

UDKAST TIL KONVENTIONER

MELLEM

DANMARK, FINLAND, NORGE OG SVERIGE

INDEHOLDENDE

INTERNATIONALPRIVATRETSLIGE BESTEMMELSER
OM ÆGTESKAB, ADOPTION OG VÆRGEMAAL

OG ANGAAENDE

INDDRIVELSE AF UNDERHOLDSBIDRAG

UDARBEJDET AF DEN VED KGL. RESOLUTIONER
AF 25. JULI 1910, 19. JUNI 1912, 29. DECEMBER 1914 OG 11. APRIL 1919
NEDSATTE KOMMISSION

KØBENHAVN
TRYKT HOS J. H. SCHULTZ A.S.
1929

Ved kongeligt Kommissorium af 14. April 1919 blev det bl. a. paalagt Kommissionen at udarbejde Forslag til internationalprivatretnlige Familieretsregler i den Udstrækning, hvori dette maatte vise sig praktisk, hvorhos Kommissionen bemyndigedes til at træde i Forbindelse med de tilsvarende Kommissioner i Norge og Sverige og de eventuelt senere nedsatte Kommissioner i Finland og Island.

Efter at de af de danske, norske og svenske Familieretskommissioner udarbejdede Udkast til Love om Ægteskab og Adoption var blevet gennemført som Love i Danmark, Norge og Sverige, og efter at ogsaa i Hovedtræk ensartede Love om Umyndighed og Værgemaal var blevet vedtaget i disse Lande, fandt man, at Tidspunktet var kommet til at indlede Forhandling med delegerede fra Norge og Sverige for at søge udformet internationalprivatretnlige Regler angaaende Ægteskab, Adoption og Værgemaal for derved at lette den mellemstatlige, retlige Forbindelse mellem Danmark, Norge og Sverige. Da den finske Lovgivning om de ovennævnte Emner til Dels har de danske, norske og svenske Love til Forbillede og iøvrigt ikke frembyder væsentlige Afvigelser fra disse, var det naturligt, at Finland ønskede, at de særlige internationalprivatretnlige Regler, der maatte blive vedtagne som gældende for Danmark, Norge og Sverige, ogsaa kom til at gælde for Finland, og dette Land har derfor deltaget i Forhandlingerne. Paa Grund af de besværlige Kommunikationsforhold gav den islandske Regering Afkald paa at sende Repræsentanter til Forhandlingerne, men der udtaltes fra islandsk Side Ønske om, at den islandske Regering maatte blive gjort bekendt med Resultaterne af Forhandlingerne med Henblik paa den Mulighed, at der senere kunde træffes en Ordning, ved hvilken Island helt eller delvis kunde tiltræde de Overenskomster, som maatte blive vedtagne mellem de andre nordiske Stater.

Da der paa samme Tidspunkt fra norsk Side fremkom Ønske om, at der udformedes et Udkast til en nordisk Konvention om Inddrivelse af Underholdsbidrag, og da dette Ønske vandt Tilslutning fra de andre Stater, blev dette Emne medinddraget under Forhandlingerne.

Der har været afholdt tre Fællesmøder: i København fra den 27. September til den 9. Oktober 1926, i Oslo fra den 12. til den 28. September 1927 og i Stockholm fra den 15. til den 28. Juni 1928.

Den danske Kommission har under dette Arbejde bestaaet af Professor, Dr. juris *V. Bentzon* som Formand, Nationalbankdirektør *F. C. G. Schrøder*, Departementschef i Justitsministeriet *Aage Svendsen* og Dommer ved de blandede Domstole i Ægypten *H. G. Bechmann*, idet dog Dommer Bechmann ikke til Stadighed har kunnet deltage i Forhandlingerne. Sekretær i Justitsministeriet *Johannes Faurholt* har fungeret som Sekretær. Fra finsk Side har Förvaltningsråd *F. Grönvall* deltaget i Forhandlingerne samt under Mødet i København tillige Justitiesekretær *K. Kaila* og fra

norsk Side Højesteretsdommer *E. Allen* med Sekretær i Justisdepartementet *J. Trampe Broch* som Sekretær ved Møderne i Oslo og Stockholm. Ved Mødet i Oslo deltog endvidere fra norsk Side Bureauef i Justisdepartementet Frk. *Nanna Meyer* og Bureauef i Socialdepartementet *J. Welhaven* i Forhandlingerne. De svenske delegerede har været ved Mødet i København Revisionssekretær *A. Lindhagen* og Hovrättsassessor, nu Hovrättsråd *E. Lind* og ved Møderne i Oslo og Stockholm tillige Formanden i Lagberedningen Justitieråd, Dr. juris *B. Ekeberg*.

Som Resultat af Forhandlingerne foreligger dels et Udkast til Konvention indeholdende internationalprivatrethlige Bestemmelser om Ægteskab, Adoption og Værgemaal, dels et Udkast til Konvention angaaende Inddrivelse af Underholdsbidrag. Som Bilag til Betænkningen er udarbejdet Udkast til de Love og Anordninger, som udkræves til at sætte Konventionerne i Kraft.

Motiverne til Udkastene er affattede af Kommissionens Sekretær paa Grundlag af de førte Forhandlinger og derefter gennemgaaede af Kommissionens Medlemmer.

København, i Juni 1929.

V. Bentzon. F. Schrøder. Aage Svendsen. H. G. Bechmann.

J. Faurholt.

INDHOLDSFORTEGNELSE

I

Udkast til Konvention mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige indeholdende internationalprivatretlige Bestemmelser om Ægteskab, Adoption og Værgemaal	8
Bemærkninger til Udkastet	23
Udkast til Lov vedrørende internationalprivatretlige Bestemmelser mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige om Ægteskab, Adoption og Værgemaal med Bemærkninger..	78
Udkast til Anordning om Ikrafttræden af Konventionen.....	80
Udkast til Lov om Tillæg til Lov Nr. 87 af 26. Marts 1923 om Adoption med Bemærkninger	81

II

Udkast til Konvention mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige angaaende Inddrivelse af Underholdsbidrag	84
Bemærkninger til Udkastet.....	91
Udkast til Lov angaaende Inddrivelse af Underholdsbidrag, fastsatte i Danmark, Finland, Norge eller Sverige, med Bemærkninger.....	105
Udkast til Anordning angaaende Inddrivelse af Underholdsbidrag, fastsatte i Danmark, Finland, Norge eller Sverige	107

I.

Konvention

mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige indeholdende internationalprivatrethlige Bestemmelser om Ægteskab, Adoption og Værgemaal.

I. Ægteskab.

Artikel 1.

Vil en Statsborger i en af de kontraherende Stater indgaa Ægteskab for en af de andre Staters Myndigheder, skal hans Ret til at indgaa Ægteskabet bedømmes efter Loven i denne Stat, saafremt han i de sidste to Aar har været og fremdeles er bosat der, men ellers efter Loven i den Stat, hvor han har Statsborgerret.

Skal Statsborgerlandets Lov anvendes, kan Retten til at indgaa Ægteskabet godtgøres ved Bevidnelse fra denne Stats Myndigheder (Ægteskabsattest).

Artikel 2.

Om Lysning og Velse gælder Loven i den Stat, for hvis Myndighed Ægteskabet indgaas.

Artikel 3.

Retsvirkningerne af Ægteskab mellem Personer, som er og ved Ægteskabets Indgaaelse var Statsborgere i de kontraherende Stater, skal, forsaavidt angaar Ægtefællernes Formueforhold, bedømmes

Suomen, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välinen sopimus, joka sisältää avioliittoa, lapseksiottamista ja holhousa koskevia kansainvälis-yksityisoikeudellisia määräyksiä.

I. Avioliitto.

1 artikla.

Jos jonkin sopimusvaltion kansalainen tahtoo mennä avioliittoon toisen sopimusvaltion viranomaisen edessä, on hänen oikeutensa mennä aiottuun avioliittoon tutkittava tämän valtion lain mukaan, jos hänellä viimeisten kahden vuoden ajan on siellä ollut ja edelleen on kotipaikka, mutta muuten kotimaan lain mukaan.

Jos kotimaan lakia on sovellettava, voidaan oikeus mennä aiottuun avioliittoon selvittää esittämällä siitä kotimaan viranomaisen todistus.

2 artikla.

Kuuluttamisen ja vihkimisen suhteen on voimassa sen valtion laki, johon vihkimisviranomainen kuuluu.

3 artikla.

Milloin puoliset ovat ja avioliittoa päätettäessä olivat jonkin sopimusvaltion kansalaisia, määräytyvät avioliiton oikeudelliset vaikutukset, mitä tulee puolisoitten varallisuussuhteisiin, sen sopimus-

¹⁾ Forsaavidt angaar Finland, er der endvidere blevet udarbejdet en svensk Tekst, som, naar intet andet angives, er ligelydende med hostaende svenske Tekst.

Konvensjon

mellem Norge, Danmark, Finland og Sverige inneholdende internasjonalt-privatretslige bestemmelser om ekteskap, adopsjon og vergemål.

I. Ekteskap.

Artikkel 1.

Vil en statsborger i en av de kontraherende stater inngå ekteskap for en av de andre staters myndigheter, skal hans rett til å inngå ekteskapet prøves efter loven i denne stat, såfremt han i de siste to år har vært og fremdeles er bosatt der, men ellers efter loven i den stat hvor han har statsborgerrett.

Skal statsborgerlandets lov anvendes, kan retten til å inngå ekteskapet godtgjøres ved bevidnelse fra denne stats myndigheter (ekteskapsattest).

Artikkel 2.

Om lysning og vigsel gjelder loven i den stat, for hvis myndighet ekteskapet inngås.

Artikkel 3.

Rettsvirkningene av ekteskap mellem personer som er og ved inngåelsen av ekteskapet var statsborgere i de kontraherende stater, skal i henseende til ektefellenes formuesforhold bedømmes efter loven i

Konvention

mellan Sverige, Danmark, Finland och Norge innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap¹⁾.

I. Äktenskap.

Artikel 1.

Vill medborgare i en av de fördragslutande staterna träda i äktenskap inför myndighet tillhörande någon av de övriga, skall hans rätt att ingå äktenskapet provas efter lagen i den staten, om han sedan minst två år har hemvist därstädes, men eljest enligt hemlandets lag.

Skall hemlandets lag vinna tillämpning, må rätten att ingå äktenskapet styrkas genom intyg av myndighet tillhörande hemlandet (äktenskapscertifikat)²⁾.

Artikel 2.

Med avseende å lysning och vigsel gäller lagen i den stat, vigselmyndigheten tillhör.

Artikel 3.

Rättsverkningarna av äktenskap mellan dem, som äro och vid äktenskapets ingående voro medborgare i fördragsslutande stat, skola, såvitt angår makarnas förmögenhetsförhållanden, bedömas enligt la-

¹⁾ I Finlands svenske Tekst lyder Overskriften: Konvention mellan Finland, Danmark, Norge og Sverige innehållande . . . förmynderskap.

²⁾ I den finske Redaktion findes Ordet: (äktenskapscertifikat) ikke.

Dansk Tekst.

efter Loven i den af Staterne, hvor Ægtefællerne ved Ægteskabets Indgaaelse bosatte sig. Har begge Ægtefæller senere bosat sig i en anden af Staterne, skal den Stats Lov i Stedet herfor finde Anvendelse, forsaavidt der ikke er Tale om Virkning af en Retshandel, som tidligere er indgaaet.

En Ægtefælles Beføjelse til at raade over fast Ejendom eller over Rettighed, som dermed er ligestillet, skal, hvis Ejendommen er beliggende i en af Staterne, altid bedømmes efter Loven i denne Stat.

Artikel 4.

En Ægtepagt skal i Henseende til Formen anses for gyldig i enhver af de kontraherende Stater, ikke blot naar den Lov, som efter Artikel 3 var bestemmende for Ægtefællernes Formueforhold, er iagttaget, men ogsaa naar Ægtepagten opfylder Formforskrifterne i den Stat, hvor Parterne eller en af dem havde Statsborgerret.

Hver af Staterne kan gøre en Ægtepagts Gyldighed overfor Trediemand betinget af, at den er tinglyst eller anmeldt til Retten overensstemmende med der gældende Lov.

Artikel 5.

Begæring om Bosondring afgøres i den Stat, hvor begge Ægtefæller er bosat. Er de bosat i forskellige Stater, afgøres Begæringen i den Stat, hvor den Ægtefælle, mod hvem Kravet er rettet, har Bopæl, eller hvis han er bosat i Finland, i den Stat, hvis Lov efter Artikel 3 er bestemmende for Ægtefællernes Formueforhold.

Artikel 6.

Artiklerne 3—5 angaar ikke Ægteskaber, hvis Retsvirkninger efter Loven i nogen af de paagældende Stater skal bedømmes efter den ældre Ægteskabslovgivning.

Finsk Tekst.

valtion lain mukaan, johon he avioliittoon mennessään asettuivat asumaan. Jos molemmat puoliset sittemmin ovat asettuneet asumaan johonkin toiseen sopimusvaltioon, on tämän valtion lakia sovellettava, mikäli ei ole kysymys sitä ennen tehdyn oikeustoimen vaikutuksista.

Puolison oikeus vallita kiinteää tai siihen verrattavaa omaisuutta, joka on josakin sopimusvaltiossa, määräytyy aina sen valtion lain mukaan.

4 artikla.

Avioehtosopimus on katsottava muodollisesti päteväksi jokaisessa sopimusvaltiossa, paitsi milloin se on tehty sen lain mukaisesti, jota 3 artiklan mukaan oli sovellettava puolisoitten varallisuussuhteisiin, myöskin jos se täyttää sen valtion muotomääräykset, jonka kansalaisia sopusomukumppanit olivat tai toinen heistä oli.

Jokainen sopimusvaltio voi määrätä avioehtosopimuksen pätevyyskriteerit kolmatta henkilöä vastaan riippuvaksi siitä, että sopimus laillistetaan sen lain mukaisesti.

5 artikla.

Pesäerohakemus otetaan tutkittavaksi siinä valtiossa, jossa puolisoilla on kotipaikka. Jos puolisoilla on kotipaikka eri valtioissa, otetaan hakemus tutkittavaksi siinä valtiossa, jossa sillä, johon hakemus on kohdistettu, on kotipaikka tai, jos tämä valtio on Suomi, siinä valtiossa, jonka lakia 3 artiklan mukaan on sovellettava puolisoitten varallisuussuhteisiin.

6 artikla.

3—5 artikla eivät koske avioliittoja, joiden oikeudelliset vaikutukset jonkin kysymyksessä olevan valtion lain mukaan määräytyvät aikaisemman avioliittolainsäädännön mukaan.

Norsk Tekst.

den av statene hvor ektefellene ved inngåelsen av ekteskapet bosatte sig. Har begge ektefeller senere bosatt sig i en annen av statene, skal denne stats lov i steden komme til anvendelse, forsåvidt der ikke handles om virkningen av en rettshandel som tidligere er foretatt.

En ektefelles adgang til å råde over fast eiendom eller over rettighet som er likestillet dermed, skal, når eiendommen ligger i en av statene, alltid bedømmes efter loven i denne stat.

Artikkel 4.

En ektepakt skal i henseende til formen ansees for gyldig i enhver av de kontraherende stater, ikke bare når den lov som efter artikkel 3 var bestemmende for ektefellenes formuesforhold, er iaktatt, men også når ektepakten oppfyller formforskriftene i den stat hvor partene eller en av dem hadde statsborgerrett.

Enhver af statene kan gjøre en ektepakts virkning overfor tredjemann avhengig av at den er tinglyst eller anmeldt til retten overensstemmende med der gjeldende lov.

Artikkel 5.

Krav om ophevelse av formuesfellesskapet avgjøres i den stat, hvor begge ektefeller er bosatt. Bor de i forskjellige stater, treffes avgjørelsen i den stat, hvor den mot hvem kravet er rettet, har bopel, eller hvis han er bosatt i Finland, i den stat hvis lov efter artikkel 3 er bestemmende for ektefellenes formuesforhold.

Artikkel 6.

Artiklene 3—5 angår ikke ekteskaper, hvis rettsvirkninger efter loven i noen av de pågjeldende stater skal bedømmes efter den eldre ekteskapslovgivning.

Svensk Tekst.

gen i den af staterna, där makarna vid äktenskapets ingående togo hemvist. Hava båda makarna sedermera tagit hemvist i en annan av staterna, skall den stats lag i stället vinna tillämpning, såvitt ej fråga är om verkan av rättshandling, som tidigare blivit ingången.

Makes behörighet att råda över fast egendom eller vad därmed är likställt skall, om egendomen är belägen i fördragslutande stat, städse bedömas enligt lagen i den staten.

Artikel 4.

Äktenskapsförord skall i avseende å formen anses giltigt i envar av de fördragslutande staterna, ej blott om det tillkommit i enlighet med den lag, som jämlikt artikel 3 var tillämplig å makarnas förmögenhetsförhållanden, utan jämväl om det uppfyller formföreskrifterna i stat, där kontrahenterna eller en av dem var medborgare.

Envar av staterna kan göra äktenskapsförords giltighet emot tredje man beroende av att förordet lagföljes enligt dess lag.

Artikel 5.

Ansökan om boskillnad upptages i den stat, där makarna hava hemvist. Hava de hemvist i skilda stater, upptages ansökan i den stat, där den, mot vilken ansökningsen är riktad, har hemvist, eller, om denna stat är Finland, i den stat, vars lag enligt artikel 3 är tillämplig å makarnas förmögenhetsförhållanden.

Artikel 6.

Artiklarna 3—5 hava ej avseende å äktenskap, vars rättsverknningar enligt lagen i någon av de stater, om vilka fråga är, skola bedömas efter äldre äktenskapslagstiftning.

Dansk Tekst.

Artikel 7.

Spørgsmaal om Separation eller Skilsmisse mellem Statsborgere i de kontraherende Stater afgøres i den Stat, hvor begge Ægtefæller er bosat, eller hvor de senest har været bosat samtidig og en af dem fremdeles er bosat.

Kan Sagen ikke efter første Stykke afgøres i nogen af Staterne, eller skulde Afgørelse om Separation, eller Skilsmisse paa Grundlag af Separation, mellem Ægtefæller, som ikke er finske Statsborgere, efter første Stykke træffes i Finland, kan Afgørelsen træffes i en Stat, hvor en af Ægtefællerne har Statsborgerret.

Skilsmisse paa Grundlag af Separation kan altid meddeles i en Stat, hvor begge Ægtefæller har Statsborgerret.

Artikel 8.

I Forbindelse med Krav om Separation eller Skilsmisse kan der af samme eller anden Myndighed ogsaa træffes Afgørelse om midlertidig Ophævelse af Samlivet, Deling af Formuen, Skadeserstatning, Underholdspligt og Forældremyndighed.

Spørgsmaal om Underholdspligt og Forældremyndighed, som rejses senere, afgøres i den Stat, hvor den Ægtefælle, mod hvem Kravet er rettet, er bosat; dette gælder ogsaa med Hensyn til Ændring af Beslutning, som er truffet i en anden af Staterne.

Artikel 9.

Ved de i Artiklerne 7 og 8 nævnte Afgørelser anvendes i hver Stat den der gældende Lov. Afgørelse om Deling af Formuen og om Skadeserstatning træffes dog altid efter den Lov, som ifølge Artikel 3 er bestemmende for Ægtefællernes Formueforhold. Separation kan ikke med-

Finsk Tekst.

7 artikla.

Vaatus asumus- tai avioeron myöntämisestä sopimusvaltioiden kansalaisille, otetaan tutkittavaksi siinä valtiossa, jossa kumpaisellakin puolisoilla on kotipaikka tai jossa heillä viimeksi on samaan aikaan ollut kotipaikka ja jossa toinen heistä edelleen asuu.

Jos vaatimusta ei ensimmäisen momentin mukaan voida ottaa tutkittavaksi missään sopimusvaltiossa tai jos vaatimus asumuseron tai siihen perustuvan avioeron myöntämisestä puolisoille, jotka eivät ole Suomen kansalaisia, olisi ensimmäisen momentin mukaan otettava tutkittavaksi Suomessa, voidaan vaatimus tehdä sellaisessa valtiossa, jonka kansalainen jompikumpi puolisoista on.

Asumuseroon perustuva avioeroaatus voidaan aina tehdä sellaisessa valtiossa, jonka kansalaisia molemmat puolisot ovat.

8 artikla.

Asumus- tai avioeroaatimuksen yhteydessä voi myöskin sama tai muu viranomainen tutkia yhteiselämän väliaikaista lopettamista, ositusta, vahingonkorvausta, elatusvelvollisuutta ja lasten huoltoa koskevia kysymyksiä.

Vaatus, joka myöhemmin tehdään elatusvelvollisuudesta tai lasten huollosta, otetaan tutkittavaksi siinä valtiossa, jossa sillä, johon kanne kohdistetaan, on kotipaikka, siinäkin tapauksessa että se tarkoittaa toisessa sopimusvaltiossa annetun päätöksen muuttamista.

9 artikla.

Tutkittaessa 7 ja 8 artiklassa mainittuja kysymyksiä noudatetaan jokaisessa valtiossa siellä voimassa olevaa lakia. Ositusta ja vahingonkorvausta koskevat asiat on kuitenkin aina ratkaistava sen lain mukaan, jota 3 artiklan mukaan on sovellettava puolisoitten varallisuussuhteisiin. Suo-

Norsk Tekst.

Artikkel 7.

Krav om separasjon eller skilsmisse mellem statsborgere i de kontraherende stater avgjøres i den stat, hvor begge ektefeller er bosatt, eller hvor de senest har hatt bopel samtidig og en av dem fremdeles er bosatt.

Kan kravet ikke efter første ledd avgjøres i noen av statene, eller skulde avgjørelse om separasjon eller skilsmisse efter separasjon mellem ektefeller som ikke er finske statsborgere, efter første ledd treffes i Finland, kan avgjørelsen treffes i en stat, hvor en av ektefellene har statsborgerrett.

Skilsmisse på grunnlag av separasjon kan i ethvert tilfelle meddeles i den stat, hvor begge ektefeller har statsborgerrett.

Artikkel 8.

I forbindelse med krav om separasjon eller skilsmisse kan der, av samme eller annen myndighet, også treffes avgjørelse om midlertidig ophevelse av samlivet, deling av formuen, skadeserstatning, underholdsplikt og omsorgen for barnene.

Senere avgjørelser om underholdsplikt eller omsorgen for barnene treffes i den stat hvor den ektefelle, mot hvem kravet reises, er bosatt, også når der handles om endring av en beslutning som er truffet i en annen av statene.

Artikkel 9.

Ved de avgjørelser som omhandles i artiklene 7 og 8, anvendes i hver stat den der gjeldende lov. Avgjørelser om deling av formuen og om skadeserstatning skal dog i ethvert tilfelle treffes efter den lov som ifølge artikkel 3 er bestemmende for ektefellenes formuesforhold. Separasjon

Svensk Tekst.

Artikel 7.

Yrkande om hemskillnad eller äktenskapsskillnad mellan medborgare i fördragsslutande stat upptages i den stat, där båda makarna hava hemvist eller där de senast haft hemvist samtidigt och endera alltså är bosatt.

Kan yrkandet ej enligt första stycket upptagas i någon av staterna eller skulle yrkande om hemskillnad eller äktenskapsskillnad efter hemskillnad mellan makar, som ej äro finska medborgare, enligt första stycket upptagas i Finland, må yrkandet väckas i stat, där endera maken är medborgare.

Yrkande om äktenskapsskillnad på grund av hemskillnad må städse väckas i stat, där båda makarna äro medborgare.

Artikel 8.

I samband med yrkande om hemskillnad eller äktenskapsskillnad må jämväl av samma eller annan myndighet prövas frågor om tillfälligt hävande av sammanlevnaden, bodelning, skadestånd, underhållsskyldighet samt vårdnad om barn.

Yrkande, som senare väckes angående underhållsskyldighet eller vårdnad om barn, upptages i stat, där den, mot vilken talan riktas, har hemvist, även om yrkandet avser ändring av beslut, som meddelats i annan stat.

Artikel 9.

Vid prövning av frågor, som avses i artiklarna 7 och 8, användes i varje stat där gällande lag. Frågor om bodelning och skadestånd skola dock städse avgöras efter den lag, som enligt artikel 3 är tillämplig å makarnas förmögenhetsförhållanden. Finsk medborgare må ej bliva hemskild i

Dansk Tekst.

deles finsk Statsborger, medmindre han er og i de sidste to Aar har været bosat i den Stat, hvor Separation søges.

Separation, som er opnaaet i en af Staterne, giver i de andre Stater samme Ret til Skilsmisse som en der meddelt Separation.

Artikel 10.

Med Hensyn til Afgørelsen af Sager om Omstødelse af Ægteskab mellem Personer, som er og ved Ægteskabets Indgaaelse var Statsborgere i de kontraherende Stater, finder Bestemmelserne i Artiklerne 7—9 tilsvarende Anvendelse. Betingelserne for Omstødelse skal dog bedømmes efter den Lov, som var bestemmende for Sagsøgerens Ret til at indgaa Ægteskabet, eller hvis Sagen rejses mod begge Ægtefæller, efter en af de Love, som var bestemmende for deres Ret til at indgaa Ægteskabet.

II. Adoption.*Artikel 11.*

Vil en Statsborger i en af de kontraherende Stater, som er bosat i en af disse, adoptere en Person, der har Statsborgerret i en af Staterne, skal Tilladelsen søges i den Stat, hvor Adoptanten er bosat. Har han ikke været bosat der i de sidste to Aar, kan Tilladelsen ogsaa søges i den Stat, hvor han har Statsborgerret, hvis den, der skal adopteres, har Statsborgerret og Bopæl i denne Stat.

Artikel 12.

Ved Afgørelsen af Ansøgningen anvendes i hver Stat den der gældende Lov. Er den, som skal adopteres, under 18 Aar, og er han bosat i den Stat, hvor han har Statsborgerret, maa Ansøgning dog ikke bevilges i en anden Stat, forinden vedkom-

Finsk Tekst.

men kansalaiselle alköön myönnettävä asumuseroa valtiossa, jossa hänellä ei ole viimeisten kahden vuoden ajan ollut ja edelleen ole kotipaikkaa.

Asumusero, joka on saatu jossakin sopimusvaltiossa, tuottaa toisessa sopimusvaltiossa saman oikeuden avioeroon kuin siinä valtiossa myönnetty asumusero.

10 artikla.

Sellaisten henkilöiden välisen avioliiton peruutumiseen, jotka ovat ja avioliittoa päätettäessä olivat jonkin sopimusvaltion kansalaisia, on vastaavasti sovellettava mitä 7—9 artiklassa on määrätty. Kysymys siitä, onko peruutumisperuste olemassa, on kuitenkin ratkaistava sen lain mukaisesti, jonka mukaan kantajan tai, jos kanne kohdistetaan molempiin puolisoihin, jommankumman oikeus mennä kysymyksessäolevaan avioliittoon määrätty.

II. Lapseksiottaminen.*11 artikla.*

Jos jonkin sopimusvaltion kansalainen, jolla on kotipaikka jossakin näistä valtioista, tahtoo ottaa lapsekseen jonkun, jolla on kansalaisoikeus jossakin sopimusvaltiossa, on hakemus tehtävä siinä valtiossa, jossa lapseksiottajan kotipaikka on. Jollei hänellä ole siellä viimeisten kahden vuoden ajan ollut ja edelleen ole kotipaikkaa, voidaan hakemus tehdä myöskin hänen kotimaassaan, jos se, jonka hän tahtoo ottaa lapsekseen, on sen kansalainen ja hänellä on siellä kotipaikka.

12 artikla.

Tutkittaessa hakemusta sovelletaan jokaisessa valtiossa siellä voimassa olevaa lakia. Milloin se, jonka hakija tahtoo ottaa lapsekseen, ei ole täyttänyt kahdeksatoista vuotta ja hänellä on kotipaikka kotimaassaan, alköön hakemukseen kuitenkaan

Norsk Tekst.

Svensk Tekst.

kan ikke meddeles finsk statsborger, medmindre han er og i de siste to år har vært bosatt i den stat, hvor separasjon søkes.

Separasjon som er opnådd i en av statene, gir i de andre stater samme rett til skilsmisse som en der meddelt separasjon.

Artikkel 10.

Med hensyn til saker om ugyldighet eller omstötelse av et ekteskap mellem personer som er og ved inngåelsen av ekteskapet var statsborgere i de kontraherende stater, får bestemmelsene i artiklene 7—9 tilsvarende anvendelse. Vilkårene for ugyldighet eller omstötelse skal dog bedømmes efter den lov som var bestemmende for saksøkerens rett til å inngå ekteskapet, eller om saken reises mot begge ektefeller, efter en av de lover som var bestemmende for deres rett til å inngå ekteskapet.

II. Adopsjon.*Artikkel 11.*

Vil en statsborger i en av de kontraherende stater, som er bosatt i en av dem, adoptere noen som har statsborgerrett i en av statene, skal tillatelsen søkes i den stat hvor adoptanten er bosatt. Har han ikke vært bosatt der i de siste to år, kan adopsjon også søkes i den stat hvor han har statsborgerrett, hvis den som skal adopteres, har statsborgerrett og bopel i denne stat.

Artikkel 12.

Ved avgjørelsen af ansöknungen anvendes i hver stat den der gjeldende lov. Har den som skal adopteres ikke fylt 18 år, og er han bosatt i den stat hvor han har statsborgerrett, må ansöknungen dog ikke innvilges i en annen stat, uten at

stat, där han ej har hemvist sedan minst två år.

Hemskillnad, som vunnits i en av staterna, medför i de övriga samma rätt att erhålla äktenskapsskillnad, som om den vunnits i den staten.

Artikel 10.

Beträffande återgång av äktenskap mellan dem, som äro och vid äktenskapets ingående voro medborgare i fördragsslutande stat, skall vad i artiklarna 7—9 är stadgat äga motsvarande tillämpning. Frågan huruvida orsak till återgång är för handen bedömes dock enligt den lag, som var bestämmande för kärandens eller, om talan föres mot båda makarna, för enderas rätt att ingå äktenskapet.

II. Adoption.*Artikel 11.*

Vill medborgare i fördragsslutande stat, som har hemvist i sådan stat, adoptera någon, som har medborgarskap i en av staterna, skall ansöknungen göras i den stat, där adoptanten har hemvist. Har han ej hemvist där sedan minst två år, må ansökan även göras i hans hemland, om den, som skall adopteras, har medborgarskap och hemvist därstädes.

Artikel 12.

Vid prövning av ansöknungen tillämpas i varje stat där gällande lag. Är den, som skall adopteras, under aderton år och har han hemvist i hemlandet, må ansöknungen dock ej bifallas i annan stat, utan att vederbörande barnavårdsmyndighet i

Dansk Tekst.

mende Børnetilsynsmyndighed i Statsborgerlandet har haft Adgang til at ytre sig.

Artikel 13.

Spørgsmaal om Ophævelse af Adoptivforhold, som bestaar mellem Statsborgere i de kontraherende Stater, og som er stiftet i en af disse, afgøres i den Stat, hvor Adoptanten er bosat, eller, hvis han ikke har Bopæl i nogen af de kontraherende Stater, i den Stat, hvor Adoptivbarnet er bosat.

Ved Afgørelsen anvendes i hver Stat den der gældende Lov.

III. Værgemaal.*Artikel 14.*

Værgemaal for mindreaarig Statsborger i en af de kontraherende Stater, som er bosat i en af de andre, horer under Myndighederne i sidstnævnte Stat, medmindre Værgemaal allerede udøves i en af de andre Stater ved født eller beskikket Værg.

Det samme gælder om Umyndiggørelse og Værgemaal for en umyndiggjort.

Artikel 15.

Midlertidig Værg kan beskikkes, og andre midlertidige Foranstaltninger kan træffes i enhver af Staterne.

Artikel 16.

De Afgørelser, som omhandles i Artiklerne 14 og 15, træffes i hver Stat efter der gældende Lov.

Artikel 17.

Om Umyndighedens Virkninger i formueretlig Henseende og om Værgens Beføjelser gælder Loven i den Stat, hvor Værgemaalet udøves.

Finsk Tekst.

myönnyttäkö toisessa valtiossa, ellei asianomaisella kotimaan lastenhuoltoviranomaisella ole ollut tilaisuutta antaa siitä lausuntoa.

13 artikla.

Hakemus sopimusvaltioiden kansalaisten välisen ottolapsisuhteen purkamisesta on, jos lapseksiottaminen on tapahtunut jossakin sopimusvaltiossa, otettava tutkitavaksi siinä valtiossa, jossa lapseksiottajalla on kotipaikka tai, ellei hänellä ole kotipaikkaa missään sopimusvaltiossa, jossa ottolapsen kotipaikka on.

Hakemusta tutkittaessa sovelletaan jokaisessa valtiossa siellä voimassa olevaa lakia.

III. Holhous.*14 artikla.*

Alaikäiselle sopimusvaltion kansalaiselle, jolla on kotipaikka jossakin toisessa sopimusvaltiossa järjestetään holhous viimeksimainitussa valtiossa, ellei hän jo ole toisessa sopimusvaltiossa lakimääräisen tai erityisesti määrätyn holhoojan holhottavana.

Mitä edellä on sanottu on vastaavasti sovellettava holhottavaksi julistamiseen ja holhottavaksi julistetun holhoukseen.

15 artikla.

Tilapäinen holhous voidaan järjestää ja muihin tilapäisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jokaisessa sopimusvaltiossa.

16 artikla.

Tutkittaessa kysymyksiä, joita tarkoitetaan 14 ja 15 artiklassa, sovelletaan jokaisessa valtiossa siellä voimassa olevaa lakia.

17 artikla.

Vajavaltaisuuden vaikutukset varallisuusoikeudellisessa suhteessa ja holhoojan toimivalta määräytyvät sen valtion lain mukaan, jossa holhousta hoidetaan.

Norsk Tekst.

vedkommende barnetilsynsmyndighet i statsborgerlandet har hatt adgang til å uttale sig.

Artikkel 13.

Spørsmål om ophevelse av et adoptivforhold, som består mellom statsborgere i de kontraherende stater, og som er stiftet i en av disse, avgjøres i den stat hvor adoptanten er bosatt, eller hvis han ikke har bopel i noen av de kontraherende stater, i den stat hvor den adopterte er bosatt.

Ved avgjørelsen anvendes i hver stat den der gjeldende lov.

III. Vergemål.*Artikkel 14.*

Vergemål for mindreårig statsborger i en av de kontraherende stater, som er bosatt i en av de andre, hører under myndighetene i denne stat, medmindre vergemål allerede utøves i en av de andre stater ved lovbestemt eller opnevnt verge.

Det samme gjelder om umyndiggjørelse og vergemål for en umyndiggjort.

Artikkel 15.

Midlertidig verge kan opnevnes og andre midlertidige forföininger treffes i enhver af statene.

Artikkel 16.

De avgjørelser som omhandles i artiklene 14 og 15, treffes i hver stat efter der gjeldende lov.

Artikkel 17.

Rettsvirkningene av umyndigheten i formuerettslig henseende og vergens rådgivhet bedømmes efter loven i den stat hvor vergemålet utøves.

Svensk Tekst.

hemlandet haft tillfälle att avgifva yttrande.

Artikel 13.

Ansökan om hävande av adoptivförhållande mellan medborgare i fördragsslutande stater skall, om adoptionen ägt rum i sådan stat, upptagas i den stat, där adoptanten har hemvist, eller, om han ej har hemvist i fördragsslutande stat, där adoptivbarnets hemvist är.

Vid prövning av ansökningen tillämpas i varje stat där gällande lag.

III. Förmynderskap.*Artikel 14.*

Förmynderskap för underårig¹⁾ medborgare i en av de fördragsslutande staterna, vilken har hemvist i en av de övriga, anordnas i sistnämnda stat, såframt ej förmynderskap redan i annan fördragsslutande stat utövas av lagbestämd eller särskilt förordnad förmyndare.

Vad nu är sagt skall äga motsvarande tillämpning å omyndighetsförklaring och förmynderskap för omyndigförklarad.

Artikel 15.

Tillfälligt förmynderskap kan anordnas och andra tillfälliga åtgärder vidtagas i envar av staterna.

Artikel 16.

Vid prövning av frågor, som avses i artiklarna 14 och 15, tillämpas i varje stat där gällande lag.

Artikel 17.

Omyndighetens verkan i förmögenhetsrättsligt hänseende och förmyndarens behörighet bedömas enligt lagen i den stat, där förmynderskapet utövas.

¹⁾ I den finske Redaktion: minderårig.

Dansk Tekst.

Artikel 18.

Et Værgemaal kan efter Forhandling mellem vedkommende Ministerier overføres til en af de andre Stater, saafremt den umyndige har bosat sig der, eller det af andre Grunde findes hensigtsmæssigt.

Artikel 19.

Spørgsmaal om Ophævelse af Umyndiggørelse, som er besluttet i en af de kontraherende Stater, skal, hvis den umyndiggjorte er Statsborger i en af disse, afgøres i den Stat, hvor Værgemaalet udøves.

Ved Afgørelsen anvendes i hver Stat den der gældende Lov.

Artikel 20.

Bliver en Statsborger i en af de kontraherende Stater umyndiggjort i en af de andre, eller bliver Umyndiggørelsen ophævet, skal der uden Ophold sendes Meddelelse til vedkommende Ministerium i den Stat, hvor han har Statsborgerret.

Artikel 21.

Bestemmelserne i Artiklerne 17, 19 og 20 finder tilsvarende Anvendelse, naar en Statsborger i en af de kontraherende Stater, der er bosat i Danmark og ikke allerede er umyndiggjort i en af Staterne, sættes under Lavværgemaal i Danmark.

Dette Værgemaal er ikke til Hinder for Umyndiggørelse i en af de andre Stater, hvor vedkommende bosætter sig.

Finsk Tekst.

18 artikla.

Holhous voidaan asianomaisten ministeriöiden siitä neuvoteltua siirtää toiseen valtioon, jos vajavaltainen on asettunut sinne asumaan tai siirtäminen muusta syystä havaitaan soveliaaksi.

19 artikla.

Kysymys jossakin sopimusvaltiossa tapahtuneen holhottavaksijulistamisen peruuttamisesta on, jos holhottavaksi julistettu on jonkin sopimusvaltion kansalainen, tutkittava siinä valtiossa, jossa holhous on järjestetty.

Tällaista asiaa tutkittaessa sovelletaan jokaisessa valtiossa siellä voimassa olevaa lakia.

20 artikla.

Jos jonkin sopimusvaltion kansalainen julistetaan holhottavaksi toisessa sopimusvaltiossa tai jos holhottavaksijulistaminen peruutetaan muussa valtiossa kuin hänen kotimaassaan, on siitä viivytyksettä lähetettävä ilmoitus viimeksimainitun maan asianomaiselle ministeriölle.

21 artikla.

Mitä 17, 19 ja 20 artiklassa on määrätty holhottavaksi julistamisesta on vastaavasti sovellettava, kun sellaisen sopimusvaltion kansalaiselle, jolla on kotipaikka Tanskassa ja jolle ei ole järjestetty holhousta muussa sopimusvaltiossa, on määrätty avustaja (Lavvæрге) Tanskan lain mukaan.

Se, jolle on määrätty tällainen avustaja, voidaan sen estämättä julistaa holhottavaksi muussa sopimusvaltiossa, johon hän on asettunut asumaan.

Norsk Tekst.

Artikkel 18.

Et vergemål kan efter forhandling mellem vedkommende departementer overføres til en av de andre stater, såfremt den umyndige har bosatt sig der, eller såfremt det av andre grunner findes hensiktsmessig.

Artikkel 19.

Spørsmål om ophevelse av en umyndiggjørelse som er besluttet i en av de kontraherende stater, skal, når den umyndiggjorte har statsborgerrett i en av disse, avgjøres i den stat hvor vergemålet utøves.

Ved avgjørelsen anvendes i hver stat den der gjeldende lov.

Artikkel 20.

Blir en statsborger i en av de kontraherende stater umyndiggjort i en av de andre, eller blir umyndiggjørelsen ophevet, skal der uten ophold sendes underretning til vedkommende departement i den stat, hvor han har statsborgerrett.

Artikkel 21.

Bestemmelsene i artiklene 17, 19 og 20 får tilsvarende anvendelse, når en statsborger i en av de kontraherende stater, som er bosatt i Danmark og ikke allerede er umyndiggjort i en av statene, settes under lagvergemål i Danmark.

Dette vergemål er ikke til hinder for umyndiggjørelse i en av de andre stater, hvor vedkommende bosetter sig.

Svensk Tekst.

Artikel 18.

Förmynderskap kan efter förhandling mellan vederbörande statsdepartement¹⁾ överflyttas till annan stat, om den omyndige tagit hemvist därstädes eller överflytning av annan grund finnes lämplig.

Artikel 19.

Fråga om hävande av omyndighetsförklaring, som meddelats i fördragsslutande stat, skall, om den omyndigförklarade är medborgare i sådan stat, prövas i den stat, där förmynderskapet är anordnat.

Vid prövningen tillämpas i varje stat där gällande lag.

Artikel 20.

Varder medborgare i fördragsslutande stat omyndigförklarad i annan sådan stat eller häves omyndighetsförklaring i annan stat än hemlandet, skall underrättelse ofördröjligen översändas till vederbörande statsdepartement²⁾ därstädes.

Artikel 21.

Vad i artiklarna 17, 19 och 20 är stadgat angående omyndighetsförklaring skall äga motsvarande tillämpning, då danskt Lavværgemaal³⁾ anordnats för medborgare i fördragsslutande stat, vilken har hemvist i Danmark och för vilken förmynderskap ej redan är anordnat i annan fördragsslutande stat.

Den, som står under Lavværgemaal⁴⁾ i Danmark, må utan hinder därav omyndigförklaras i annan stat, där han tagit hemvist.

¹⁾ I den finske Redaktion: ministerier.

²⁾ I den finske Redaktion: ministerium.

³⁾ I den finske Redaktion: danskt kuratel eller så kallat Lavværgemaal.

⁴⁾ I den finske Redaktion: kuratel.

Dansk Tekst.

IV. Almindelige Bestemmelser.

Artikel 22.

Administrative og retskraftige judicielle Afgørelser, som i en af Staterne er udfærdiget i Overensstemmelse med Artiklerne 5, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 19 eller 21, skal have Gyldighed i de andre Stater uden særlig Stadfæstelse og uden Prøvelse af Afgørelsens Rigtighed eller dens Forudsætninger med Hensyn til Bopæl eller Statsborgerret i den ene eller den anden af de kontraherende Stater.

Artikel 23.

Denne Konvention skal ratificeres, og Ratifikationerne udveksles i Stockholm, saa snart ske kan.

Konventionen træder i Kraft den 1. Januar eller den 1. Juli, som følger efter Udvekslingen af Ratifikationerne.

Enhver af Staterne kan i Forhold til hver af de andre opsige Konventionen med en Frist af seks Maaneder til Ophør en 1. Januar eller en 1. Juli.

Anm. Forsaavidt det kræves af nogen af de andre kontraherende Stater, forudsættes det, at Danmark gennem en Noteveksling forpligter sig til ikke at meddele Dispensation efter dansk Ægteskabelov af 1922 § 13, første Stykke, i Tilfælde, hvor nogen af Parterne er Statsborger i den anden Stat.

Finsk Tekst.

IV. Yleisiä määräyksiä.

22 artikla.

Lainvoimainen tuomio tai hallinnollisen viranomaisen päätös, joka on jossakin sopimusvaltiossa annettu 5, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 19 tai 21 artiklan mukaisesti, on oleva voimassa muissa sopimusvaltioissa erityisettä vahvistuksetta ja näiden viranomaisten tutkimatta, onko ratkaisu oikea tai ovatko sen edellytykset olemassa, mikäli ratkaisu perustuu siihen, että asianomaisella henkilöllä on katsottu olevan kotipaikka tai kansalaisoikeus jossakin sopimusvaltiossa.

23 artikla.

Tämä sopimus on ratifioitava ja ratifioimisasiakirjat vaihdettava Tukholmassa niin pian kuin tämä voi tapahtua.

Sopimus tulee voimaan ratifioimisasiakirjain vaihtamista lähinnä seuraavan tammi- tai heinäkuun 1 päivänä.

Jokainen sopimusvaltio voi jokaisen muun sopimusvaltion suhteen sanoa irti sopimuksen, joka silloin lakkaa olemasta voimassa sen tammi- tai heinäkuun 1 päivän alusta lukien, joka lähinnä seuraa kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun irtisanominen tapahtui.

Norsk Tekst.

IV. Almindelige bestemmelser.*Artikkel 22.*

Administrative og rettskraftige judicielle avgjørelser, som i en av statene er utfærdiget i overensstemmelse med artiklene 5, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 19 eller 21, skal ha gyldighet i de andre stater uten særskilt stadfestelse og uten prøvning av avgjørelsens riktighet eller av dens forutsetninger med hensyn til bopel eller statsborgerrett i den ene eller den annen av de kontraherende stater.

Artikkel 23.

Denne konvensjon skal ratificeres og ratifikasjonene utveksles i Stockholm så snart skje kan.

Konventionen trer i kraft den 1 januar eller den 1 juli som følger efter utvekslingen av ratifikasjonene.

Enhver av statene kan i forhold til hver av de andre si op konvensjonen med en frist av seks måneder til ophør den påfølgende 1 januar eller 1 juli.

Svensk Tekst.

IV. Allmänna bestämmelser.*Artikel 22.*

Lagakraftvunnen dom eller administrativ myndighets beslut, som i en av staterna meddelats jämlikt artiklarna 5, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 19 eller 21, skall gälla i övriga stater utan särskild stadfästelse och utan prövning av avgörandets riktighet eller av dess förutsättningar med hänsyn till hemvist eller medborgarskap i den ena eller andra av de fördragsslutande staterna.

Artikel 23.

Denna konvention skall ratificeras och ratifikationerna skola utväxlas i Stockholm så snart ske kan.

Konventionen träder i kraft den 1 januari eller den 1 juli, som infaller näst efter det ratifikationerna utväxlats.

Envar av staterna kan i förhållande till envar av de övriga uppsäga konventionen till upphörande från och med den 1 januari eller den 1 juli, som infaller näst efter 6 månader, sedan uppsägningen skedde.

Bemærkninger til Udkastet.

I.

Under Forhandlingerne mellem de danske, norske og svenske Familieretskommissioner om Udkast til Lov om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning, om Adoption, om Ægteskabets Retsvirkninger og om Umyndighed og Værgemaal er der gentagne Gange blevet udtalt Ønske om, at der, naar disse Udkast var blevet op-
højet til Love, udarbejdedes international-privatretlige Regler for de af Lovene omfattede Retsomraader til Lettelse af det mellemstatlige Samkvem mellem Danmark, Norge og Sverige. Udtalelser i den angivne Retning findes f. Eks. i den danske Kommissions Betænkninger af 1913 om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning Side 273 og om Adoption Side 50 samt i Betænkningen af 1921 om Umyndighed og Værgemaal Side 137.

De ovennævnte Lovudkast er nu i Danmark, Norge og Sverige gennemført som Love. Disse Love er i Danmark: Lov af 30. Juni 1922 om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning, Lov af s. D. om Umyndighed og Værgemaal, Lov af 26. Marts 1923 om Adoption, Lov af 18. Marts 1925 om Ægteskabets Retsvirkninger og Lov af 20. April 1926 om Ægtefællers Arveret og uskiftet Bo; i Norge: Lov af 2. April 1917 om Adoption, Lov af 31. Maj 1918 om Indgaaelse og Opløsning af Ægteskab, Lov af 22. April 1927 om Værgemaal for umyndige, Lov af 20. Maj 1927 om Ægtefællers Formueforhold og Lov af 4. Juli 1927 om uskiftet Bo; i Sverige: Lov af 12.

November 1915 om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning, som senere er indarbejdet i Giftermålsbalken af 11. Juni 1920, Lov af 14. Juni 1917 om Adoption og Lov af 27. Juni 1924 om Formynderskab.

Efter at saaledes de af Familieretskommissionerne udarbejdede ensartede Udkast til Love om Ægteskab og Adoption er gennemført som Love og er traadt i Kraft i Danmark, Norge og Sverige, og efter at ogsaa i Hovedtræk ensartede Love om Umyndighed og Værgemaal er blevet vedtaget i disse Lande, er Tidspunktet kommet til at drage den af Kommissionerne paa pegede praktisk vigtige Konsekvens heraf: at lette den mellemstatlige, retlige Forbindelse mellem de nævnte nordiske Lande ved at udforme særlige internationalprivatretlige Regler angaaende Ægteskab, Adoption og Værgemaal. Løsningen af denne Opgave var allerede ved kongelig Resolution af 14. April 1919 blevet paalagt Kommissionen, som samtidig fik Bemyndigelse til at træde i Forbindelse ikke alene med de tilsvarende Kommissioner i Norge og Sverige, men ogsaa med eventuelt senere nedsatte Kommissioner i Finland og Island, »i det Øjemed at tilvejebringe saa vidt mulig overensstemmende Forslag til hvert Riges Lovgivning paa det nævnte Omraade.«

I Finland er der den 5. Juni 1925 vedtaget en Lov om Adoption, som er i nøje Overensstemmelse med Adoptionslovene i Danmark, Norge og Sverige, og med Hensyn til Ægteskabslovgivningen foreligger der en Lov af 13. Juni 1929, som bygger paa de af Familieretskommissionerne udarbejdede Udkast herom og paa de danske, norske og svenske Love. Den finske Myndighedslov er af 19. August 1898, men frembyder ikke væsentlige Afvigelser fra de andre nordiske Landes. Det var derfor naturligt, at Finland ønskede, at de særlig internationalprivatretlige Regler, der maatte blive vedtagne som gældende for Danmark, Norge og Sverige, ogsaa kom til at gælde for Finland, og det har derfor sendt Delegerede til Forhandlingerne.

Under Forberedelserne til Forhandlingerne blev der ogsaa udtalt Ønske om, at en Repræsentant for Island skulde deltage i Forhandlingerne, da den islandske Lovgivning paa de nævnte Omraader er i nær Overensstemmelse med den tilsvarende Lovgivning i Danmark, Norge og Sverige. Den islandske Regering gav imidlertid paa Grund af de vanskelige Kommunikationsforhold Afkald paa at sende Repræsentanter til Forhandlingerne, men udtalte Ønsket om at maatte blive gjort bekendt med Resultaterne af Forhandlingerne med Henblik paa den Mulighed, at der senere kunde træffes en Ordning, ved hvilken Island helt eller delvis kunde tiltræde de Overenskomster, som maatte blive vedtagne mellem de andre nordiske Stater.

II.

Da Forhandlingerne om at udarbejde Udkast til en Overenskomst mellem de nordiske Stater om en Ordning af de mellemstatlige Forhold indenfor Person- og Familierettens Omraade paabegyndtes, var det naturligt, at man først havde sin Opmærksomhed henvendt paa den Samling af internationalprivatretnlige Regler, som findes i de mellem forskellige europæiske Stater i Haag afsluttede Konventioner af 12. Juni 1902 og 17. Juli 1905 om Ægteskab og Umyndighed, for om muligt der at finde de Grundprincipper, som kunde være de grundlæggende ogsaa for en særlig nordisk Overenskomst. Denne Undersøgelse var yderligere begrundet i, at Sverige har tiltraadt de nævnte Haagerkonventioner, og at Finland i et Forslag til Lov om visse internationale Retsforhold i alt væsentlig bygger paa disse Konventioners »Nationalitetsprincip«.

Det maatte imidlertid meget snart vise sig, at Anvendelsen af Haagerkonventionernes Principper paa ingen Maade kunde føre til de Resultater, som en saadan Overenskomst mellem de nordiske Stater maa tilstræbe som Maal, og det er ogsaa ganske naturligt, at dette maatte blive Til-

fældet. Haagerkonventionerne omfatter en Række Stater, hvis Lovgivninger paa de nævnte Omraader er indbyrdes højst forskellige, ikke blot saaledes at Enkeltbestemmelser er forskellige, men saaledes at de Principper, hvorpaa Lovene er opbyggede, er uensartede. Det har derfor været naturligt, at Haagerkonventionerne har søgt en Løsning i Overensstemmelse med Nationalitetsprincippet, saaledes at en Flytning fra en Stat til en anden ikke medfører, at de en Gang stiftede Retsforhold fremtidig skal bedømmes efter helt andre Retsregler end dem, som var afgørende for Retsforholdene ved disses Stiftelse. Løsningen fandt man i den Grundsætning, at en Persons saakaldte personlige Ret (hans Personalstatut) skal bedømmes efter Loven i den Stat, hvor han er Statsborger, uanset i hvilken fremmed Stat han maatte opholde sig.

Overfor dette Princip staar Domicilprincippet, ifølge hvilket en Persons personlige Ret bedømmes efter Lovgivningen i den Stat, i hvilken han har Bopæl, samt lex-fori-Princippet, hvorefter et Retsforhold bliver at bedømme efter Lovgivningen i den Stat, for hvis Myndigheder det bringes frem.

Fra et praktisk Synspunkt har det altid sine store Fordele, at et Lands Myndigheder anvender Landets egne Love ogsaa paa fremmede Statsborgeres Retsforhold. Ofte vil det volde Vanskelighed at fremskaffe autentiske Oplysninger om fremmed Rets Indhold, og selvom man faar disse Oplysninger, er det ikke sikkert, at Myndighedernes Fortolkning og Anvendelse af Reglerne er i Overensstemmelse med Retspraksis i det andet Land. Det vil som Regel alene være Landets egen Lovgivning, som Myndighederne kender til Bunds og kan anvende med Sikkerhed; paa den anden Side vil de fremmede Statsborgere, som bor eller opholder sig i Landet, der kunne faa paalidelige Oplysninger om, hvorledes Domicillandets Lovgivning bedømmer et givet Forhold.

Hvis det nordiske Samarbejde havde

ført til Vedtagelsen af ganske ligelydende Love paa de oftnævnte Omraader, vilde en Ordning efter Princippet *lex fori* være det utvivlsomt rigtige, og der vilde ikke være Grund til at søge løst et Spørgsmaal som det, hvorvidt eller i hvilket Omfang man skulde vælge den nationale Lov eller Domicilstatens Lov.

Af Forskellighederne mellem de nordiske Staters Love om Ægteskab, Adoption og Værgemaal er mange saa uvæsentlige, at man uden praktiske Betænkeligheder vil kunne se bort fra dem, men nogle af Uoverensstemmelserne er af en saadan Art, at der ved Udformningen af en Konvention mellem de nordiske Stater maa tages Hensyn til dem, jfr. herom nærmere Bemærkningerne til de enkelte Bestemmelser i Udkastet. Allerede som Følge af disse Uoverensstemmelser mellem Lovgivningerne kan en *lex-fori*-Ordning ikke uden videre indføres.

Ved Løsningen af Opgaven maa det ogsaa have i Minde, at Finland og Sverige i Hovedsagen hylder Nationalitetsprincippet, medens Danmark og Norge hævder, at Parternes Bopæl normalt bør være bestemmende for deres Personalstatut. Idet man maa gaa ud fra, at denne Forskel indtil videre vil blive opretholdt i Forholdet til Staterne udenfor Norden, bliver der for de nordiske Stater Spørgsmaal om et Valg mellem et Nationalitetsprincip og et Domicilprincip eller om en Kombination af disse Principper. Man er da enedes om i Hovedsagen at lægge et Domicilprincip, efter Omstændighederne endog et *lex-fori*-Princip, til Grund. Dog har man undertiden taget visse Hensyn til Nationalitetsprincippet, hvor særlige Grunde talte derfor. De valgte Løsninger tilstræber at give lette og sikre Afgørelser og i vidt Omfang at anvende den Stats Lovgivning, hvis Mynigheder kommer til at træffe Afgørelsen. Paa den anden Side gør Lovreglernes store Ensartethed det ubetænkeligt at se bort fra de Hensyn, som Nationalitetsprincippet rummer: at beskytte Personens en Gang erhvervede Retsstil-

ling ogsaa ved den anden Stats Afgørelser og at hævde en Statsborgers Pligt til ogsaa i det andet Land at følge sit Hjemlands Lovgivning. Endelig vil Ensartetheden i de kontraherende Staters Lovgivninger medføre, at det ofte vilde være et nærmest formelt Krav, at en Myndighed i en af Staterne skulde anvende en af de andre Staters Lovgivning. Domicilprincippet har den Fordel fremfor lex-fo-ri-Princippet at betone en virkelig Tilknytning til Staten og at modvirke Forsøg paa vilkaarlige Omgaaelser af Statsborgerlandets Lovgivning. Hvad der skal forstaaes ved Bopæl, er i visse Tilfælde, jfr. Ud-kastets Artikler 1, 9 og 11. nærmere bestemt, men iøvrigt overlades Bestemmelsen heraf til Myndighedernes Afgørelse i hvert enkelt Tilfælde.

Man har som ovenfor berørt ment at maatte begrænse Overenskomsten til kun at omfatte Personer, som er Statsborgere i en af de kontraherende Stater. Udenfor Konventionens Rammer falder saaledes ikke alene alle saadanne ikke-nordiske Statsborgere, som kun midlertidig opholder sig i en af de nordiske Stater, men ogsaa saadanne, som her har vundet fast Bopæl og derfor i Danmark og Norge i Hovedsagen internationalprivatrethlig behandles som Landets egne Statsborgere. At medtage saadanne Personer vilde medføre praktiske Vanskeligheder, idet Finland og Sverige derved vilde binde sig til at behandle dem paa en Maade, som vilde stride mod det i Finland og Sverige hyldede Nationalitetsprincip. For Sveriges Vedkommende vilde man endog tilsidesætte de Forpligtelser, som Sverige har paataget sig ved at tiltræde de civilretlige Haagerkonventioner af 1902 og 1905 om Anvendelse af den nationale Lov paa de fremmede Statsborgere, som opholder sig i Sverige, og som tilhører en anden af de Stater, som har tiltraadt Haagerkonventionerne. Er f. Eks. en tysk Statsborger bosat i Norge og vil indgaa Ægteskab i Sverige, skal de svenske Myndigheder bedømme Ægteskabsbetingelserne for ham efter tysk Ret og ikke

efter norsk Ret. Spørgsmaalet om ikke-nordiske Statsborgeres Stilling i de nordiske Lande saavel som Forholdet mellem dem og nordiske Statsborgere er derfor holdt udenfor Konventionen og bedømmes uden Hensyn til dennes Regler efter de internationalprivatretnlige Regler, som hver Stat ellers anvender. Paa Grund af Sveriges Tiltræden af Haagerkonventionerne har det desuden i visse Tilfælde været nødvendigt at begrænse Kredsen af de nordiske Statsborgere, som Konventionen omfatter, saaledes, at de skal være nordiske Statsborgere ved Ægteskabets Indgaaelse og fremdeles være det, jfr. nedenfor om Udkastets Artikler 3 og 10. Udenfor disse Bestemmelser i Konventionen falder derfor fremmede Statsborgere, som har erhvervet Statsborgerret i en af de nordiske Stater enten ved Ægteskabet eller efter dets Indgaaelse.

Det foreliggende Udkast er specielt nordisk og begrundet ved det i de nordiske Stater bestaaende Retsfællesskab og øvrige nære retlige og kulturelle Slægtskab i Forbindelse med det udstrakte personlige og økonomiske Samkvem mellem Landene. Der kan derfor ikke fra dette Udkast drages nogen Slutning til, hvorledes ikke-nordiske Statsborgere vil være at behandle i internationalprivatretnlige Forhold.

III.

Ad Artikel 1.

De Ægteskabsbetingelser, som opstilles i den danske, finske, norske og svenske Ægteskabslov, er i Hovedsagen ens i alle de kontraherende Stater, men der er dog en Række Forskelligheder, som maa fremdrages.

Ægteskabsalderen for Mænd er i Finland 18 Aar og i Norge 20 Aar, medens den i Danmark og Sverige er 21 Aar. For Kvinder er Alderen i Finland 17 Aar, men i de andre tre Lande 18 Aar.

I Norge maa den, som er under 21 Aar, ikke indgaa Ægteskab uden Forældrenes, eventuelt Værgens Samtykke, selv-

om den paagældende tidligere har været gift. I de øvrige kontraherende Stater gælder Reglen kun for Personer under 21 Aar, som ikke tidligere har været gift.

Efter den finske Ægteskabslov er Ægteskab mellem Onkel og Niece eller Tante og Nevø absolut forbudt; i Sverige er saadant Ægteskab kun tilladt efter indhentet Dispensation; i Danmark og Norge kan det indgaas frit.

I Finland, Norge og Sverige er Ægteskab absolut forbudt mellem Personer, af hvilke den ene har været gift med den andens Slægtning i op- eller nedstigende Linie, og betragtes som afgjort stridende mod den i disse Stater herskende Retsopfattelse, medens der i Danmark kan erhverves Tilladelse til Indgaaelse af saadant Ægteskab, naar det tidligere Ægteskab er opløst ved Døden, naar der i dette Ægteskab ikke er Fællesbørn, og naar iøvrigt ganske særlige Grunde taler for at meddele Bevilling. Paa den anden Side er Ægteskab mellem Personer, som udenfor Ægteskab er besvoglede i den op- eller nedstigende Linie, frit tilladt i de andre nordiske Lande, medens der i Danmark til saadant Ægteskabs Indgaaelse udkræves kgl. Resolution.

Af andre Forskelligheder kan fra den danske Ægteskabslov af 30. Juni 1922 som særlig her i Landet gældende Regler nævnes, at der kan foreskrives en Ventefrist for nyt Ægteskabs Indgaaelse efter Skilsmisse paa Grund af Ægteskabsbrud; endvidere Reglen om de eventuelle Børns religiøse Opdragelse, hvis den ene af Forældrene hører til et Trossamfund, til hvilket den anden ikke hører, og Reglen om Samtykke fra Forsørgelseskommunen, hvis den mandlige Part er under vedvarende Fattigforsørgelse. I den finske Ægteskabslov haves en lignende Regel som den ovennævnte om Ventetid efter Skilsmisse paa Grund af Ægteskabsbrud.

Efter dansk Ægteskabslovgivning maa den, som har været gift, ikke indgaa nyt Ægteskab, førend offentligt Skifte er paabegyndt eller privat Skifte tilende-

bragt, medmindre der bestod fuldstændigt Særeje mellem Ægtefællerne eller Fritagelse for Skifte særlig er hjemlet. En tilsvarende Regel findes i norsk Ret, men ikke i den finske og svenske Ægteskabslov.

I den finske Lov findes en dispensabel Regel om en Ventetid paa 6 Maaneder efter det tidligere Ægteskabs Ophør. Reglen har sin største Betydning for Manden, da der for Kvinden desuden gælder en lignende Regel som i de øvrige nordiske Stater om en Ventetid af 10 Maaneder fra Ægteskabets Ophør, medmindre hun ikke er frugtsommelig fra Tiden før Ægteskabets Ophør.

I Danmark kan sindssyge Personer ved kgl. Resolution faa Tilladelse til at indgaa Ægteskab, naar det skønnes, at det under Hensyn til Sygdommens Art og den ringe Fare for sygeligt Afkom samt Parternes Evne til at bedømme Ægteskabets Betydning er forsvarligt, at saadant Ægteskab indgaas. I de øvrige nordiske Lande er saadanne Personers Ægteskab absolut forbudt.

Med Hensyn til andre Sygdommes Betydning som Ægteskabshindring foreligger der ogsaa Afvigelser. Efter dansk Ægteskabslov af 1922 maa den, som lider af Kønssygdom, der endnu frembyder Fare for Smitte eller for Overførelse paa Afkommet, eller som lider af Epilepsi, ikke indgaa Ægteskab, uden at den anden Part er gjort bekendt med Sygdommen, og begge Parter af en Læge har faaet mundtlig Vejledning om Faren ved den. I den finske og svenske Lov gives et dispensabelt Ægteskabsforbud for den, som lider af Epilepsi, som ikke hidrører fra overvejende ydre Aarsager (i Sverige: som hidrører fra overvejende indre Aarsager) eller af Kønssygdom i smittefarligt Stadium. Efter den norske Lov af 1918 maa den, der lider af Syfilis, der endnu frembyder Smittefare, ikke indgaa Ægteskab, og dette Forbud er indispensabelt. Saafremt den paagældende lider af anden venerisk Sygdom, der endnu frembyder Smittefare, eller af Epilepsi eller Spedalskhed, maa han ikke indgaa

Ægteskab, uden at den anden Part er gjort bekendt med Sygdommen, og begge Parter har faaet mundtlig Vejledning af en Læge om Farerne ved Sygdommen. — Endelig findes der i den finske Lov en Bestemmelse om, at Ægteskab ikke maa indgaas mellem døvstumme Personer, medmindre Døvtumheden i det mindste hos en af Parterne ikke er medfødt; fra denne Regel skal der dog kunne meddeles Fritagelse.

Paa Grund af de nævnte Forskelligheder mellem Lovgivningerne i de kontraherende Stater har man ikke anset det for opnaaeligt at gennemføre den Ordning, som vilde være den mest praktiske, at Betingelserne for Ægteskabs Indgaaelse udelukkende skulde bedømmes efter Loven i den Stat, for hvis Myndigheder Ægteskabet ønskedes indgaaet. En saadan Adgang til at blive gift efter Reglerne i en hvilken-somhelst af de nordiske Stater kunde befrygtes at ville medføre, at Personer ved at indgaa Ægteskab udenfor Statsborgerlandet vilde kunne omgaa saadanne i dette gældende Bestemmelser, som er ukendte i et andet Konventionslands Lovgivning. Det kunde virke stødende, om f. Eks. en svensk Statsborger, som lider af Epilepsi eller Kønssygdom, og som forgæves i Sverige har søgt om Tilladelse til at indgaa Ægteskab, blot ved at rejse til Danmark og opfylde den danske Ægteskabslovs Forskrifter skulde kunne indgaa Ægteskab her. — Paa tilsvarende Maade vilde det føles, hvis en finsk Statsborger, som ønsker at indgaa Ægteskab med sin Niece, hvilket efter den finske Ægteskabslov er absolut forbudt, blot ved at foretage en kortere Rejse til Danmark kunde sætte sig ud over den finske ufravigelige Regel.

Af de ovennævnte Forskelligheder er den danske Regel om, at der kan meddeles Bevilling til Ægteskab mellem Personer, af hvilke den ene har været gift med den andens Slægtning i op- eller nedstigende Linie, den, som har mødt stærkest Modstand hos de delegerede fra de andre nor-

diske Stater, og der er af de delegerede fremsat Ønske om, at Danmark vilde forpligte sig til ikke at meddele Tilladelse til Ægteskab mellem saa nær besvogrede, saafremt den ene af Parterne eller begge er Statsborgere i nogen af de andre nordiske Stater, uanset hvorlænge de har boet i Danmark. Da Bevillinger af den omhandlede Art er meget sjældent forekommende, vil en saadan Ordning efter de danske delegeredes Skøn ikke frembyde Betænkelighed. Hvis Myndighederne i en anden Stat, f. Eks. Sverige, skulde nægte at vie to danske Statsborgere, som har opnaaet Dispensation fra den nævnte Svogerskabshindring, kan dette muligvis støttes paa en ordre - public - Betragtning. Iøvrigt maa Reglen være den, at enten den ene eller den anden Stats Ægteskabsbetingelser skal opfyldes, men at man ikke skal opfylde begge Staters Krav.

Siden 1907 har det for danske Statsborgeres Indgaaelse af Ægteskab i Sverige og svenske Statsborgeres Indgaaelse af Ægteskab i Danmark i den mellem Danmark og Sverige under 5. Oktober 1907 indgaaede Overenskomst (Bekendtgørelse Nr. 213 af 19. Oktober 1907) været foreskrevet, at de, forsaavidt de ikke har fast Bopæl i Danmark, henholdsvis i Sverige, ikke maa indgaa Ægteskab for det andet Lands Øvrighed, medmindre der forevises en Attest fra en af de i Overenskomsten nævnte Myndigheder i Statsborgerlandet for, at de efter Lovgivningen i deres Statsborgerland har Ret til at indgaa det paa-gældende Ægteskab. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt en svensk Statsborger har taget fast Bopæl i Danmark eller kun har midlertidigt Ophold her, er Besvarelsen afhængig af, om det efter samtlige foreliggende Omstændigheder maa antages, at Personen har taget Ophold her i Landet i det Øjemed at forblive her for bestandig eller for en længere ubestemt Tid, eller om han har til Hensigt efter Opnaaelsen af et bestemt Formaal eller efter en vis Tidsfrists For-

løb atter at forlade Danmark. I Tvivlstilfælde har Varigheden af Opholdet været medbestemmende, og man er som Regel gaaet ud fra, at naar vedkommende har boet her i Landet uafbrudt i 2 Aar, foreligger der fast Bopæl, saaledes at Attest fra den svenske Myndighed i saa Tilfælde er uforuden, og Ægteskabsbetingelserne bliver da alene at prøve efter dansk Lovgivning.

Denne dansk-svenske Ordning, som i de forløbne Aar har vist sig praktisk, har man ment i væsentlige Henseender at burde efterligne. Da man efter Overenskomsten af 1907 i Praksis næsten altid har anvendt 2 Aars Fristen, har man fundet det mest hensigtsmæssigt at fastsætte denne Frist som ufravigelig, og efter Udkastet kan en finsk, norsk eller svensk Statsborger ikke blive gift i Danmark efter dansk Ægteskabslovgivnings Regler, medmindre han i de sidste 2 Aar har været og fremdeles er bosat her; og omvendt en dansk Statsborger i Finland, Norge eller Sverige.

Saafermt den paagældende ikke har boet 2 Aar i den Stat, for hvis Myndighed han ønsker at indgaa Ægteskab, skal han dog kunne gøre dette selv under et rent midlertidigt Ophold, men i saa Fald bliver Ægteskabsbetingelserne udelukkende at prøve efter Statsborgerlandets Lovgivning, enten af Myndighederne i Indgaaelseslandet eller af Myndighederne i Statsborgerlandet. En saadan Hensynstagen til en Parts nationale Lov udfordres for at hindre, at et midlertidigt Ophold udnyttedes til at omgaa Statsborgerlandets Lovgivning, navnlig for det Tilfælde, at Parterne har til Hensigt at rejse tilbage til Statsborgerlandet og føre deres Ægteskab der.

Skal Prøvelsen af Ægteskabsbetingelserne foretages af Myndighederne i Indgaaelseslandet, maa disse sætte sig ind i det andet Lands Lovgivning og paase, at dens Krav opfyldes. Til Brug for de danske ægteskabsprøvende Myndigheder maa der udarbejdes Instrukser om, hvor-

ledes der skal forholdes, naar en Statsborger fra et andet af de kontraherende Lande ønsker at indgaa Ægteskab for dem uden at have boet her i Landet i 2 Aar.

Den Prøvelse af Ægteskabsbetingelserne, som herved paalægges de bevisprovende Myndigheder, kan næppe volde Vanskeligheder af Betydning, men det vil dog sikkert være rettest at foreskrive, at Sognefogden altid skal forelægge Bevislighederne for vedkommende Politimester, forinden Attest om Bevislighedernes Prøvelse udstedes.

I de Tilfælde, hvor Bevislighedernes Prøvelse skal foretages efter Reglerne i Statsborgerlandets Lovgivning, er Parterne dog altid berettigede til at lade Bevislighederne prøve af Statsborgerlandets Myndigheder og derefter at møde med en Attest fra dem om, at de kan indgaa det paatænkte Ægteskab. Indgaaelsesstedets Myndigheder kan ikke forlange, at en saadan Attest fremskaffes, men fremlægges der en Attest fra Statsborgerlandets Myndigheder, kan der ikke finde nogen yderligere Prøvelse Sted i Indgaaelseslandet, hvor Attesten blot forelægges for de Myndigheder, som ellers prøver Bevislighederne. Det maa gennem Noteveksling mellem de kontraherende Stater klargøres, hvilke Myndigheder der skal kunne udstede disse Ægteskabsattester; i den dansk-svenske Overenskomst af 1907 er der optaget Bestemmelse herom, men det findes mest praktisk at henskyde dette Spørgsmaal til en Noteveksling. Det er derhos ogsaa nødvendigt, at der fastsættes en Tidsgrænse for Attesternes Gyldighed; i Sverige er Gyldighedsperioden for saadanne Attester 4 Maaneder, jfr. svensk Kundgørelse af 3. December 1915 § 6. Det vil være ønskeligt, at Attesterne kommer til at indeholde udtrykkelig Bestemmelse om, hvorlænge de har Gyldighed.

Bestemmelsen i Artikel 1 omfatter ikke alene de Ægteskaber, som indgaas i de kontraherende Stater mellem Statsborgere i disse, men ogsaa Ægteskaber, som indgaas mellem saadanne Statsborgere for de kon-

traherende Staters diplomatiske eller konsulære Myndigheder i Udlandet. Reglerne om Ægteskabs Indgaaelse for danske diplomatiske eller konsulære Myndigheder findes i Lov Nr. 79 af 19. Februar 1892, Lov Nr. 269 af 14. December 1906 og Instruks af 29. November 1922.

Ad Artikel 2.

Efter Artikel 2 skal Lysningen og Vielsen foregaa efter Reglerne i den Stat, for hvis Myndigheder Ægteskabet skal indgaa. Denne Ordning, som er i Overensstemmelse med almindelig international Privatret, er for de kontraherende Stater ganske uden Betænkelighed, da Reglerne i Hovedtrækkene er ensartede. Naar der tales om Lysning, sigtes der ikke alene til Spørgsmaalet om, hvorvidt der overhovedet skal foretages en Kundgørelse om det paatænkte Ægteskab, og paa hvilken Maade saadan Kundgørelse skal finde Sted, men der sigtes ogsaa til de Regler, som f. Eks. i den danske Ægteskabslov af 1922 indeholdes i Kapitel III (»Om Lysning«) angaaende den Maade, paa hvilken Bevislighederne skal prøves.

Afgørelsen af, hvorvidt der foruden i Indgaaelseslandet skal finde en Kundgørelse Sted i Parternes Statsborgerland, træffes saaledes efter de herom givne Regler i Indgaaelseslandets Lovgivning, jfr. for Danmarks Vedkommende Ægteskabslov 1922 § 23 og Bekendtgørelse Nr. 487 af 20. November 1922, hvorefter der, naar nogen af Brudefolkene har Bopæl i Udlandet indenfor Europa, foruden Lysning her i Landet tillige skal ske Kundgørelse om Ægteskabets Indgaaelse paa det Sted i Udlandet, hvor vedkommende udenlandske Part har Bopæl, medmindre der fra hans Hjemlands Myndigheder foreligger Attest om, at der efter hans Hjemlands Love intet er til Hinder for det paatænkte Ægteskab.

Artikel 1 sammenholdt med Artikel 2 medfører, at hvis f. Eks. en svensk Statsborger, som har været bosat i Danmark i 1 Aar, vil indgaa Ægteskab for de

danske Myndigheder og vil lade disse prøve Ægteskabsbetingelserne efter svensk Ret, vil det ikke være nødvendigt, at der i Sverige foretages nogen Lysning eller anden Kundgørelse om det paatænkte Ægteskab. Henvender han sig derimod til de svenske Myndigheder om Bevislighedernes Prøvelse, vil der, forinden Attest herom udstedes, blive foretaget Kundgørelse i Overensstemmelse med Reglerne i den svenske Ægteskabslov.

IV.

Artiklerne 3—6 omhandler Retsvirkningerne af Ægteskab, forsaavidt angaar Ægtefællernes Formueforhold, derunder Retsvirkningerne af Ægtepagter og af en Ægtefælles Retshandel med Trediemand eller den anden Ægtefælle samt Delingsnormen ved Skifte. Udkastet giver derimod ingen Regler om Ægteskabets personlige Retsvirkninger, som ikke i samme Omfang som de formueretlige har været optaget til Behandling ved Udarbejdelsen af de skandinaviske Familieretslove. For de personlige Retsvirkninger af Ægteskabet maa de i vedkommende Stat herskende sædelige og sociale Synspunkter være bestemmende, og det vil derfor være naturligt, om Staterne forbeholder sig at anvende deres egne Love ogsaa for Udlændinge. Endvidere lader Udkastet Spørgsmaalet om Retsvirkningerne af en Ægtefælles Retsbrud staa aabent. De paa disse to Omraader gældende Regler er imidlertid i de kontraherende Stater saa ensartede, at Savnet af en Bestemmelse næppe vil blive føleligt. Udenfor Konventionen falder alle arveretlige Spørgsmaal, herunder ogsaa uskiftet Bo, hvilke Spørgsmaals Løsning ved Konvention mellem de nordiske Stater iøvrigt synes paakrævet. Endelig omfatter Konventionen heller ikke den processuelle Lovgivning, saasom Skifte- og Konkurslovene, selvom der i disse skulde findes Bestemmelser, der henhører til den materielle Ret.

Hvad angaar Ægteskabets formueretlige Virkninger, har Haagerkonventionen

af 17. Juli 1905 taget sit Udgangspunkt i det Princip, at Ægteskabet under sit Forløb skal bedømmes efter samme Lovgivning uden Hensyn til Forandringer af Parternes Nationalitet eller af deres Bopæl. Hovedgrunden til denne »Uforanderlighed« er de højst forskellige Delingsnormer ved Skifte, som kommer til Anvendelse, eftersom der hersker Formuefællesskab eller Særeje. Den Lovgivning, som saaledes skal følge Parterne, bestemmer Haagerkonventionen dernæst i Overensstemmelse med det af den som Hovedregel opstillede Nationalitetsprincip at være den, under hvilken Manden efter sin Nationalitet hørte ved Ægteskabets Indgaaelse. Denne sidste Bestemmelse er begrundet dels i, at Manden efter alle Haagerkonventionsstaters daværende Lovgivning var den juridiske Hovedperson i Ægteskabet, dels i, at det tillige var Hovedreglen, at Hustruen ved Ægteskabets Indgaaelse fik Mandens Nationalitet. I Sverige, der har tiltraadt Haagerkonventionen, er der den 1. Juni 1912 udstedt en Lov om visse internationale Retsforhold angaaende Ægteskabets Retsvirkninger, som er i nøje Overensstemmelse med de i Haagerkonventionen indeholdte Regler.

Haagerkonventionens Regler egner sig imidlertid heller ikke paa dette Omraade til at være Forbillede for en Konvention mellem de nordiske Stater, især fordi den legislative Baggrund for en saadan er en anden end Haagerkonventionens; dels er Hustruen blevet retlig ligestillet med Manden, dels kan hun efter Gennemførelsen af den fælles Indfødsretslovgivning opnaa dobbelt Nationalitet, jfr. dansk Lov om Indfødsret af 18. April 1925 § 5. Navnlig vilde Haagerkonventionens Regel om, at Forandring af Ægtefællernes Nationalitet eller Bopæl ingen Indflydelse skal have paa Formueforholdet mellem Ægtefællerne, derunder indbefattet Reglerne om, efter hvilken Norm Deling af Fællesboet skal finde Sted i Tilfælde af Skifte, være upaakrævet, efter at der i de nordiske Stater er gennemført Ægteskabslove, som er i Overensstemmelse med hverandre og-

saa med Hensyn til Normen for Fællesformuens Deling ved Skifte. Paa Grund af denne Lighed mellem de nordiske Staters Lovgivning paa det heromhandlede Punkt vil det være upraktisk i Overensstemmelse med Haagerkonventionen at lade Ægtefællernes Formueforhold være bestemt af den Lovgivning, som gjaldt for Forholdet mellem dem ved Ægteskabets Indgaaelse.

Ad Artikel 3.

De danske, finske, norske og svenske Lovbestemmelser om Formueforholdet mellem Ægtefæller er som tidligere anført ikke fuldstændig overensstemmende. Den Afvigelse, som først falder i Øje ved Sammenligning mellem de kontraherende Staters Lovregler, er, at den danske og norske Lov anvender Betegnelserne Formuefælleskab, Fælleseje og Raadighed over hver Ægtefælles Bodel, medens den svenske Lovgivning benytter Udtrykkene Gifteret og Gifteeje og den finske Gifteret og »Tilhørighed«. En nærmere Analyse af Reglerne i de forskellige Love viser imidlertid, at denne Forskel kun er terminologisk, og at Retsreglerne efter deres reale Indhold i alt væsentlig er overensstemmende.

Omend saaledes Grundtankerne i de 4 Landes Lovsystemer er de samme, foreligger der imidlertid paa flere Punkter Afvigelser, som er af nogen Betydning for det foreliggende Spørgsmaal. Efter alle fire Ægteskabslove (dansk Ægteskabslov 1925 § 11) kan hver af Ægtefællerne paa begges Ansvar indgaa sædvanlige Retshandler til Fyldestgørelse af den daglige Husholdning eller Børnenes Fornødenheder, men efter dansk og norsk Ægteskabslov har Hustruen desuden denne Ret med Hensyn til sædvanlige Retshandler til Fyldestgørelse af sit særlige Behov. Denne Undtagelsesstilling for Hustruen er ukendt i den svenske Lovgivning, medens den finske Lov har en noget afvigende Ordning, jfr. finsk Ægteskabslov § 46 og § 52. Den finske Lov savner en Bestemmelse, der svarer til Reglen i dansk Ægteskabslov 1925 § 13, som tillægger

en Ægtefælle Beføjelse til at optræde paa den anden Ægtefælles Vegne, naar denne paa Grund af Fraværelse eller Sygdom er forhindret i at varetage sine Anliggender. Med Hensyn til Begrænsningerne i Ansvar for Husholdningsskuld og de dermed ligestillede Forpligtelser foreligger der ogsaa forskellige Uligheder. Alle disse Forskelligheder har dog ingen større praktisk Betydning.

Ogsaa med Hensyn til Reglerne om Retshandler mellem Ægtefæller foreligger der Afvigelser. Idet der foreløbig bortses fra Reglerne om Ægtepagt, som vil blive omtalt nedenfor ved Artikel 4, er der paa dette Sted Grund til at fremhæve Reglerne om Gaver mellem Ægtefæller. Efter den finske Lov kan Gaver mellem Ægtefæller ikke finde Sted, saafremt de ikke har Karakteren af sædvanlige Gaver. I de andre kontraherende Stater er Hovedreglen den, at Gaver mellem Ægtefæller er gyldige, men de skal ske ved Ægtepagt, medmindre det drejer sig om sædvanlige Gaver, hvis Værdi ikke staa i Misforhold til Giverens Kaar; desuden findes i Danmark, jfr. Ægteskabslov 1925 § 30, og Norge den Undtagelse fra Hovedreglen, at Ægtepagt ikke udkræves, hvis Gaven bestaar i Livsforsikring, Overlevelsesrente eller lignende Forsørgelse, som sikres den anden Ægtefælle (i Norge: »føderåd eller tegning af livrente eller livsforsikring til fordel for den anden ægtefælle«). Endvidere er efter finsk Ret Pantsætning fra den ene Ægtefælle til den anden ugyldig, og den ene Ægtefælles Fordringer paa den anden maa som Hovedregel staa tilbage for de andre Kreditors Krav. Den danske Ægteskabslov har ikke nogen Regel, som svarer til den, som findes i de andre Staters Lovgivning om, at der tilkommer den Ægtefælle, som har ydet den anden Ægtefælle Bistand i dennes Erhvervsvirksomhed, Krav paa Godtgørelse for sit Arbejde.

Reglerne om en Ægtefælles Adgang til at raade over fast Ejendom er ogsaa indbyrdes noget afvigende i de kontraherende Staters Lovgivninger. Efter den dan-

ske og norske Ægteskabslov (dansk Ægteskabslov 1925 § 18) maa en Ægtefælle ikke uden den anden Ægtefælles Samtykke afhænde eller pantsætte fast Ejendom, der er Fælleseje, saafremt Ejendommen tjener til Familiens Bolig, eller hvis Ægtefællernes eller den anden Ægtefælles Erhvervsvirksomhed er knyttet til den. Saadan Ejendom maa heller ikke uden Samtykke af den anden Ægtefælle bortlejes eller bortforpagtes, saafremt dette vil medføre, at den ikke længere kan tjene til fælles Bolig eller som Grundlag for Erhvervsvirksomheden. I den svenske Ægteskabslov er Reglen den, at en Ægtefælle ikke maa afhænde eller pantsætte fast Ejendom, som hører til Fællesboet, uden den anden Ægtefælles Samtykke; en lignende Regel findes i den finske Lov. Ægtefællens Samtykke skal i Finland og Sverige gives skriftlig og for Vidner, hvorimod norsk Ret alene foreskriver skriftlig Form, og den danske Lovgivning ikke indeholder nogen Formregel. Reglerne om en Ægtefælles Adgang til at angribe en Retshandel om fast Ejendom, hvortil Samtykke ikke er indhentet, er ligeledes noget afvigende i de kontraherende Staters Lovgivninger.

Foruden de nævnte Forskelligheder vilde der kunne paapeges andre, men Formueordningens grundlæggende Principper er dog de samme i alle fire Stater. Efter disses Love raader hver Ægtefælle over alt, hvad han ved Ægteskabets Indgaelse ejer eller senere erhverver, men alt, hvad der ikke er Særeje, skal ved Skifte deles lige mellem Ægtefællerne, og denne Ægtefællernes lige Ret medfører Pligt til for enhver af dem at forvalte sin Bodel saaledes, at den anden Ægtefælles Interesser i Bodelen ikke krænkes. Ligeledes er Reglerne om Ægtefællernes Gældsansvar væsentlig de samme. De grundlæggende Principper er da i det hele gennemført efter de samme Linier i alle Lovgivninger. Det er derfor, som omtalt ovenfor Side 37—39, uden Betænkelighed at opstille som almindelig Regel for de formueretlige Retsvirkninger af Ægteskabet, at disse skal bedømmes efter Loven i den Stat, i hvil-

ken Ægtefællerne ved Ægteskabets Indgaaelse bosætter sig, eller i hvilken de begge senere bosætter sig. Ved Ægtefællernes Flytning fra en Stat til en anden er det imidlertid ikke rigtigt at lade det nye Bopælslands Lovgivning finde Anvendelse paa de Retshandler, som Ægtefællerne har indgaaet før Flytningen. Hvis to Ægtefæller, der fra Ægteskabets Indgaaelse har haft Bopæl i Danmark, senere flytter til Sverige, bør denne Flytning f. Eks. ikke medføre, at Trediemand mister sit Krav imod Manden for Gæld, som Hustruen før Flytningen har stiftet til Fyldestgørelse af sit særlige Behov. Ej heller bør en Flytning fra Sverige til Danmark kunne paadrage Manden en Pligt til at betale en Gæld af den nævnte Art, for hvilken han efter svensk Lov ikke hæfter. Naar Udkastet derfor som Hovedregel i Tilfælde af Ægtefællernes Flytning fra en af de kontraherende Stater til en anden af disse opstiller, at Tilflytterlandets Lov skal finde Anvendelse paa Formueforholdet mellem dem, er det nødvendigt at tage Forbehold om, at denne Regel ikke skal finde Anvendelse, saafremt der er Tale om Virkning af en Retshandel, som tidligere er indgaaet.

Ved Udkastets Regel i Artikel 3, 1. Stk., har man set bort fra det lidet praktiske Tilfælde, at Ægtefællerne ved Ægteskabets Indgaaelse ikke skulde bosætte sig i samme kontraherende Stat. Hvorledes saadanne Tilfælde vil være at bedømme, overlades til Retsanvendelsen, der her maa følge de internationalprivatretnlige Regler, som finder Anvendelse udenfor Konventionstilmældene.

Har Ægtefællerne ved Ægteskabets Indgaaelse haft fælles Bopæl, og tager de derefter Bopæl i forskellige af de kontraherende Stater, falder de ikke ind under Lovgivningen i noget af Tilflytterlandene, men de formueretlige Virkninger af Ægteskabet bedømmes fremdeles efter Lovgivningen i det tidligere fælles Bopælsland.

I Almindelighed, nemlig naar Ægtefællerne bor sammen, vil Bopælsspørgs-

maalet ikke give Anledning til Undersøgelse, medmindre det drejer sig om Retsforhold, som er indgaaet, medens Ægtefællerne var bosat i en anden af de kontraherende Stater. Skulde de ikke bo sammen, maa det undersøges, om og i bekræftende Fald i hvilken af Staterne de ved Ægteskabets Indgaaelse eller senere har haft fælles Bopæl, men disse Undersøgelser vil næppe frembyde Vanskelighed.

Som Følge af, at Sverige har tiltraadt Haagerkonventionen af 17. Juli 1905, har det været nødvendigt at begrænse Reglen saaledes, at den kun omfatter Ægtefæller, som er og ved Ægteskabets Indgaaelse var Statsborgere i nogen af de kontraherende Stater; udenfor Reglen falder f. Eks. Ægtefæller, som ved Ægteskabets Indgaaelse var tyske Statsborgere, men som senere ved Naturalisation er blevet svenske Statsborgere. Saadanne Ægtefællers Formueforhold maa i Sverige bedømmes efter tysk Ret i Overensstemmelse med det i Haagerkonventionen opstillede Princip om Retsreglernes Uforanderlighed, medens Tilfældet i de andre kontraherende Stater, som ikke har tiltraadt Haagerkonventionen, maa afgøres efter vedkommende Stats almindelige internationale Ret.

Paa Grund af de ovenfor fremhævede Forskelligheder i Reglerne om en Ægtefælles Adgang til at raade over fast Ejendom samt paa Grund af Forskellighederne imellem de kontraherende Staters Lovgivelser om Sikring af Rettigheder over fast Ejendom (Tinglysning m. m.) er det fundet nødvendigt at gøre en Undtagelse fra nærværende Udkasts Artikel 3, 1. Stk., saaledes, at en Ægtefælles Beføjelse til at raade over fast Ejendom, som er beliggende i en af de kontraherende Stater, skal bedømmes efter Loven i denne Stat — en Ordning, som iøvrigt ogsaa maa siges at være naturlig. Bestemmelsen omfatter ogsaa Rettigheder, som med Hensyn til Raadighedsretten ligestilles med Raadigheden over fast Ejendom, saasom de svenske Tomtrettigheder.

Ad Artikel 4.

Med Hensyn til Reglerne om Ægtepagts Form foreskriver dansk Lov 1925, at Ægtepagt skal oprettes skriftlig under Parternes Haand, hvorhos den skal tinglyses. Efter norsk Ægteskabslov 1927 skal Ægtepagten oprettes skriftlig for Vidner, og den er da bindende for Ægtefællerne selv og for deres Arvinger; for at faa Gyldighed overfor Trediemand maa Ægtepagten tinglyses. Efter den finske og svenske Ægteskabslov skal Ægtepagt oprettes skriftlig og for Vidner, hvorhos den skal indgives til Retten.

Reglerne i Artikel 4 tager alene Sigte paa Ægtepagts Form, forsaavidt den skal have Gyldighed i de andre Stater; dette gælder saavel med Hensyn til Forudsætningerne for dens Gyldighed mellem Ægtefællerne eller mellem den ene Ægtefælle og den andens Arvinger som med Hensyn til dens Gyldighed overfor Trediemand. For at en Ægtepagt saaledes skal være gyldig, foreskrives det i Artikel 4, at den skal være oprettet enten i Overensstemmelse med den Lov, som efter Artikel 3 er bestemmende for Ægtefællernes Formueforhold, d. v. s. som Regel Bopælslandets Lov, eller at den skal opfylde Formforskrifterne i den Stat, i hvilken Parterne eller en af dem har Statsborgerret. Det sidste Alternativ kan navnlig tænkes at ville faa Betydning ved Oprettelse af Ægtepagter forinden Ægteskabet, naar Parterne ikke har Bopæl i samme Stat. Hvis f. Eks. en dansk Mand, som er bosat i Danmark, skal indgaa Ægteskab med en svensk Kvinde, som er bosat i Sverige, og der forinden Ægteskabet agtes oprettet en Ægtepagt i Sverige, vil det være en Lettelse for de paagældende at kunne oprette en Ægtepagt i Overensstemmelse med de svenske Formforskrifter og ikke at skulle foretage Undersøgelse af, hvad der i saa Henseende udkræves efter dansk Lovgivning.

Med Hensyn til Betingelserne for en i en af de kontraherende Stater oprettet Ægtepagts Gyldighed i Forhold til Tredie-

mand er der ved Artikel 4, 2. Stk., truffet den Bestemmelse, at hver af Staterne kan gøre en Ægtepagts Gyldighed overfor Trediemand betinget af, at den er tinglyst eller anmeldt til Retten overensstemmende med der gældende Lov. For at en i Staten oprettet Ægtepagt skal være gyldig overfor Trediemand udkræves det i alle de kontraherende Stater, at Ægtepagten tinglyses eller paa anden Maade bringes til Offentlighedens Kundskab. Offentliggørelsens vigtigste Formaal er at skabe en Kilde, fra hvilken alle interesserede, navnlig Kreditorer, kan indhente Oplysninger om Ægtefællernes Formueforhold, og det er af Betydning, at Oplysninger om Ægtepagts Indgaaelse kan indhentes paa det Sted, hvor Trediemand har særlig Opfordring til at henvende sig. Hvis Ægtefællerne begge er bosat i samme Stat, er det naturligt, at Ægtepagtens Offentliggørelse finder Sted der. Har den ene Ægtefælle derefter taget Bopæl i en anden af Staterne, opstaar det Spørgsmaal, om man bør paalægge Trediemand en Pligt til at indhente Oplysninger angaaende Ægtefællens ægteskabsretlige Forhold fra det Land, i hvilket Ægtefællen tidligere har været bosat, eller om det er nærmestliggende at lade ham søge Oplysningerne hos Myndighederne i det Land, i hvilket Ægtefællen nu er bosat.

For at enhver af Staterne — i det Omfang den skønner det fornødent — kan sikre Trediemands Ret, er Bestemmelsen i Artikel 4, 2. Stk., optaget.

I dansk Ret bestemmer Ægteskabslov 1925 § 53, at den danske Ægteskabslovs Bestemmelser ogsaa finder Anvendelse paa Ægtepagter, som indgaas udenfor Landet, naar Manden har Bopæl her. Endvidere bestemmer § 53, at Ægtepagt, som er oprettet af en Mand, som ikke har Bopæl her i Landet, og gyldig efter hans Hjemsteds Love, er, naar han bosætter sig her i Landet, gyldig her, forsaavidt den ikke strider mod den danske Ægteskabslov. I Forhold til Trediemand er Gyldigheden af saadan Ægtepagt dog be-

tinget af, at den inden 1 Maaned, efter at Manden har taget Bopæl her, tinglyses; sker Tinglysning senere, regnes Retsvirkningerne først fra Tinglysningsdagen. Denne Bestemmelse kan, hvis det skønnes nødvendigt, suppleres med en Regel om, at den ogsaa finder Anvendelse paa Ægtepagter, som er oprettet i Henhold til Konventionens Artikel 4, 1. Stk.

Reglen i Artikel 4 tager alene Sigte paa de for Ægtepagter foreskrevne Formregler. I alle andre Henseender maa Kollisionsnormen ogsaa vedrørende dette Retsinstitut søges i Artikel 3. At afgøre, hvorvidt et Spørgsmaal hører til Formreglerne eller ikke, er i Almindelighed ikke vanskeligt. Det er saaledes klart, at Spørgsmaal om Ægtepagtens Oprettelse og Tinglysning omfattes af Artikel 4, medens derimod under Artikel 3 bl. a. falder Spørgsmaalene om, hvorvidt en Ægtepagt af et vist Indhold overhovedet kan oprettes. Den for dansk Ret ejendommelige Bestemmelse, at visse Ægtepagter kræver Godkendelse af Justitsministeriet eller Overøvrigheden, kan ikke betragtes som en Formregel. Hvis derfor dansk Ægteskabslov efter Artikel 3 skal finde Anvendelse, bliver følgelig en saadan Ægtepagt ikke gyldig uden Godkendelse, end ikke mellem Ægtefællerne, selvom de med Støtte i Artikel 4, 1. Stk., skulde vælge at anvende Formforskrifterne i en anden Lov end den danske.

Ad Artikel 5.

Bosondringsinstitutet, som Artikel 5 indeholder Bestemmelser om, er ukendt i den finske Ægteskabslov; i denne findes der imidlertid en Regel om, at hvis en Ægtefælle kommer under Konkurs, kan den anden Ægtefælle ved Begæring, som fremsættes inden et Aar efter Konkursens Begyndelse, foranledige, at ingen af Ægtefællerne kan gøre Gifteretten i den andens Ejendom gældende. I de andre kontraherende Stater er Bosondringsinstitutet hjemlet ved de der gældende Ægteskabslove, men de Tilfælde, i hvilke Bosondring kan opnaas, er ikke helt de samme. Fælles

for alle tre Love er følgende Tilfælde 1) at den anden Ægtefælle ved Vanrøgt af sine økonomiske Anliggender, ved Misbrug af sin Raadighed over Fælleseje eller ved anden uforsvarlig Adfærd i væsentlig Grad har formindsket Fællesboet, hvorover han raader, eller har fremkaldt Fare for saadan Formindskelse, og 2) at den anden Ægtefælles Bo er kommet under Konkurs. Jfr. dansk Ægteskabslov 1925 § 38. Desuden har hver af Lovene et specielt Tilfælde af Bosondring, nemlig i Danmark, at den anden Ægtefælle ulovlig har ophævet Samlivet, i Norge, at en Ægtefælle ved Ægteskabets Indgaaelse uden den andens Vidende har arveberettiget Barn udenfor Ægteskab eller senere har faaet et saadant Barn, og i Sverige, at Ægtefællerne er enige om at begære Bosondring.

Bestemmelsen i Artikel 5 opstiller som Hovedregel, at Ansøgning om Bosondring skal indgives og afgøres i den Stat, i hvilken begge Ægtefæller er bosat. Hvis Ægtefællerne bor i forskellige Stater, følger det af almindelige Retsplejprincipper, at Begæringen om Bosondring maa indbringes for Myndighederne i den Stat, hvor den, mod hvem Bosondringskravet rejses, har Bopæl. Da den nye finske Ægteskabslov ikke kender Bosondring, vilde den anførte Regel sammenholdt med Reglen i Artikel 6 imidlertid medføre, at en Ægtefælle aldrig kunde opnaa en Bosondring overfor sin Ægtefælle, hvis denne boede i Finland, medmindre man vil lade de finske Myndigheder afgøre Sagen under Anvendelse af et af de andre Landes Love; men at kræve en saadan Ordning vilde ikke være hensigtsmæssig. Det bestemmes derfor, at hvis den »sagsøgte« Ægtefælle er bosat i Finland, kan Bosondringsbegæringen afgøres i den Stat, hvis Lov efter Artikel 3 er bestemmende for Ægtefællernes Formueforhold, det vil som Regel sige den Stat, i hvilken de begge sidst har haft fælles Bopæl. Hvis de derfor sidst har boet i Finland, kan Bosondring ikke opnaas. Har Ægtefællerne sidst boet sammen i Sverige, og er den ene flyttet til Finland, kan Boson-

dringsbegæringen, selvom den anden Ægtefælle har bosat sig i Danmark, kun indgives til de svenske Myndigheder; er den ene Ægtefælle flyttet f. Eks. til Danmark, den anden stadig bosat i Sverige, kan Bosondring opnaas enten hos de danske eller hos de svenske Myndigheder, eftersom den »sagsogte« Ægtefælle bor henholdsvis i Danmark eller i Sverige.

I alle de Tilfælde, hvor Bosondring efter foranstaaende Regler kan begæres i Danmark, haves der i Ægteskabslov 1925 § 39, 1. Stk., fornødne Bestemmelser om, til hvilken Skifteret Begæringen skal indgives.

Ad Artikel 6.

Grundlaget for Konventionen er den ved de nye familieretlige Love tilvejebragte Retslighed i de nordiske Stater, og det ligger derfor udenfor Konventionens Rammer at give Regler for de Ægteskaber, som omfattes af den ældre Lovgivning. Med Hensyn til Ægteskabets Retsvirkninger er Forholdet det, at den nye finske og svenske Lov herom kun i begrænset Omfang er anvendelig paa Ægteskaber, som er indgaaet forinden den nye Lovgivnings Ikrafttræden; i Danmark og Norge finder de nye Love vel som Hovedregel Anvendelse ogsaa paa ældre Ægteskaber, men der har været Adgang til at tage Forbehold om, at den ældre Lovgivning fremdeles skal finde Anvendelse paa de Ægteskaber, som var indgaaede, da Ægteskabslovene traadte i Kraft; saadant Forbehold er i Danmark taget i ca. 20 000 Tilfælde og i Norge i ca. 1200.

Af den anførte Grund er Bestemmelserne i Artiklerne 3—5 anset uanvendelige med Hensyn til Ægteskaber, hvis Retsvirkninger efter Loven i nogen af de paagældende Stater skal bedømmes efter den ældre Ægteskabslovgivning. Hvis f. Eks. Ægtefæller, som har Statsborgerret i en af de kontraherende Stater, er bosat i en anden af disse, og Formueforholdet skal bedømmes efter den ældre Lovgivning enten i Statsborgerlandet eller i Bopælslandet, vil Konventionens Bestem-

melser ikke finde Anvendelse paa disse Ægteskaber.

For Danmarks Vedkommende betyder Bestemmelsen i Artikel 6, at Ægteskaber, som er indgaaet, før Ægteskabslov 1925 traadte i Kraft den 1. Januar 1926, og i hvilke der er oprettet Ægtepagt om fortsat Anvendelse af den ældre Lovgivning om Formueforholdet mellem Ægtefæller, jfr. § 56 i Ægteskabslov 1925, ikke omfattes af Konventionens Artikler 3—5. Det samme er endvidere Tilfældet med de sønderjyske Ægteskaber, paa hvilke tysk Lovgivning i Henhold til Lov Nr. 212 af 1. Juni 1922, jfr. Ægteskabslov 1925 § 57, endnu er anvendelig.

V.

Ad Artikel 7.

Medens der med Hensyn til Ægteskabsbetingelserne ikke opstaar Spørgsmaal om, hvorvidt den ene eller den anden af Staterne er kompetent til at lade sine Myndigheder træffe Afgørelse i den enkelte Sag, er dette et Hovedproblem, hvor det gælder Separation, Skilsmisse eller Omstødelse af Ægteskab.

I de danske og norske Udkast af 1913 til Love om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning (dansk Kapitel VII og norsk Kapitel VI) var det tilsigtet at give en ensartet Løsning af disse Spørgsmaal med Artikel 5 i Haagerkonventionen af 12. Juni 1902 om Separation og Skilsmisse som Forbillede, jfr. de danske Motiver ad § 83, Side 272—73. Tilsvarende Regler findes i Lovgivningerne. I dansk Ret er Reglerne optaget i Retsplejelovens Kapitel 42, der i § 448 definerer Begrebet »Ægteskabssager« som Sager om Ægteskabs Omstødelse, Separation eller Skilsmisse eller om et Ægteskabs Bestaaen eller ikke Bestaaen. I § 448 d bestemmes Domstolenes almindelige (abstrakte) Kompetence i Ægteskabssager, og i Praksis følges de herfor givne Regler i alt væsentlig ved Spørgsmaal om Administrationens Kompetence. I § 448 e bestemmes derefter Domstolenes konkrete Kompetence (Værnetingsspørgsmaalet).

Efter § 448 d kan Ægteskabssag anlægges her i Landet, saafremt sagsøgte paa den Tid, Sagen rejses, har Bopæl her, eller saafremt begge Ægtefæller har dansk Indfødsret, eller hvis Ægtefællerne ikke har Indfødsret i samme Land, saafremt deres sidste fælles Statsborgerret var dansk. Ægteskabssag kan ligeledes anlægges her i Landet, hvis Ægtefællernes sidste Bopæl var her, og den sagsøgte Ægtefælle har forladt den anden imod dennes Vilje og uden fyldestgørende Grund eller har forandret Bopæl, efter at en Skilsmisse- eller Separationsgrund er opstaaet. Disse Regler har man i væsentlig Grad fraveget ved Udkastets Artikel 7, idet man har foretrukket at lægge Vægten paa, hvor Parterne er bosat, og kun som en subsidiær Løsning har henvist til Statsborgerlandets Myndigheder.

Efter Artikel 7, 1. Stk., skal Spørgsmaal om Separation eller Skilsmisse afgøres i den Stat, hvor begge Ægtefæller er bosat, eller hvor de senest har været bosat samtidig og en af dem fremdeles er bosat. Denne Bestemmelse gaar videre end Retsplejelovens § 448 d, idet man, hvis Ægtefællerne ikke mere er bosat i samme Stat, efter Udkastet altid skal kunne anlægge Sag der, hvor de sidst har haft fælles Bopæl uden Hensyn til, paa hvilken Maade det ægteskabelige Samliv er ophævet, naar blot en af Ægtefællerne (f. Eks. Sagsøgeren) stadig har Bopæl der.

Kan Sagen efter de anførte Regler om Bopæl ikke afgøres i nogen af Staterne, kan Afgørelsen træffes i en Stat, hvor en af Ægtefællerne har Statsborgerret. Da den finske Ægteskabslov ikke kender Separationsinstituttet, har det været nødvendigt at tage Forbehold om, at Sager om Separation mellem Ægtefæller, som ikke er finske Statsborgere, kan indbringes for Myndighederne i det paagældende Statsborgerland, uanset at Sagen efter Reglen i Artikel 7, 1. Stk., egentlig skulde afgøres af de finske Myndigheder. Det samme gælder Sager om Opnaaelse af Skilsmisse efter en forudgaaende Separation. Danske,

norske og svenske Statsborgere, som er bosat i Finland, kan saaledes altid rejse Separationssag eller Sag om Skilsmisse paa Grundlag af Separation for Myndighederne i deres Statsborgerland.

Efter Artikel 7, 3. Stk., kan Sag om Skilsmisse paa Grundlag af Separation altid rejses i den Stat, i hvilken begge Ægtefæller har Statsborgerret. Denne Undtagelse fra Hovedreglen er foranlediget ved Afvigelserne mellem de fire Landes materielle Ret. Efter dansk Ret er Separationstiden 1 Aar og 6 Maaneder, hvis Ægtefællerne er enige om at ønske Skilsmisse og om Vilkaarene for denne, og ellers 2 Aar og 6 Maaneder. I Norge er Tidsfristerne henholdsvis 1 Aar og 2 Aar. Efter svensk Lovgivning er Separationstiden 1 Aar, medens Skilsmisse paa Grund af Separation som ovenfor nævnt er ukendt i den finske Ægteskabslov. Den i Artikel 7, 3. Stk., indrømmede Valgfrihed mellem Bopælslandets og Statsborgerlandets Myndigheder er en Indrømmelse til det i Sverige anvendte Nationalitetsprincip, idet man fra svensk Side har ønsket, at svenske Statsborgere altid skal kunne rejse saadan Skilsmissesag i Sverige i Overensstemmelse med den svenske Ægteskabslovs Regler. Selv for Danmark, hvis Lovgivning indeholder de længste Tidsfrister, synes denne Lempelse af Tidsfristerne for her i Landet bosatte svenske Statsborgere uden Betænkelighed.

Saaledes som Artikel 7 er formuleret, angaar den ikke blot Domsafgørelser, men ogsaa den Separation eller Skilsmisse ad administrativ Vej, som er hjemlet i Danmark og Norge, jfr. dansk Ægteskabslov 1922 §§ 52—63, jfr. § 65, og norsk Ægteskabslov 1918 §§ 41—44.

Bestemmelserne i Artikel 7 maa ses i Sammenhæng med Artikel 9, der indeholder Regler om, efter hvilket Lands Lovgivning Ægteskabssagen skal afgøres. Myndighederne bør i størst muligt Omfang anvende Landets egen Lovgivning, og Afgørelsen bør derfor træffes i den Stat, som Ægtefællerne er saaledes

knyttet til ved Bopæl, at det er naturligt at anvende dens Lovgivning paa Spørgsmaalet om Separation og Skilsmisse, og hertil kommer, at Oplysninger til Brug under Sagen lettest kan fremskaffes der, hvor Ægtefællerne er eller har været bosat.

Konventionen indeholder kun Regler for Myndighedernes almindelige (abstrakte) Competence, medens det afgøres efter vedkommende Lands specielle Værnetingsregler, jfr. f. Eks. dansk Retsplejelov § 448 e, for hvilken Myndighed i Landet Sagen skal indbringes.

Efter Artikel 7, 3. Stk., vil en Skilsmissesag kunne indbringes for en dansk Myndighed, saasnart begge Ægtefæller efter dansk Lovgivning er danske Statsborgere uden Hensyn til, at en af dem maaske tillige har Statsborgerret i en anden af de kontraherende Stater, hvilket efter de gældende Indfødsretslove kan være Tilfældet for Hustruens Vedkommende.

Artikel 7 finder alene Anvendelse for Statsborgere i de kontraherende Stater. Saafremt begge Ægtefæller eller en af dem ikke har Statsborgerret i en af de kontraherende Stater, giver Udkastet ikke nogen Løsning af Competence- og Kollisionsspørgsmaal, men disse Spørgsmaal maa afgøres efter de i vedkommende Stat iøvrigt fulgte internationalprivatretnlige Regler. Den Omstændighed, at en af Ægtefællerne eller de begge har Statsborgerret saavel i en af de kontraherende Stater som i en Stat, som ikke omfattes af Konventionen, udelukker ikke dennes Anvendelse.

Ad Artikel 8.

I Forbindelse med Spørgsmaal om Meddelelse af Separation eller Skilsmisse vil der som Regel rejses Spørgsmaal om Deling af Fællesformuen, Skadeserstatning fra den ene Ægtefælle til den anden, Underholdspligt eller Forældremyndighed over Børn, og disse Spørgsmaal slutter sig saa nøje til Bestemmelserne om selve Separationen eller Skilsmissen, at det er naturligt, at de afgøres i Forbindelse med Sepa-

rations- og Skilsmisssagen' og efter samme Lovgivning som denne. I 1. Stk. af Artikel 8 er derfor optaget en Bestemmelse om, at der i Forbindelse med Krav om Separation eller Skilsmisse ogsaa kan træffes Afgørelse om midlertidig Ophævelse af Samlivet, Deling af Formuen, Skadeserstatning, Underholdspligt og Forældremyndighed, enten af den samme Myndighed, som har behandlet Ægteskabssagen, eller af anden Myndighed. Hvorvidt Spørgsmaalet kan siges at rejses i Forbindelse med Kravet om Separation eller Skilsmisse, vil ikke volde nogen Vanskelighed efter den finske og svenske Lov, hvorefter ikke blot selve Hovedsagen, men ogsaa alle de nævnte akcessoriske Spørgsmaal afgøres af Domstolene, saaledes at Spørgsmaalene som Regel vil blive rejst og afgjorte i Forbindelse med Spørgsmaal om Separation eller Skilsmisse. I Danmark og Norge er Kompetencen til at træffe Afgørelsen fordelt paa forskellige Myndigheder. Efter dansk Ægteskabslov, ifølge hvilken Separation og Skilsmisse kan meddeles enten ved Dom eller ved administrativ Bevilling, kan Spørgsmaal om Underholdsbidrag til Ægtefælle og Børn i Dommen eller Bevillingen henskydes til de administrative Myndigheders (Overøvrighedens) senere Afgørelse. Er dette sket, er Overøvrigheden efter Bestemmelsen i Artikel 8, 1. Stk., kompetent til at afgøre Spørgsmaal af den i Artiklen nævnte Art, naar de uden unødigt Ophold, efter at Separationen eller Skilsmissen er meddelt, indbringes for den. Endvidere kan Overøvrigheden efter dansk Ret, naar Ægteskabs-sag er rejst, meddele foreløbig Tilladelse til, at Ægtefællerne ophæver Samlivet, og paalægge en Ægtefælle Underholdsbidrag til den anden Ægtefælle og de hos denne værende Børn; dette Tilfælde maa ogsaa omfattes af Bestemmelsen i 1. Stk. I Norge kan Separations- og Skilsmisssager afgøres enten af de administrative Myndigheder eller af Domstolene; Spørgsmaal om Bidragspligt og om Forældremyndighed afgøres altid af Fylkesmanden.

Reglen i Artikel 8, 2. Stk., indeholder en Kompetenceregulering med Hensyn til Spørgsmaal om Underholdspligt og Forældremyndighed, som rejses senere. Her ved tænkes der først og fremmest paa saadanne Spørgsmaal, som efter Bestemmelsen i 1. Stk. ikke kan siges at rejses i Forbindelse med selve Ægteskabssagen, men Bestemmelsen i 2. Stk. omfatter tillige Spørgsmaal om Ændring af allerede truffne Beslutninger. I disse Tilfælde henvises Spørgsmaalet til Afgørelse af Myndighederne i den Stat, hvor den Ægtefælle, mod hvem Kravet rejses, er bosat. Disse Myndigheder vil paa Grund af den paagældende Ægtefælles Tilknytning til Landet have den bedste Adgang til at træffe Afgørelse om Berettigelsen af de mod ham rejste Krav om Udlevering af Børn, som han hidtil har haft Forældremyndigheden over, eller om hans økonomiske Evne til at betale Underholdsbidrag. De samme Grunde gør sig gældende, hvis der rejses Spørgsmaal af den nævnte Art, som ikke er blevet prøvet i Forbindelse med Ægteskabssagen.

Naar der i 2. Stk. kun tales om Underholdspligt og Forældremyndighed, er Grunden den, at de andre i 1. Stk. nævnte Spørgsmaal ikke kan rejses senere, men finder deres endelige Afgørelse i Forbindelse med Hovedsagen.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Skifte af Fællesboet efter Separation eller Skilsmisse har man ligesom i Artiklerne 3—6 ikke fundet det nødvendigt at give en almindelig Kompetenceregulering. Konventionen afgør saaledes ikke, i hvilken af de kontraherende Stater en ved Skifte opstaaet Strid om Boets Deling skal afgøres. Det samme er Tilfældet med Spørgsmaal, som opstaar i Tilfælde af Skifte efter Bøndring eller den ene Ægtefælles Død.

Ad Artikel 9.

Artikel 9, 1. Pkt., fastslaar som Hovedregel, at der ved Afgørelser efter Artiklerne 7 og 8 skal anvendes den Lov, som er gældende i den Stat, for hvis Myndigheder Ægteskabssagen er rejst (lex

fori), og Reglen har som tidligere berørt sin Forklaring i den mellem de nordiske Ægteskabslove bestaaende store Overensstemmelse. Ligheden er imidlertid ikke fuldstændig, omend Forskellighederne ikke er store. Den finske Ægteskabslov kender ikke Separationsinstituttet og derfor heller ikke Skilsmisse paa Grundlag af en forudgaaende Separation, og med Hensyn til Separationstidens Længde foreligger der, som allerede omtalt ved Artikel 7, Afvigelser mellem Lovene i Danmark, Norge og Sverige. Medens Betingelserne for at opnaa Separation efter dansk, norsk og svensk Lov er meget nær overensstemmende, foreligger der en Del Uoverensstemmelser med Hensyn til Betingelserne for at opnaa Skilsmisse.

Hvad angaar Retten til at opnaa Skilsmisse, naar Ægtefællerne paa Grund af Uoverensstemmelse har ophævet Samlivet, kræver den danske Ægteskabslov 1922 4 Aars faktisk Adskillelse (§ 55), medens den norske og svenske Regel kræver 3 Aar og den finske kun 2 Aar. Foreligger der den i dansk Ægteskabslov 1922 § 56 omhandlede Skilsmissegrund, at en Ægtefælle mod Sagsøgerens Vilje og uden fyldestgørende Grund har unddraget sig Samlivet, kræver dansk, norsk og svensk Ægteskabslov 2 Aars Ophævelse af Samlivet, medens der efter den finske Ægteskabslov kun kræves 1 Aar.

Bestemmelsen i dansk Ægteskabslov 1922 § 57 om Skilsmisse, naar den ene Ægtefælle er forsvundet, samt Bestemmelsen i § 59 om Ægteskabsbrud og andre hermed ligestillede Forhold svarer ret nøje til de tilsvarende Bestemmelser i de andre kontraherende Staters Love. Det samme er Tilfældet med Bestemmelsen i dansk Ægteskabslov 1922 § 60 om Skilsmisse paa Grund af Kønssygdom, hvorved dog bemærkes, at Reglen i den finske Ægteskabslov gaar videre, idet den hjemler Skilsmisse, hvis den syge Ægtefælle har paadraget sig Sygdommen under Ægteskabet og ikke kan gøre det sandsynligt, at Sygdommen er paadraget paa anden

Maade end ved Ægteskabsbrud. Hvad angaar de øvrige Skilsmissegrunde: Efterstræbelse af Ægtefælles Liv eller Mishandling af denne (§ 61), en Ægtefælle overgaaet Straffedom (§ 62) og Sindssygdом (§ 63) er Reglerne med visse mindre Variationer enslydende i alle fire Staters Lovgivning.

Den i dansk Ægteskabslov § 58 aabnede Adgang til at faa Skilsmisse, naar den anden Ægtefælle har indgaaet nyt Ægteskab, er ogsaa hjemlet i norsk og svensk Ret, men er ukendt i finsk Ret. Misbrug af Beruselsesmidler aabner Adgang til Skilsmisse i Finland og Sverige, medens det i Danmark og Norge kun kan medføre Separation, jfr. dansk Ægteskabslov 1922 § 53.

De fire Landes Bestemmelser om, at Skilsmissesag skal rejses inden en vis Tid, efter at Skilsmissegrunden er blevet den anden Ægtefælle bekendt eller er opstaaet, er i ret nøje Overensstemmelse med hverandre.

Forskellighederne mellem de kontraherende Staters Lovgivninger er dog ikke saa store, at der kan rejses nogen væsentlig Indvending mod ogsaa her at anvende *lex fori* ved Afgørelse af, hvorvidt Separation og Skilsmisse kan meddeles. Da Separationsinstituttet imidlertid er ukendt i Finland, er der fra finsk Side taget Forbehold om, at Separation ikke skal kunne meddeles finsk Statsborger, medmindre han er og i de sidste 2 Aar har været bosat i den Stat, hvor Separationen søges. Forbeholdet skyldes Frygt for Omgaaelse af den finske Lovgivning derved, at finske Statsborgere ved midlertidig at tage Bopæl udenfor Finland skulde opnaa en Separation, som de ikke kunde erhverve i Finland; ved at fastsætte en saa forholdsvis lang Tidsfrist som 2 Aar for Bopælen skulde Muligheden for Omgaaelse af den finske Lov være tilstrækkelig vanskeliggjort. Det finske Forbehold vil f. Eks. ogsaa udelukke Meddelelse af Separation til finske Statsborgere, af hvilke den ene maa ske i en længere Aarrække har været bosat

i Danmark og den anden i Finland, idet den Omstændighed, at den sidstnævnte Ægtefælle ikke har haft Bopæl i Danmark i 2 Aar, ubetinget udelukker Meddelelse af Separation. Det finske Forbehold vil endvidere udelukke Meddelelse af Separation i Tilfælde af, at den ene Ægtefælle f. Eks. har boet i Danmark i over 2 Aar, den anden i Norge i 1 Aar, og Separation søges i Norge.

Naar der i Forbindelse med Sag om Separation eller Skilsmisse opstaar Spørgsmaal om midlertidig Ophævelse af Samlivet, er det naturligt, at dette afgøres efter *lex fori*. Med Hensyn til de Spørgsmaal, der maatte opstaa om Deling af Formuen og Skadeserstatning, er det derimod en Følge af Reglen i Artikel 3, at Afgørelsen træffes efter den Lov, som ifølge Artikel 3 er bestemmende for Ægtefællernes Formueforhold, idet Spørgsmaalene staar i saa nær Tilknytning hertil. I Almindelighed vil den Lov, som efter Artikel 3 er anvendelig paa Ægtefællernes Formueforhold, være den samme som *lex fori*. Skulde Artikel 3 ikke finde Anvendelse for Ægtefællerne, fordi de straks ved Ægteskabets Indgaaelse havde bosat sig i forskellige Stater eller udenfor de kontraherende Stater, maa Afgørelsen af de i Artikel 9 omhandlede Spørgsmaal træffes efter de almindelige internationalprivatretnlige Regler, som vedkommende Land iøvrigt følger.

Med Hensyn til Skifte af Boet er der Grund til at fremhæve, at norsk Lov i et vist Omfang giver den krænkede Ægtefælle Adgang til at faa Skiftet gennemført efter Regler, der svarer til dem, der er gældende for Skifte i Tilfælde af Omstødelse af Ægteskab. Saadan Ret tilkommer den Ægtefælle, som har faaet Skilsmisse paa Grund af den andens Ægteskabsbrud, saafremt der findes arveberettiget Barn af den ulovlige Forbindelse; men ogsaa ellers kan det, naar der skønnes at være Anledning dertil, ved Skilsmissen bestemmes, at Skiftet skal finde Sted paa den anførte Maade. I den finske Ægteskabslov findes en noget lignende Regel.

Ogsaa paa andre Punkter er der Afvigelser mellem de kontraherende Staters Lovregler om Skifte, omend mindre væsentlige, men det anførte Eksempel vil vise Nødvendigheden af Reglen i Artikel 9, 1. Stk.. 2. Pkt., om, at Afgørelse om Deling af Formuen og om Skadeserstatning skal træffes efter den Lov, som ifølge Artikel 3 er bestemmende for Ægtefællernes Forhold.

Med Hensyn til Underholdspligt og Forældremyndighed over Børn gælder Hovedreglen i Artikel 9, 1. Pkt.. Bestemmelserne herom er i det store og hele ens i alle de kontraherende Stater, og der er derfor ingen Betænkelighed ved at anvende *lex fori*. Kun i to Henseender foreligger der Afvigelser af Betydning. Efter den svenske Ægteskabslov maa Fordring paa Underholdsbidrag til fraskilt Ægtefælle fremsættes under Skilsmissegaven, saafremt det ikke drejer sig alene om Ændring af en Aftale, som Ægtefællerne har truffet med Skilsmissen for Øje. Er en saadan Fordring blevet afvist, kan der ikke senere paalægges noget Bidrag, selvom Forholdene senere væsentlig har forandret sig, ligesom Bidraget ikke senere kan forhøjes udover det fastsatte Beløb. Disse Bestemmelser er dog ikke til Hinder for, at Parterne træffer Overenskomster om Underholdsbidrag i Strid med den ved Dommen trufne Afgørelse. Efter dansk, finsk og norsk Ret kan, hvis Forholdene væsentlig har forandret sig, Underholdsbidrag paalægges, selvom Kravet derpaa tidligere er blevet afvist, eller forhøjes udover det Beløb, som tidligere er blevet fastsat. Efter dansk Lov kan det dog fastsættes, at Afgørelsen med Hensyn til Underholdsbidraget skal være endelig. Den anden Afvigelse er den, at i Danmark, Norge og Sverige er Adgangen til at faa ændret en aabenbar ubillig Aftale mellem Ægtefæller om deres økonomiske Mellemværende tidsbegrænset, omend paa forskellig Maade, medens den finske Lov ikke indeholder nogen Tidsbegrænsning.

De anførte Forskelligheder i Reglerne om Underholdsbidrag fremkalder Spørgsmaalet om, hvorvidt Reglen i Artikel 9 om Anvendelse af *lex fori* skal kunne medføre, at f. Eks. en Hustru, hvis Krav om Underholdsbidrag til sig selv er blevet afvist under Skilsmisssagen i Sverige, under Paaberaabelse af forandrede Forhold skal kunne forny sit Krav om Underholdsbidrag fra Manden, som har taget Bopæl i Danmark. At dette ikke kan være Hensigten med Bestemmelsen i Artikel 9, fremgaar af Reglen i Artikel 22, hvorefter nemlig den i Sverige truffede Afgørelse skal respekteres i Danmark, og efter svensk Lov er Underholdsspørgsmaalet endelig afgjort. Et lignende Spørgsmaal opstaar med Hensyn til Adgangen til at opnaa Ændring i en Skilsmisseaftale, som formenes at være aabenbar ubillig, hvilket ikke i Finland som i de andre kontraherende Stater er undergivet Tidsbegrænsning. Hvis en saadan Aftale er truffet i Forbindelse med en i Danmark meddelt Skilsmisse, og hvis derefter den ene Ægtefælle er flyttet til Finland, kan den anden Ægtefælle ikke under Paaberaabelse af Artiklerne 8 og 9 faa Aftalen ændret der, saafremt den efter dansk Lov ikke mere kan angribes. Og er omvendt saadan Aftale mellem Ægtefællerne truffet i Forbindelse med en i Finland opnaaet Skilsmisse, vil Ændring altid kunne opnaas i Danmark, selvom der ikke efter dansk Ret længere skulde være Mulighed derfor. Aftalens Gyldighed maa bedømmes efter den Lov, som var gældende for den paa dens Oprettelsestid.

Hvorvidt de danske, finske og svenske Ægteskabsloves noget afvigende Regler angaaende Hustruens Slægtsnavn efter Skilsmisssagen skal anvendes, er et Spørgsmaal, som ikke løses i Konventionen, i hvilken der heller ikke er taget Standpunkt til, hvilket Slægtsnavn Hustruen skal føre under Ægteskabet. I Norge findes Reglerne om Hustruens Slægtsnavn i Lov af 9. Februar 1923 om Personnavn.

Den Tillid, som hver af de nordiske

Stater maa have til de andre nordiske Stater og de af disses Myndigheder trufne Afgørelser, giver sig et naturligt Udslag i den gensidige Anerkendelse af de andre nordiske Staters Afgørelser. Det er allerede af denne Grund en rimelig Bestemmelse, naar Artikel 9, 2. Stk., aabner Adgang til efter Separation, som er opnaaet i en af Staterne, at faa Skilsmisse i de andre Stater efter de der gældende Regler, som om Separationen var opnaaet der. Hvis f. Eks. Separationen er opnaaet i Sverige, hvor Separationstiden er 1 Aar, og hvis Skilsmisse derefter under Paabe- raabelse af Separationen søges i Danmark, vil Skilsmisse kunne gives her paa Grundlag af den svenske Separation, som var den en dansk Separation, hvilket da ogsaa vil medføre, at Skilsmissen ikke her vil kunne gives, medmindre den i den danske Ægteskabslov fastsatte Tidsfrist af $1\frac{1}{2}$ Aar eller $2\frac{1}{2}$ Aar er forløbet. I det omvendte Tilfælde, hvor Separationen er meddelt her i Landet, og Skilsmisse søges i Sverige, vil der kunne opnaas Skilsmisse efter 1 Aars Forløb i Overensstemmelse med den svenske Ægteskabslov. Bestemmelsen i Artikel 9, 2. Stk., er ogsaa nødvendig for at aabne Adgang til Skilsmisse for Ægtefæller, som ikke længere har Skilsmisseværnening i det Land, i hvilket de er blevet separerede, idet de, hvis Reglen ikke opstilles, vilde være udelukket fra at opnaa Skilsmisse paa Grundlag af den af dem erhvervede Separation; der maatte rejses Skilsmissesag paa et ganske nyt Grundlag, hvis et saadant findes.

Ad Artikel 10.

Hvad der gælder ved Separation og Skilsmisse, bor ogsaa gælde ved Ægteskabs Omstødelse. De samme Principper er lagt til Grund for Artikel 10, der henviser til Artiklerne 7, 8 og 9. Det var overvejet at lade ikke blot Reglerne for Omstødelens Retsvirkninger, men ogsaa Betingelserne for Omstødelsen blive bedømte efter *lex fori*. Betænelighederne ved denne af rent praktiske Grunde an-

befalelsesværdige Regel er ringe, allerede fordi Tilfælde er lidet praktiske, men ogsaa fordi alle Landenes Regler angaaende Omstødelse er meget ensartede. Alligevel har man fastholdt det principielt rigtige Standpunkt, at da Kravet om Omstødelse skriver sig fra Forholdene ved Ægteskabets Indgaaelse og ikke som ved Separation eller Skilsmisse beror paa senere indtrufne Omstændigheder, bør Sagsøgerens Ret bedømmes efter den Lov, som var gældende for ham, da han indgik Ægteskabet, en Løsning, der for Sveriges Vedkommende er nødvendig paa Grund af denne Stats Tiltræden af Haagerkonventionen. Hvis Sagen rejses af det offentlige eller i Tilfælde af Tvegifte af Ægtefællen i det tidligere Ægteskab, jfr. dansk Ægteskabslov 1922 § 42, og saaledes gøres gældende mod begge Ægtefæller, er det tilstrækkeligt, at den ene eller den anden Lovgivning, som bestemte nogen af Ægtefællernes Ret til at indgaa Ægteskabet, er overtraadt. Hvis den Lov, som var bestemmende for Sagsøgerens (eventuelt begge Ægtefællers) Adgang til at indgaa Ægteskabet, er blevet ændret efter Ægteskabets Indgaaelse, bliver Forholdet mellem ældre og nyere Lov at bedømme efter den interne Lovgivning i vedkommende Stat og ikke efter Konventionen.

Er det Ægteskab, om hvis Omstødelse der er rejst Spørgsmaal, indgaaet, inden Konventionen er traadt i Kraft, eller er det ikke indgaaet i de kontraherende Stater, giver Konventionen ikke nogen Løsning paa Spørgsmaalet om, hvilken Lovs Regler der skal følges, men Spørgsmaalet maa løses efter de almindelige internationaleprivatretnlige Regler, som vedkommen-
de Land følger.

I den norske Ægteskabslov er de i de andre kontraherende Staters Ægteskabslove omhandlede Tilfælde af Ægteskabs Omstødelse opstillet i 2 Grupper, af hvilke den ene erklærer Ægteskaberne for ugyldige fra først af, den anden fra det Tidspunkt, da Ægteskabets Ugyldighed

er konstateret. Til den første Gruppe henføres det Tilfælde, at et Ægteskab er indgaaet mellem Personer, der er saa nær beslægtede eller besvogrede, at der end ikke kan meddeles Dispensation til at indgaa Ægteskabet, samt Bigami. Denne Sondring har man ikke anset det for nødvendigt at give et særligt Udtryk i Konventionen udover, at der i den norske Tekst tales saavel om Ugyldighed som om Omstødelse af et Ægteskab.

Bestemmelsen i Artikel 10 er paa tilsvarende Maade som Artikel 3 og af de samme Grunde begrænset til at omfatte de Tilfælde, hvor Personerne ved Ægteskabets Indgaaelse var og stadig er Statsborgere i de kontraherende Stater.

Bestemmelsen i Artikel 10 medfører, at Spørgsmaalet om, hvorvidt der foreligger en Omstødelsesgrund, ikke altid skal afgøres efter *lex fori*, men da Reglerne om Omstødelse er i nøje Overensstemmelse med hverandre, har man ikke fundet det nødvendigt at fravige de i Artikel 7 opstillede Kompetenceregler, og de i Artikel 8 indeholdte Regler finder lige saavel Anvendelse paa Omstødelse som paa Skilsmisse.

Reglerne om Retsvirkningerne af Ægteskabs Omstødelse er saa ensartede i de kontraherende Staters Love, at der ikke ligesaa lidt som ved Skilsmisse foreligger nogen Hindring for at anvende *lex fori*. Spørgsmaal om Skifte og om Skadeserstatning bør dog ogsaa i Tilfælde af Omstødelse afgøres efter den Lov, som er bestemmende for Ægtefællernes Formueforhold.

Dansk Ægteskabslov 1922 §§ 50 og 51 indeholder forskellige Bestemmelser om Betydningen af, at der foreligger en Omstødelsesgrund i Tilfælde, hvor den ene af Ægtefællerne dør, forinden Ægteskabet er omstødt. Tilsvarende Bestemmelser findes i norsk og svensk Ægteskabslov. Disse Bestemmelser omfattes ikke af Artikel 10, som forudsætter, at Sag til Omstødelse er gennemført eller rejst; hvorvidt og i hvil-

ket Omfang de kan anvendes i Tilfælde, som omfattes af Konventionen, maa afgøres efter Bestemmelserne i Artiklerne 3—5.

VI.

Ad Artiklerne 11—13.

I den danske Adoptionslov af 26. Marts 1923 er det i § 25 udtalt, at det ved Overenskomst med fremmed Stat kan bestemmes, at dennes Statsborgere kun kan adoptere eller adopteres her i Landet under bestemte, traktatmæssig fastsatte Betingelser. Tilsvarende Bestemmelser kan træffes med Hensyn til Ophævelse af Adoptivforholdet, naar Adoptanten er fremmed Statsborger. Endvidere indeholder § 26 den Regel, at det med Hensyn til bestemt angivne fremmede Stater ved kgl. Anordning kan fastsættes, at danske Statsborgere kun under bestemte Betingelser kan adoptere eller adopteres i vedkommende Stat. Paa samme Maade kan det bestemmes, at Adoptivforholdet ikke kan hæves i fremmed Stat med Virkning her i Riget, naar Adoptanten er dansk Statsborger.

Danmark har endnu ikke afsluttet nogen Overenskomst med fremmed Stat paa de i Adoptionslovens §§ 25 og 26 omhandlede Omraader. I Praksis følges den Fremgangsmaade, naar der søges om Adoption, og enten Adoptanten eller Adoptivbarnet eller de begge er fremmede Statsborgere, at der fra vedkommende fremmede Stat indhentes Erklæring om, hvorvidt der fra dennes Side haves noget at erindre imod, at den ansøgte Adoption bevilges.

I norsk og svensk Lovgivning er det bestemt, at udenlandsk Statsborger ikke maa adoptere eller adopteres i Norge og Sverige, medmindre Adoptionen bliver gældende i den Stat, som han tilhører, og at norsk eller svensk Statsborger ikke maa adoptere eller adopteres i fremmed Stat, medmindre Statsborgerlandets Myndigheder har givet Tilladelse dertil.

Med Hensyn til Ophævelse af Adoptivforhold beror Afgørelsen i Norge og Sverige udelukkende paa Adoptantens Nationalitet. Er Adoptanten Udlænding, kan Ophævelse i Norge og Sverige kun finde Sted, saafremt den bliver gyldig i hans Statsborgerland. Er Adoptanten norsk eller svensk Statsborger, kan en i Udlandet foretagen Ophævelse kun opnaa Gyldighed i Norge, henholdsvis Sverige, naar Myndighederne i Statsborgerlandet har givet deres Samtykke dertil. Samtykket kan foreligge enten i Form af en med vedkommende fremmede Stat indgaaet Overenskomst eller i Form af et Samtykke for det foreliggende Tilfælde.

Det er i de nordiske Stater et hyppigt forekommende Tilfælde, at der fremkommer Andragender om Adoption af Barn, som er Statsborger i en af de andre nordiske Stater, eller at f. Eks. finske, norske og svenske Statsborgere, som er bosatte i Danmark, søger de danske Myndigheder om Tilladelse til at adoptere. Behandlingen af saadanne Sager medfører i Øjeblikket en vidtløftig Korrespondance, og Behandlingen af dem tager en uforholdsmæssig lang Tid. Naar en saadan Sag indkommer til Justitsministeriet, indhentes der gennem Udenrigsministeriet ad diplomatisk Vej en Udtalelse fra Myndighederne i det Land, hvor Adoptanten eller Adoptivbarnet er Statsborger. Da Forskelighederne mellem de nordiske Staters Lovgivninger om Adoption er meget smaa, og da den Undersøgelse, som altid foretages af Adoptantens og Adoptivbarnets Forhold, forinden Adoptionen bevilges, er meget omhyggelig og foretages efter de samme Principper i alle fire Stater, vil det ikke kunne fremkalde Betænkelighed med Hensyn til Løsningen af Spørgsmaalet om, hvilken Stats Myndighed der skal meddele eller ophæve Adoption, at opstille en Domicil-Løsning.

Ved Valget imellem, om man skal lægge Vægten paa Adoptantens eller Adoptivbarnets Bopæl, hvor denne ikke er den

samme, har man fundet det mest i Overensstemmelse med Adoptionsinstituttets Formaal at lade Adoptantens Bopæl være afgørende, saaledes at Adoption skal søges i den Stat, i hvilken Adoptanten er bosat, og at det bliver denne Stats Lovgivning, som finder Anvendelse ved Afgørelsen af, om Adoptionsansøgningen skal bevilges. Myndighederne i Adoptantens Bopælsland vil nemlig normalt have den bedste Adgang til at undersøge, hvorvidt hans Forhold er saadanne, at man kan forsvare at give ham den ansøgte Adoptionsbevilling eller Tilladelse. Ved Afgørelsen af, om en Adoption bør bevilges, maa det i første Række gøres til Genstand for Undersøgelse, om man kan gaa ud fra, at Adoptionen vil blive til Gavn for Barnets fysiske og moralske Trivsel, hvilken Afgørelse fortrinsvis maa hvile paa en Undersøgelse af Adoptantens Forhold. En yderligere Grund til at vælge Adoptantens Bopælsland er, at Adoptivforholdet normalt vil udfolde sig der, og at det derfor er naturligt at lade Loven i dette Land blive afgørende for Forholdets Stiftelse.

Hensynet til, hvor Oplysningen om Adoptanten bedst kan faas, virker ikke i samme Grad, naar dennes Ophold i Bopælslandet har været forholdsvis kortvarigt, og Adoptivbarnet er Statsborger i samme Stat som Adoptanten og desuden har Bopæl i denne Stat; i saadanne Tilfælde kan der tænkes at være et Ønske hos Adoptanten om at faa Adoptivforholdet ordnet af Myndighederne i hans Statsborgerland, og der er derfor ved Artikel 11, 2. Pkt., indrømmet en Valgret mellem Bopælslandets Myndigheder og Statsborgerlandets Myndigheder, forsaavidt Adoptanten ikke i de sidste 2 Aar har været bosat i sin nuværende Bopælsstat. Der tages ikke ved Konventionen Stilling til, hvorledes der skal forholdes, hvis Adoptanten ønsker at adoptere et Barn, som ikke er Statsborger i en af de kontraherende Stater, hvad enten Barnet er uden Statsborgerret eller har Statsborgerret

udenfor de nordiske Stater. Ej heller er det i Konventionen afgjort, hvilke Regler der skal følges, naar f. Eks. en tysk Statsborger, som er bosat i Danmark, vil adoptere et norsk eller svensk Barn. Disse Tilfælde maa afgøres efter de internationalprivatretnlige Regler, som ellers følges i vedkommende Stat.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvilken Lovgivning Myndighederne skal følge ved Afgørelsen af Adoptionsansøgninger, bestemmes det i Artikel 12, at Afgørelsen i hver Stat skal træffes efter der gældende Lov. Paa Grund af, at den svenske Adoptionslov foreskriver, at der altid skal indhentes Erklæring fra vedkommende Børnetilsynsmyndighed, hvis Barnet ikke er fyldt 18 Aar, jfr. svensk Adoptionslov § 9, og paa Grund af en tilsvarende Bestemmelse i den finske Lov har man fra finsk og svensk Side ønsket optaget Bestemmelse om, at der altid skal indhentes en Udtalelse fra vedkommende Børnetilsynsmyndighed i Statsborgerlandet, saafremt Adoptivbarnet er under 18 Aar og er bosat i Statsborgerlandet.

I Konventionen er der ikke optaget Bestemmelse om, efter hvilken Stats Lovgivning Retsvirkningerne af Adoption skal bedømmes. Disse er for en stor Dels Vedkommende nøje knyttede til arveretlige Spørgsmaal, hvis Løsning falder udenfor Konventionens Rammer, jfr. ovenfor Side 37. I Mangel af en traktatmæssig Ordning af Spørgsmaalet maa det formentlig antages, at Retsvirkningerne af Adoptionen normalt maa bestemmes efter samme Lov, som er afgørende for Stiftelsen af Forholdet; men denne Regel kan dog næppe antages at gælde ubetinget. Tvivl kan f. Eks. opstaa, hvis et Barn er adopteret i Danmark af en her bosat svensk Statsborger uden at have faaet Tvangsarveret, jfr. dansk Adoptionslov § 13, 1. Stk., om »Testationsforbehold«, og Adoptanten senere flytter til Sverige og dør der. Efter svensk Ret bestemmes al Arv efter Loven i Arveladerens Statsborgerland, og Barnet skulde da faa Tvangsarveret, da Testationsforbehold

er et ukendt Begreb i svensk Ret, men det Spørgsmaal kan dog rejses, om Barnet bør kunne gøre en Tvangsarveret gældende. Barnet er ikke svensk Adoptivbarn, og Adoptivforholdet er kommet i Stand i Overensstemmelse med dansk Rets Regler, og i den danske Adoption indgaar det tagne Forbehold om Adoptantens fri Testationsret som en Slags kontraktligt Forbehold, som man næppe bør kunne sætte sig ud over.

En Forudsætning for Antagelsen af Bestemmelserne i Artiklerne 12 og 13 er det, at Afgørelsen af Adoptionssager, i hvilke Adoptanten eller Adoptivbarnet eller de begge er Statsborgere i Finland, Norge eller Sverige, her i Landet altid behandles af og afgøres i Justitsministeriet, idet der kun ved at samle Afgørelserne for en Centralmyndighed er Mulighed for at give dem en ensartet og fuldt ud betryggende Behandling.

Reglerne om Ophævelse af Adoptivforholdet i Artikel 13 bygger paa et Domicilprincip, idet de overlader Afgørelsen til Myndighederne i det Land, hvor Adoptanten er bosat, eller saafremt han ikke har Bopæl i nogen af Staterne, i den Stat, hvor Adoptivbarnet er bosat. Udenfor Reglen falder saaledes de Tilfælde, at hverken Adoptanten eller Adoptivbarnet har Bopæl i nogen af de kontraherende Stater; skulde saadanne Tilfælde forekomme, vilde det synes naturligt, at Adoptantens Statsborgerlands Myndigheder tager sig af Afgørelsen. Artikel 13 omfatter kun Adoptivforhold, som bestaar mellem Statsborgere i de kontraherende Stater, og som er stiftet i en af disse.

Ved Afgørelsen af Ophævelsessagen anvendes i hver Stat den der gældende Lov.

De danske Domstoles Kompetence til i det i Artikel 13 nævnte Omfang at behandle Sager om Ophævelse af Adoptivforhold vil være hjemlet ved Konventionen i Forbindelse med den Lov, som bemyndiger Regeringen til at sætte Konventionen i Kraft, men Bestemmelsen i Ar-

tikel 13 medfører, at der til Adoptionsloven maa føjes en Bestemmelse, der aabner Adgang for Justitsministeriet til at fastsætte et Værneting, for hvilket Sagen kan indbringes. I den danske Adoptionslov findes der nemlig ikke som i de andre Staters Love en almindelig Værnetingsbestemmelse, men det følger af Værnetingsreglerne i Retsplejeloven, at Sag om Ophævelse af Adoptivforhold maa anlægges ved sagsøgtes Hjemting, d. v. s. enten Adoptantens eller Adoptivbarnets, eftersom Adoptivbarnet eller Adoptanten er Sagsøger. Denne Regel dækker imidlertid ikke følgende Tilfælde, som omfattes af Artikel 13: 1) at Adoptanten er Sagsøger og bor her i Landet, medens Adoptivbarnet bor i en anden af de kontraherende Stater, i hvilket Tilfælde Sagen skal rejses her i Landet, og 2) at Adoptivbarnet er Sagsøger og bosat her i Landet, og Adoptanten ikke har Bopæl i nogen af de kontraherende Stater, i hvilket Tilfælde Sagen ogsaa skal rejses her i Landet. Det vil derfor være nødvendigt, at der til Adoptionsloven føjes en Bestemmelse af følgende Indhold: »Kan der ikke efter Retsplejelovens almindelige Regler paa-vises noget Værneting, for hvilket Sag til Ophævelse af et Adoptivforhold kan indbringes, anlægges Sagen ved den Ret, som Justitsministeriet bestemmer«.

VII.

Ad Artiklerne 14—21.

De i Haag den 12. Juni 1902 og 17. Juli 1905 indgaaede Konventioner om henholdsvis Værgemaal for Umyndige og Umyndiggørelse m. m. hviler paa Nationalitetsprincippet. Disse Konventioner egner sig imidlertid ligesaa lidt som de andre Haagerkonventioner til at være Forbillede for de nordiske Stater. De nordiske Staters Retsregler om Umyndighed og Værgemaal er vel mindre ensartede end Reglerne for de øvrige Retsforhold, som Konventionen omfatter. Familieretskommisionernes Samarbejde har paa dette Om-

raade først og fremmest beskæftiget sig med Reglerne om Umyndighedens Retsvirkninger. Forskellighederne er dog kun smaa paa de andre Omraader, saasom vedrørende Betingelserne for at blive umyndiggjort og for at være Værg, medens Hovedforskellen især vedrører Bestyrelsen af den Umyndiges Formue samt Myndighedernes Tilsyn med og Indgreb i Værgens Bestyrelse af Midlerne.

Under Samarbejdet mellem Danmark, Norge og Sverige om den nye Myndighedslov udarbejdedes der alternative Forslag til almindelige internationalprivatretlige Regler til Regulering af de herhenhørende Spørgsmaal, det ene byggede paa Nationalitetsprincippet, det andet paa Domicilprincippet. I Danmark og Norge er disse Udkast, som findes bl. a. i den danske Kommissions Betænkning af 1921 Side 113 ff., ikke blevet ophøjet til Lov. I Sverige, der har tiltraadt de ovennævnte Haagerkonventioner, er der ved Lov af 8. Juli 1904 Kap. 4 § 7 og Kap. 5 § 9, jfr. Lov af 27. Juni 1924, aabnet Adgang til at træffe Aftale med fremmed Stat med Hensyn til svenske Statsborgere, som har Bopæl der, eller Statsborgere i den fremmede Stat, som har Bopæl i Sverige, saaledes at Forholdene vedrørende Umyndighed og Værgemaal skal afgøres efter Domicilprincippet.

I Artikel 14, 1. Stk., opstilles den Regel, at Værgemaal for mindreaarig Statsborger i en af de kontraherende Stater, som er bosat i en af de andre, hører under Myndighederne i Bopælslandet, medmindre Værgemaal allerede udøves i en af de andre Stater ved født eller beskikket Værg. At Værgemaal »hører under« Bopælslandets Myndigheder vil sige, at det paahviler disse at føre Tilsyn med Værgemaalets Udøvelse, med Værgens Bestyrelse af den umyndiges Midler, at fratage den fødte Værg eller en eventuelt beskikket Værg Værgemaal, hvis han skulde vise sig uegnet, samt at beskikke Værg, hvis den umyndige ikke har nogen, og at beskikke en ny Værg, hvis

den tidligere Værge er død eller er blevet fritaget, eller hvis Værgemaalet er blevet ham frataget.

Ved at lægge Vægten paa den mindreaariges Bopæl opnaar man, at de Myndigheder, som skal føre Tilsyn med Værgemaalet, faar let Adgang hertil baade med Hensyn til den paagældendes personlige Forhold og med Hensyn til Forvaltningen af hans Formuemidler. Som Regel vil ogsaa Værgen være en sammesteds bosat Person.

Bestemmelsen i Artikel 14 omfatter ikke alene umyndige paa Grund af Alder (mindreaarige), men ogsaa umyndiggjorte, og den hjemler derhos Beføjelse til at rejse Umyndiggørelsessag mod de andre nordiske Staters Borgere, der er bosatte i Staten, saafremt en Umyndiggørelse maatte findes paakrævet.

Reglen om, at Værgemaalet hører under Myndighederne i Bopælslandet, finder dog ikke Anvendelse, saafremt Værgemaal allerede udøves i en af de andre Stater, som ikke behøver at være Statsborgerlandet, ved født eller beskikket Værge. At der i en anden Stat udøves Værgemaal, kan skyldes, enten at der i denne Stat er beskikket en Værge for den umyndige, eller at den mindreaarige paa det Sted har en Værge, som fungerer uden Beskikkelse (født Værge), nemlig: Fader eller Moder eller i Finland: Fader og Moder.

Selvom der i en anden af de kontraherende Stater udøves Værgemaal, skal dette dog ikke være til Hinder for, at der i Bopælslandet beskikkes en midlertidig Værge eller træffes andre midlertidige Foranstaltninger, jfr. Udkastets Artikel 15 og dansk Myndighedslov § 58. Der maa dog ikke ved saadanne Foranstaltninger ske Indgreb i det i en anden af de kontraherende Stater udøvede Værgemaal, og Beskikkelse af midlertidig Værge maa saaledes kun ske, saafremt den egentlige Værge er forhindret i at fungere paa Grund af Fraværelse, Sygdom eller andre Grunde, saasom Egeninteresse i en

Retshandel, som skal afsluttes for den mindreaarige, eller fordi den umyndige har Interesser i en anden Stat end den, i hvilken Værgemaalet udøves, og der paa Grund af Sagens Karakter ikke haves Tid til at afvente den egentlige Værges Erklæring, jfr. herved Kapitel VII i dansk Lov af 30. Juni 1922 om Umyndighed og Værgemaal.

Foranstaltninger vedrørende Værgemaal (Artikel 14) og Beskikkelse af midlertidig Værges (Artikel 15) foretages i Henhold til Artikel 16 i Overensstemmelse med Loven i den Stat, i hvilken Bestemmelsen om Værgemaallet eller dets Udøvelse skal træffes. Hvis f. Eks. en svensk Statsborger er bosat i Danmark, og der ikke allerede i en anden af de kontraherende Stater udøves Værgemaal for ham, bliver det at afgøre efter dansk Ret, hvorvidt der er Grund til at søge ham umyndigerklæret, hvem der skal rejse Sag om Umyndiggørelse, hvem der skal være Værges, og hvorledes den umyndiges Indtægter skal forvaltes o. s. v.

I den finske Myndighedslovgivning er det bestemt, at den, der gifter sig, bliver myndig fra Vielsen. Da der ikke kendes en tilsvarende Bestemmelse i de andre Staters Love, maa Spørgsmaalet om, hvorvidt en ved Ægteskabs Indgaaelse i Finland erhvervet Myndighed bevares ved Flytning fra Finland til en anden af de kontraherende Stater, afgøres i Overensstemmelse med Lovgivningen og Retspraksis i den paagældende Stat. I dansk Ret er Spørgsmaalet om en Persons Myndighed hidtil i Praksis blevet afgjort efter Domicilprincippet, saaledes at de fornævnte Personer ved Bosættelse i Danmark mister den allerede erhvervede Myndighed, jfr. herved Berum: Personalstatutet Side 389 ff.

I nøje Tilknytning til Reglen i Artikel 16 udtales det i Artikel 17, at Loven i den Stat, hvor Værgemaallet skal udøves, bliver afgørende for Umyndighedens Virkninger i formueretlig Henseende og for Værgens Beføjelser. Bestemmelsen medfører, at Umyndiggørelse i en

af Staterne har Retsvirkning i de andre Stater, uden at der i disse skal foretages nogen Kundgørelse om Umyndiggørelsen. Dette er nødvendigt til Beskyttelse af den umyndigerklærede, og paa den anden Side er Medkontrahenten tilstrækkelig beskyttet ved de almindelige Regler om Adgang til at træde tilbage fra Retshandler, som er indgaaet med umyndige uden Medvirken af Værge.

Efter Veksellovens § 84, jfr. Checklovens § 14, skal en Udlændings Evne til at indgaa Vekselforpligtelser (Checkforpligtelser) bedømmes efter hans eget Lands Lov. Er han efter denne uberettiget dertil, og paatager han sig en saadan Forpligtelse her i Riget, bliver han dog ansvarlig for den, forsaavidt han efter den her gældende Ret kan indgaa Veksel- og Checkforpligtelser. Efter Konventionen skal den umyndiges Handlevne i alle Tilfælde bedømmes efter Loven i den Stat, hvor Værgemaalet skal udøves, selvom den umyndige ikke er bosat der eller har paataget sig Forpligtelsen i dette Land, og Veksel- og Checklovens Regler er efter Konventionen uden væsentlig Betydning, da Myndighedsreglerne er i Hovedsagen ens i de kontraherende Lande. I det Side 71 nævnte Tilfælde, hvor der foreligger en Afvigelse mellem finsk Ret paa den ene Side og de andre Staters Lovgivninger paa den anden Side, og hvor der derfor er Mulighed for, at en Person, der er myndig i Finland, betragtes som umyndig her i Landet, maa det antages, at Veksellovens og Checklovens Regler er ændret ved Konventionens Bestemmelser.

Naar der i Artikel 18 tales om Overflytning af Værgemaal til en anden af de kontraherende Stater, hvilket kun kan ske efter Overenskomst mellem vedkommende Ministerier, tænkes der navnlig paa Tilfælde, hvor umyndige flytter til en af de andre Stater eller har eller faar den væsentligste Del af sin Formue i det andet Land, bestaaende f. Eks. af der beliggende fast Ejendom. At Værgemaalet er overflyttet til en anden Stat, medfører, at

der i denne skal beskikkes Værge, og at Værgemaalet fremtidig udøves der og har de Retsvirkninger, som følger af denne Stats Love. Ved en saadan Overflytning maa det paases, at det første Værgemaal saavidt muligt ophører samtidig med det nye Værgemaals Anordning. Har den umyndige en i Tilflytterlandet boende født Værge, maa denne kunne fungere uden Beskikkelse.

Ophævelse af Umyndiggørelse skal efter Artikel 19 ske i den Stat, hvor Værgemaalet udøves, efter der gældende Love, og Bestemmelsen slutter sig saaledes nøje til Reglerne i Artiklerne 16—18.

Paa Grund af den Betydning, en Umyndiggørelse har ikke alene i privatretlig, men ogsaa i offentligretlig Henseende, foreskrives det i Artikel 20, at der skal sendes Meddelelse til Statsborgerlandet saavel om Umyndiggørelse af en af dettes Statsborgere som om Ophævelse af Umyndiggørelsesdekret.

Lavværgemaalet, som omhandles i Artikel 21, er et specielt dansk Retsinstitut, som de andre kontraherende Stater vil forpligte sig til at respektere; dog skal et Lavværgemaal aldrig være til Hinder for en Umyndiggørelse i en af de andre Stater, forsaavidt Umyndiggørelsen findes paakrævet.

Med Hensyn til Reglerne om Værgemaal har det ikke været nødvendigt at give den samme Begrænsning af Kredsen af Statsborgere, der omfattes af Udkastet, som i Artiklerne 3 og 10. Bestemmelserne i Artiklerne 14—21 omfatter alle Statsborgere i de kontraherende Stater, uanset om deres Statsborgerret er erhvervet ved Fødsel eller Naturalisation eller paa anden Maade. Reglerne omfatter endvidere alle Værgemaal, baade ældre og nyere, og uden Hensyn til, om Værgemaalet maaske oprindelig er blevet reguleret af ældre, nu ophævet Lovgivning.

VIII.

Ad Artikel 22.

Efter Artikel 22 skal administrative og retskraftige judicielle Afgørelser, som er truffet i en af Staterne angaaende Bosondring, Separation, Skilsmisse, Ægteskabs Omstødelse, Adoption og Værgemaal, have Gyldighed i de andre Stater, uden at de skal gøres til Genstand for fornyet Prøvelse i disse Stater, hverken med Hensyn til selve Afgørelsens Rigtighed eller dens Forudsætninger med Hensyn til Ægtefællernes Bopæl eller Statsborgerret i den ene eller den anden af de kontraherende Stater. Hvis der f. Eks. i Sverige opstaar Spørgsmaal om, hvorvidt en i Danmark meddelt Skilsmisse har Gyldighed i Sverige, skal Skilsmissen respekteres, selvom de danske Myndigheders Opfattelse af Kompetencespørgsmaalet beror paa, at Ægtefællerne, som efter svensk Opfattelse har Bopæl eller Statsborgerret i Sverige, er antaget at have Bopæl i Danmark eller dansk Nationalitet. Derimod vil Sverige ikke være pligtig til at anerkende den danske Skilsmisse, hvis Ægtefællerne eller en af dem ikke er Statsborger i en af de kontraherende Stater. Et dansk Bosondringsdekret, som er meddelt svensk Statsborger, skal have Gyldighed i de andre nordiske Stater, uden at der i disse kan indledes Undersøgelse om, hvorvidt Ægtefællerne eller den sagsøgte Ægtefælle virkelig havde Bopæl i Danmark, idet de andre Landes Myndigheder maa gaa ud fra, at de danske Myndigheder (administrative og judicielle) ikke vil træffe Afgørelse i en dem forebragt Sag, medmindre de i Henhold til de gældende Love og Overenskomster med fremmede Stater er kompetente til at antage sig Sagen. Derimod er hver af Staterne berettiget til at prøve, hvorvidt der foreligger et Konventionstilfælde eller ikke, og dette, selvom den Myndighed, om hvis Afgørelse der er Tale, maatte have udtalt, at der foreligger et Konventionstilfælde.

Naar Indgaaelse af Ægteskab ikke er medtaget i den i Artikel 22 foretagne

Opregning, er Grunden ikke den, at det modsatte skulde gælde for dette Tilfælde, men det er en fælles Regel i alle de kontraherende Staters Lovgivninger, at et Ægteskab er gyldigt, naar det er indgaaet for en til Ægteskabs Indgaaelse kompetent Myndighed under Iagttagelse af de for Vielsen foreskrevne Former, jfr. dansk Ægteskabslov 1922 § 36, 2. Stk., saa at det eventuelt kun kan angribes efter Reglerne for Omstødelse af Ægteskab.

Artikel 22 omfatter ogsaa visse Afgørelser, som kan fremkalde Krav om Eksekution i anden Stat, f. Eks. de i Artikel 8 omhandlede Afgørelser. Med Hensyn til disse Tilfælde er Afgørelsen ogsaa gyldig i de andre Stater, men Spørgsmaalet om, hvorvidt Afgørelserne kan eksekveres i disse, løses ikke i denne Konvention. Forsaavidt angaar Underholdsbidrag, vil Spørgsmaalet være at afgøre efter Reglerne i det samtidig udarbejdede Udkast til en Konvention om Inddrivelse af Underholdsbidrag; af disse følger, at Afgørelser om Underholdsbidrag, bortset fra enkelte lidet betydende Undtagelser, er eksigible i alle de kontraherende Stater. Forsaavidt angaar Forholdet mellem Danmark og Sverige, gælder desuden Konventionen af 25. April 1861. jfr. Lov 19. Februar 1861.

Bestemmelsen i Artikel 22 maa endvidere omfatte f. Eks. danske Skilsmisse-sager, som er afgjort ved frifindende Dom, saaledes at der ikke paa det samme Grundlag kan rejses ny Skilsmissesag i nogen af de andre Stater. I hvilket Omfang der kan ske Ændring i en i anden Stat truffen Afgørelse om Underholdsbidrag til Ægtefælle eller Børn, ses af Bemærkningerne ved Artikel 9.

Artikel 22 omfatter ikke Domme og Beslutninger, som er meddelt under Anvendelse af de i Artikel 3 givne Regler om Ægteskabets Retsvirkninger med Hensyn til Ægtefællernes Formueforhold. Grunden hertil er den, at disse Domme og Beslutninger i stor Udstrækning medfører Anvendelse af andre Regler end de

ægteskabsretlige. At medtage saadanne Tilfælde under Konventionen vilde føre videre, end den legislative Grund for Artikel 22 tilsiger, idet der ikke her kan hentes nogen Begrundelse i en Henvisning til Retsligheden mellem Staternes Lovgivninger.

Konventionen løser ikke udtrykkelig Spørgsmaalet om, hvorvidt den Omstændighed, at Sag allerede behørig er rejst i en af Staterne, er til Hinder for at anlægge Sag i en af de andre. Rejses der Indvending imod en Sag under Paaberaabelse af, at Sag om samme Spørgsmaal allerede er rejst i en af de andre Stater, maa Indsigelsen efter almindelige processuelle Regler tages til Følge.

For de judicielle Afgørelses Vedkommende er det i Artikel 22 foreskrevet, at de skal være blevne retskraftige, hvilket i denne Konvention betyder, at Dommen ikke maa være paaanket og ikke mere maa kunne paaankes uden særlig Til ladelse.

En Følge af Anerkendelsen af de andre Landes Afgørelser vil for Danmarks Vedkommende kunne blive den, at Justitsministeriet fremtidig ikke behøver at faa forelagt Spørgsmaalet om, hvorvidt en finsk, norsk eller svensk Skilsmisdom eller -bevilling afgiver tilstrækkeligt Bevis for det tidligere Ægteskabs Ophør, saa at den paagældende kan gifte sig igen.

Ad Artikel 23.

Naar Konventionen træder i Kraft, overflødiggøres den dansk-svenske Overenskomst af 5. Oktober 1907, jfr. Bekendtgørelse Nr. 213 af 19. Oktober 1907, om Udstedelsen af Attester til Brug ved danske og svenske Undersaatters Indgaaelse af Ægteskab i det andet Land. Derimod bør den dansk-svenske Deklaration af 27. November 1909 angaaende Ægteforeningers Indgaaelse for diplomatiske og konsulære Embedsmænd, jfr. Bekendtgørelse Nr. 252 af 4. December 1909, blive bestaaende, idet der stadig haves prak-

tisk Trang for de der givne Regler. Disse Punkter bør understreges ved Noteveksling samtidig med Ratificeringen.

Har en af de kontraherende Stater foretaget Opsigelse af Konventionen, har dette kun Betydning for Forholdet mellem den opsigende Stat og den Stat, overfor hvilken Opsigelsen har fundet Sted; mellem de andre Stater indbyrdes og mellem de ikke opsagte Stater paa den ene Side og den opsigende og den opsagte Stat paa den anden Side vil Opsigelsen ikke medføre nogen Forandring i Konventionens Gyldighed.

Udkast til Lov

vedrørende

internationalprivatretlige Bestemmelser mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige om Ægteskab, Adoption og Værgemaal.

Regeringen bemyndiges til ved kgl. Anordning at sætte i Kraft Bestemmelserne i den under 19.. indgaaede Konvention mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige, indeholdende internationalprivatretlige Bestemmelser om Ægteskab, Adoption og Værgemaal.

Bemærkninger til Lovudkastet.

Under Forhandlingerne mellem de danske, norske og svenske Familieretskommissioner om Udkast til Lov om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning, om Adoption, om Ægteskabets Retsvirkninger og om Umyndighed og Værgemaal er der gentagne Gange blevet udtalt Ønske om, at der, naar disse Udkast var blevet ophøjet til Love, udarbejdedes internationalprivatretlige Regler for de af Lovene omfattede Retsomraader til Lettelse af det mellemstatlige Samkvem mellem Danmark, Norge og Sverige.

De ovennævnte Lovudkast er nu i Danmark, Norge og Sverige gennemført som Love. Disse Love er i Danmark: Lov af 30. Juni 1922 om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning, Lov af samme Dato om

Umyndighed og Værgemaal, Lov af 26. Marts 1923 om Adoption, Lov af 18. Marts 1925 om Ægteskabets Retsvirkninger og Lov af 20. April 1926 om Ægtefællers Arveret og uskiftet Bo; i Norge: Lov af 2. April 1917 om Adoption, Lov af 31. Maj 1918 om Indgaaelse og Opløsning af Ægteskab, Lov af 22. April 1927 om Værgemaal for umyndige, Lov af 20. Maj 1927 om Ægtefællers Formueforhold og Lov af 4. Juli 1927 om uskiftet Bo; i Sverige: Lov af 12. November 1915 om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning, som senere er indarbejdet i Giftermålsbalken af 11. Juni 1920, Lov af 14. Juni 1917 om Adoption og Lov af 27. Juni 1924 om Formynderskab.

Efter at saaledes de af Familieretskommissionerne udarbejdede ensartede Ud-

kast til Love om Ægteskab og Adoption er gennemført som Love i Danmark, Norge og Sverige, og efter at ogsaa i Hovedtræk ensartede Love om Umyndighed og Værgemaal er blevet vedtaget i disse Lande, er Tidspunktet kommet til at drage den af Kommissionerne paa pegede praktiske vigtige Konsekvens heraf: at lette den mellemstatlige, retlige Forbindelse mellem de nævnte nordiske Lande ved at udforme særlig internationalprivatretlige Regler angaaende Ægteskab, Adoption og Værgemaal.

I Finland er der den 5. Juni 1925 vedtaget en Lov om Adoption, som er i nøje Overensstemmelse med Adoptionslovene i Danmark, Norge og Sverige, og med Hensyn til Ægteskabslovgivningen foreligger der nu en Lov af 13. Juni 1929, som bygger paa de af Familieretskommissionerne udarbejdede Udkast herom og paa de danske, norske og svenske Love. Den finske Myndighedslov er af 19. August 1898; den frembyder ikke væsentlige Afvigelser fra de

andre nordiske Landes, men i Finland gælder dog den Særregel, at den, der gifter sig, bliver myndig fra Vielsen. Det er derfor naturligt, at Finland har ønsket, at de særlig internationalprivatretlige Regler, der maatte blive vedtagne som gældende for Danmark, Norge og Sverige, ogsaa kom til at gælde for Finland.

Efter at der af danske, finske, norske og svenske delegerede er udarbejdet et Udkast til en Konvention, ved hvilken der gives Regler om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning og om Retsvirkningerne af Ægteskab samt om Adoption og Værgemaal, er der under 19.. indgaaet en Konvention mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige angaaende de nævnte Forhold.

Det foranstaaende Lovforslag har til Hensigt at skabe den fornødne Hjemmel til, at de i Konventionen opstillede Regler kan gennemføres.

**Anordning om Ikrafttræden af den under 19.. indgaaede
Konvention mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige indeholdende
internationalprivatretlige Bestemmelser om Ægteskab, Adoption og
Værgemaal.**

I Henhold til Lov Nr. ... af 19.. vedrørende international-
privatretlige Bestemmelser mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige om Ægteskab,
Adoption og Værgemaal fastsættes det herved, at den under 19.. mellem
Danmark, Finland, Norge og Sverige herom indgaaede, under 19.. ra-
tificerede Konvention, jfr. Bekendtgørelse Nr. ... af 19.., træder i
Kraft den 1. Januar 19...

Udkast til Lov

om

Tillæg til Lov Nr. 87 af 26. Marts 1923 om Adoption.

I Lov Nr. 87 af 26. Marts 1923 om Adoption tilføjes som § 22 a:

„Kan der ikke efter Retsplejelovens almindelige Regler paavises noget Værneting, for hvilket Sag til Ophævelse af et Adoptivforhold kan indbringes, anlægges Sagen ved den Ret, som Justitsministeriet bestemmer.“

Bemærkninger til Lovudkastet.

Ved Artikel 13 i den under 19.. mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige indgaaede Konvention indeholdende internationalprivatrete Bestemmelser om Ægteskab, Adoption og Værgemaal er det bestemt, at Sag til Ophævelse af Adoptivforhold, som bestaar mellem Statsborgere i de nævnte Stater, og som er stiftet i en af disse, afgøres i den Stat, hvor Adoptanten er bosat, eller, hvis han ikke har Bopæl i nogen af de ovennævnte Stater, i den Stat, hvor Adoptivbarnet er bosat.

I de fleste Tilfælde vil Værnetingsreglerne i Retsplejelovens Kapitel 22 være fyldestgørende, men de giver ingen Løsning for følgende Tilfælde, der omfattes af Artikel 13: 1) at Adoptanten er Sagsøger og bor her i Landet, medens Adoptivbarnet bor i Finland, Norge eller Sverige, og 2) at Adoptivbarnet er Sagsøger og bosat her i Landet, medens Adoptanten

ikke har Bopæl i nogen af de nordiske Stater.

Det vil derfor være nødvendigt, at der paa tilsvarende Maade som med Hensyn til Ægteskabssager, jfr. Retsplejelovens § 448 e, gives Justitsministeriet Bemyndigelse til at fastsætte Værneting til Behandling af Sager om Ophævelse af Adoptivforhold. Reglen vil ikke alene kunne anvendes indenfor de af Konventionen angivne Grænser, men vil f. Eks. ogsaa kunne finde Anvendelse paa Sager om Ophævelse af Adoptivforhold, som bestaar mellem danske Statsborgere, der begge er bosatte udenfor Danmark og de øvrige nordiske Stater. Det synes derfor praktisk at lade Reglen træde i Kraft straks og ikke at afvente Ikrafttrædelsen af den ovennævnte Konvention.

I de norske og svenske Adoptionslove findes Regler af tilsvarende Indhold som den i Forslaget indeholdte.

II.

Konvention mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige angaaende Inddrivelse af Underholdsbidrag.

Artikel 1.

Retskraftig Dom, administrativ Beslutning eller skriftlig Vedtagelse, hvorefter det i en af de kontraherende Stater paahviler en Person at udrede Underholdsbidrag til Ægtefælle, tidligere Ægtefælle, Ægtebarn, Stedbarn, Adoptivbarn, Barn udenfor Ægteskab eller et saadant Barns Moder, og som kan fuldbyrdes i denne Stat, skal paa Begæring umiddelbart fuldbyrdes i enhver af de andre Stater.

Fuldbyrkelse kan dog ikke kræves i Strid med Dom eller Beslutning, som i den Stat, hvor Fuldbyrkelse søges, har fastsat Bidraget til et lavere Beløb eller afgjort, at Underholdspligt ikke foreligger.

Fuldbyrkelse kan heller ikke kræves, naar Underholdspligten overfor et Barn udenfor Ægteskab eller overfor et saadant Barns Moder er fastsat ved Dom eller Forelæg i en Stat, hvor den bidragspligtige ikke havde Statsborgerret eller Bopæl, medmindre han har givet Møde under Sagen, eller Stævningen eller Forelægget i behørig Tid er kommet til hans Kundskab, medens han opholdt sig i Staten.

Artikel 2.

Begæring om Fuldbyrkelse afsendes og modtages:
i Danmark af vedkommende Ministerium
eller af en Overøvrighed;

Suomen, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välinen sopimus elatus- avun perimisestä pakkotoimin.

1 artikla.

Lainvoimainen tuomio, hallinnollisen viranomaisen päätös tai kirjallinen sitoumus, jossa joku jossakin sopimusvaltiossa on velvoitettu tai sitoutunut antamaan elatusapua puolisolalle, entiselle puolisolalle, avioliapselle, lapsipuolelle, ottolapselle, avioliiton ulkopuolella syntyneelle lapselle tai sellaisen lapsen äidille ja joka on siinä valtiossa täytäntöön pantavissa, on pyynnöstä, välittömästi pantava täytäntöön toisessa sopimusvaltiossa.

Jos siinä valtiossa, jossa täytäntöönpanoa haetaan, on tuomiossa tai päätöksessä määrätty pienempi elatusapu tai todettu, että elatusvelvollisuutta ei ole, ei tässä valtiossa voida tämän vastaisesti vaatia täytäntöönpanoa.

Jos velvollisuus antaa elatusapua avioliiton ulkopuolella syntyneelle lapselle tai sellaisen lapsen äidille on tuomiolla tai ennakkomääräyksellä vahvistettu sellaisessa valtiossa, jossa elatusvelvollisella ei ollut kansalaisoikeutta tai kotipaikkaa, ei täytäntöönpanoa voida vaatia, ellei hän ole ollut saapuvilla oikeudenkäynnissä tahi oleskellessaan maassa ole oikeassa ajassa saanut tietoa haasteesta tai ennakkomääräyksestä.

2 artikla.

Täytäntöönpanoa tämän sopimuksen mukaan pyytää ja pyynnön ottaa vastaan:
Tanskassa asianomainen ministeriö, maa-
herra tai Kööpenhaminan ylipresidentti;

¹⁾ Forsaavidt angaar Finland, er der endvidere blevet udarbejdet en svensk Tekst, som naar intet andet angives, er ligelydende med hosstaaende svenske Tekst.

Konvensjon

mellem Norge, Danmark, Finland og Sverige angående indrivning av underholdsbidrag.

Artikkel 1.

Rettskraftig dom, administrativ beslutning eller skriftlig vedtagelse, hvorefter det i en av de kontraherende stater påhviler noen å utrede underholdsbidrag til ektefelle, tidligere ektefelle, ektebarn, stedbarn, adoptivbarn, barn utenfor ekteskap eller et sådant barns mor, og som kan fullbyrdes i denne stat, skal på begjæring umiddelbart fullbyrdes i enhver av de andre stater.

Fullbyrdelse kan dog ikke kreves i strid med en dom eller beslutning som, i den stat hvor fullbyrdelse søkes, har fastsatt bidraget til et lavere beløp eller avgjort at bidragsplikt ikke foreligger.

Fullbyrdelse kan heller ikke kreves, når underholdsplikten overfor et barn utenfor ekteskap eller overfor et sådant barns mor er fastsatt ved dom eller forelegg i en stat, hvor den bidragspliktige ikke hadde statsborgerret eller bopel, medmindre han har avgitt møte under saken eller i rett tid har fått kunnskap om stevningen eller forelegget, mens han opholdt sig i landet.

Artikkel 2.

Begjæring om fullbyrdelse avsendes og mottas:

i Danmark av vedkommende ministerium eller overøvrighed;

Konvention

mellan Sverige, Danmark, Finland och Norge angående indrivning av underhållsbidrag.¹⁾

Artikel 1.

Lagakraftvunnen dom, administrativ myndighets beslut eller skriftlig förbindelse, varigenom i en av de fördragsslutande staterna någon förpliktats eller utfäst sig att utgiva underhållsbidrag till make, förutvarande make, barn i äktenskap, styvbarn, adoptivbarn, barn utom äktenskap eller moder till sådant barn och vara verkställighet kan vinnas i den staten, skall på begäran omedelbart verkställas i annan fördragsslutande stat.

Är genom dom eller beslut i den stat, där verkställighet sökes, bidrag bestämt till lägre belopp eller ock fastställt, att underhållsskyldighet ej föreligger, kan verkställighet i strid häremot ej påfordras i den staten.

Är skyldigheten att utgiva bidrag till barn utom äktenskap eller till sådant barns moder genom dom eller föreläggande fastställd i stat, där den bidragspliktige icke hade medborgerskap eller hemvist, kan verkställighet ej påfordras, med mindre han inställt sig i rättegången eller ock, medan han uppehöll sig i landet, i behörig tid erhållit kännedom om stämningen eller föreläggandet.

Artikel 2.

Framställning om erhållande av verkställighet göres och mottages:

i Danmark av vederbörande ministerium eller av overøvrighed;²⁾

¹⁾ I Finlands svenske Tekst lyder Overskriften: Konvention mellan Finland, Danmark, Norge och Sverige angående indrivning av underhållsbidrag.

²⁾ I Finlands svenske Tekst er „overøvrighed“ erstattet med „amtman eller överpresidenten i Köpenhamn“.

Dansk Tekst.

i Finland af Udenrigsministeriet;
i Norge af vedkommende Departement;
i Sverige af Udenrigsdepartementets Rets-
afdeling eller af en Lensstyrelse.

Begæringen skal være ledsaget af Bevidnelse fra den afsendende Myndighed om, at Dommen, Beslutningen eller Vedtagelsen opfylder de i Artikel 1 fastsatte Vilkaar for Fuldbyrkelse.

Skriftstykker, som er affattet paa Finsk, skal være ledsaget af bekræftet Oversættelse i fornøden Udstrækning til et af de andre Sprog.

Artikel 3.

Fuldbyrnelsen iværksættes i hver Stat efter der gældende Lov, men kan, forsaa-vidt angaar skriftlige Vedtagelser, som ikke er godkendt af Domstol eller administrativ Myndighed, indskrænkes til Indeholdelse i Løn, eller hvad der i saa Henseende side-
stilles hermed.

Fuldbyrnelsen foregaar uden Udgift for den bidragsberettigede, medmindre den iværksættes efter Reglerne om Tvangsfuldbyrkelse i fast Ejendom.

De indkomne Beløb oversendes til den Myndighed, som har begæret Fuldbyrnelsen.

Artikel 4.

Bestemmelserne om Underholdsbidrag omfatter ogsaa Bidrag til Udgifter ved Barselfærd samt til Udgifter ved et Barns yderligere Uddannelse eller ved dets Daab, Konfirmation, Sygdom og Begravelse.

Artikel 5.

Erstatning for Sagsomkostninger, som er paalagt den bidragspligtige i Anledning af Afgørelsen om Bidragspligt, kan ind-
drives efter Reglerne i denne Konvention.

Finsk Tekst.

Suomessa ulkoasiainministeriö;
Norjassa asianomainen ministeriö; sekä
Ruotsissa ulkoasiainministeriön oikeudellinen osasto tai asianomainen lääninhallitus.

Sen viranomaisen, joka pyytää täytäntöönpanoa, on liitettävä pyyntöön todistus siitä, että tuomio, päätös tai sitoumus täyttää 1 artiklassa täytäntöönpanoa varten määrätty ehdot.

Asiakirjaan, joka on suomenkielinen, tulee olla tarpeellisilta osin liitettynä oikeaksi todistettu käännös johonkin muista kielistä.

3 artikla.

Täytäntöönpano tapahtuu jokaisessa valtiossa siellä voimassa olevan lain mukaan, mutta se voidaan, mikäli on kysymys kirjallisesta sitoumuksesta, joka ei ole tuomioistuimen tai hallinnollisen viranomaisen vahvistama, rajoittaa palkan tai muun pidätykseen, mikä puheenaolevassa suhteessa on siihen verrattava.

Täytäntöönpano suoritetaan tuottamatta kustannuksia elatusapuun oikeutetulle henkilölle, ellei se ole tapahtuva siinä järjestyksessä, joka on voimassa kiinteän omaisuuden osalta.

Kertynyt rahamäärä lähetetään sille viranomaiselle, joka on pyytänyt täytäntöönpanoa.

4 artikla.

Elatusapua koskevat määräykset tarkoittavat myöskin synnytys- ja lapsivuodekustannuksia sekä lapsen erityistä kehittämistä varten suoritettavaa avustusta, niin myös avustusta kaste-, kasteenliitonuudistus-, sairaus- ja hautauskustannuksiin.

5 artikla.

Kulujen korvaus, jota elatusvelvollinen on velvoitettu suorittamaan elatuskysymyksen tutkimisen johdosta, voidaan periä tämän sopimuksen määräysten mukaisesti.

Norsk Tekst.

i Finland av utenriksministeriet;
i Norge av vedkommende departement;
i Sverige av utenriksdepartementets retts-
avdeling eller vedkommende lensstyrelse.

Begjæringen skal være ledsaget av be-
vidnelse fra den avsendende myndighet om
at dommen, beslutningen eller vedtagelsen
opfyller vilkårene for fullbyrdelse efter
artikkel 1.

Skriftstykker som er avfattet på finsk,
skal være ledsaget av bekreftet oversettelse
i fornøden utstrekning til et av de andre
sprog.

Artikkel 3.

Fullbyrdelsen iverksettes i hver stat
etter der gjeldende lov, men kan, forsåvidt
der handles om skriftlige vedtagelser som
ikke er godkjent av en domstol eller admini-
strativ myndighet, innskrenkes til avholdelse
i lønn eller fordring som i denne henseende
er likestillet med lønn.

Fullbyrdelsen foregår uten utgift for den
bidragsberettigede, medmindre den iverk-
settes efter reglerne for tvangsfullbyrdelse
i fast eiendom.

De inkomne beløp oversendes til den
myndighet som har begjært fullbyrdelsen.

Artikkel 4.

Bestemmelsene om underholdsbidrag
omfatter også bidrag til utgifter ved fødsel
og barselleie og til utgifter ved et barns
utdannelse eller ved dets dåp, konfirmasjon,
sykdom og begravelse.

Artikkel 5.

Erstatning for saksomkostninger, som
er pålagt den bidragspliktige i anledning
av avgjørelsen om bidragsplikten, kan inn-
drives efter reglerne i denne konvensjon.

Svensk Tekst.

i Finland av ministeriet för utrikesärendena;
i Norge av vederbörande departement; samt
i Sverige av utrikesdepartementets rätts-
avdelning eller av länsstyrelse.

Den myndighet, som gör framställnin-
gen, skall därvid foga bevis, att domen,
beslutet eller förbindelsen uppfyller de i
artikel 1 för verkställighet stadgade villkor.

Handling, som är avfattad på finska
språket, skall vara åtföljd av bestyrkt över-
sättning i erforderliga delar till något av de
andra språken.

Artikel 3.

Verkställigheten sker i varje stat enligt
där gällande lag men kan, där fråga är om
skriftlig förbindelse, som ej är fastställd av
domstol eller administrativ myndighet, be-
gränsas till införsel i avlöning eller vad
därmed i förevarande hänseende är likställt.

Verkställigheten försiggår utan kostnad
för den berättigade, såframt den ej skall
ske i den ordning, som gäller beträffande
fast egendom.

Influtet belopp översändes till den myn-
dighet, som gjort framställningen.

Artikel 4.

Bestämmelserna om underhållsbidrag
avse jämväl bidrag till förlossnings- och
barnsängskostnader samt till utgifter för
barns särskilda utbildning, så ock för dess
dop, konfirmation, sjukdom och begravning.

Artikel 5.

Kostnadsersättning, som ålagts den
bidragspliktige i anledning av underhålls-
frågans prövning, kan indrivas enligt reg-
lerna i denna konvention.

Dansk Tekst.

Artikel 6.

Denne Konvention skal ratificeres og Ratifikationerne udveksles i Oslo, saa snart ske kan.

Konventionen træder i Kraft den 1. Januar eller den 1. Juli, som følger efter Udvekslingen af Ratifikationerne.

Enhver af Staterne kan i Forhold til hver af de andre opsige Konventionen med en Frist af seks Maaneder til Ophør en 1. Januar eller en 1. Juli.

Anm. Det forudsættes, at den mellem Danmark og Sverige den 25. April 1861 indgaaede Konvention angaaende gensidig Fuldbgyrdelse af Domme og Kendelser, afsagte i Danmark og Sverige, op- hører at gælde fra det Tidspunkt, da foranstaa- ende Konvention træder i Kraft mellem Danmark og Sverige, forsaavidt angaar de af denne omfat- tede Forhold.

Finsk Tekst.

6 artikla.

Tämä sopimus on ratifioitava ja ratifioi- misasiakirjat vaihdettava Oslossa niin pian kuin tämä voi tapahtua.

Sopimus tulee voimaan ratifioimisasia- kirjain vaihtamista lähinnä seuraavan tam- mi- tai heinäkuun 1 päivänä.

Jokainen sopimusvaltio voi jokaisen muun sopimusvaltion suhteen sanoa irti sopi- muksen, joka silloin lakkaa olemasta voi- massa sen tammi- tai heinäkuun 1 päivän alusta lukien, joka lähinnä seuraa kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun irtisanominen tapahtui.

Norsk Tekst.

Artikkel 6.

Denne konvensjon skal ratificeres og ratifikasjonene utveksles i Oslo så snart skje kan.

Konvensjonen trer i kraft den 1 januar eller den 1 juli som følger efter utvekslingen av ratifikasjonene.

Enhver av statene kan i forhold til hver av de andre si op konvensjonen med en frist av seks måneder til ophør den påfølgende 1 januar eller 1 juli.

Anm. Det forudsettes at der i Norge åpnes adgang til å reise bidragssaker ved farens verneting, såfremt moren til barn som er født utenfor ekteskap, er bosatt i en av de andre stater. I tilfelle gis der uttrykk herfor gjennom en noteveksling.

Svensk Tekst.

Artikel 6.

Denna konvention skall ratificeras och ratifikationerna skola utväxlas i Oslo så snart ske kan.

Konventionen träder i kraft den 1 januari eller den 1 juli, som infaller näst efter det ratifikationerna utväxlats.

Envar av staterna kan i förhållande till envar av de övriga uppsäga konventionen till upphörande från och med den 1 januari eller den 1 juli, som infaller näst efter sex månader, sedan uppsägningen skedde.

Anm. Det förutsättes, att samtidigt med konventionens slutande mellan Sverige og Danmark överenskommelse träffas, att konventionen den 25 april 1861 angående ömsesidig verkställighet av domar och utslag meddelade i Sverige eller Danmark skall, såvitt rör ämnen, som avses i förevarande konvention, upphöra att gälla den dag konventionen träder i kraft.

Bemærkninger til Udkastet.

I.

I Retsplejelovens § 479 udtales det som Hovedprincip, at der ikke her i Riget kan foretages Eksekution umiddelbart paa Grundlag af en udenlandsk Dom eller Kendelse. For at en saadan udenlandsk Dom eller Kendelse kan danne Grundlag for en Eksekution her i Riget, maa Retssagen forelægges de danske Domstole. Den udenlandske Dom eller Kendelse vil som Regel blive lagt til Grund af den danske Domstol, og denne danske Domstolsafgørelse vil da kunne eksekveres som enhver anden dansk Dom eller Kendelse.

Der er dog ved Retsplejelovens § 479 aabnet Adgang til paa Betingelse af Gen-
sidighed at indgaa Traktater med andre Lande om at tillægge Domme og Kendelser, afsagte af udenlandske Retter eller Myndigheder, samt udenlandske offentlige Forlig, forsaavidt de bestemmer andet end Straf, Eksekutionskraft her i Riget, naar de er forsynede med de udenlandske Myndigheders Bevidnelse om at være udfærdigede i den Form, som fordres til Eksekution, samt om at have den Egenskab at give Adgang til Eksekution efter vedkommende udenlandske Lovgivning. — Der er ikke i Tiden efter Retsplejelovens Ikrafttræden indgaaet saadanne Traktater, men Retsplejeloven har paa den anden Side ikke medført nogen Ændring i den ved Danmarks Tiltræden af Haager-Civilproceskonventionen af 17. Juli 1905, jfr. Lov Nr. 37 af 28. Februar 1908 og Bekendtgørelse Nr. 119 af 19. Maj 1909, opstaaede Pligt til umiddelbart at eksekvere udenlandske Domme og Kendelser, hvorved en Sagsøger eller en Intervenient i en Stat, som har

tiltraadt Haagerkonventionen, er blevet idømt Sagsomkostninger, jfr. herved Reglerne i Lov Nr. 37 af 28. Februar 1908 § 2 og Bekendtgørelse Nr. 161 af 6. Juli 1910 samt særlig vedrørende Tyskland Bekendtgørelser Nr. 162 af 6. Juli 1910 Art. 4 og Nr. 128 af 13. Juni 1914. I denne Sammenhæng kan ogsaa nævnes Artikel 55 i de den 23. Oktober 1924 afsluttede internationale Overenskomster om Befordring af Personer og Rejsegods paa Jernbaner og om Godsbefordring paa Jernbaner, jfr. Bekendtgørelser Nr. 231 og 232 af 4. September 1928, hvorefter den udenlandske Doms Realitet vel ikke prøves af de danske Domstole, men Dommen skal forelægges for en dansk Domstol for at forsynes med Eksekutionskraft.

Ved Retsplejelovens § 479 er endvidere opretholdt Lov af 19. Februar 1861 om Fuldbyrkelse i Kongeriget Danmark af Domme og Kendelser, afsagte af svenske Retter m. m. (Mellemrigsloven). Til denne Lov slutter sig en Konvention af 25. April 1861 mellem Danmark og Sverige, jfr. Kundgørelse af 13. Juni 1861. Efter Konventionen kan der efter den berettigedes egen Begæring i Sverige ske Eksekution paa Grundlag af dansk Dom eller Kendelse, meddelt af dansk Domstol og angaaende andet end Straf, Førlig, afsluttet for en Forligskommission eller Domstol i Danmark, samt Overøvrighedsresolution angaaende Underholdsbidrag til forladte, fraseparerede og fraskilte Hustruer og til ægte og uægte Børn; omvendt kan svenske Domme og Kendelser umiddelbart eksekveres her i Landet, for saa vidt de bestemmer andet end Straf.

Med Finland og Norge haves ingen Overenskomst i Lighed med den ovennævnte dansk-svenske.

Fra Islands Side har der været fremsat Ønske om, at der mellem Danmark og Island skulde indgaas en Overenskomst bl. a. om Fastsættelse og Inddrivelse af Underholdsbidrag til Børn, født udenfor Ægteskab, og disses Mødre. Forhandlingerne om denne Overenskomst er stillet i Bero under Hensyn til de mellem Danmark,

Finland, Norge og Sverige førte Forhandlinger, hvoraf det foreliggende Udkast er Resultatet, idet der eventuelt senere kan træffes en Ordning, ved hvilken Island kan tiltræde den mellem de andre nordiske Lande indgaaede Overenskomst.

Ved den foreslaaede Konvention tilstræber man kun en Ordning til Lettelse af Inddrivelse af Underholdsbidrag, et Omraade, for hvilket det er af særlig praktisk Betydning at faa gennemført en Ordning, som efterligner den dansk-svenske af 1861. Udkastet gaar dog videre end den dansk-svenske Konvention af 1861, idet det ogsaa omfatter de i Sverige afsluttede rent private skriftlige Forlig og hjemler ogsaa andre Tvangsmidler end Udlæg i Gods, saaledes Indeholdelse i den bidragspligtiges Løn og Afsoning.

De Afgørelser angaaende Underholdsbidrag, som er truffet i en af de kontraherende Stater, kan ifølge Udkastet umiddelbart fuldbyrdes, naar der foreligger en i behørig Form udfærdiget Bevidnelse af, at Fuldbyrdelse kan ske i den Stat, i hvilken Bidragspligten er fastslaaet. Udkastet omfatter alle Afgørelser om Underholdsbidrag, som er truffet i de kontraherende Stater, uden Hensyn til, om Personerne er Statsborgere i disse eller ej, og uden Hensyn til, om Bidragspligten er paalagt før eller efter Konventionens Ikrafttræden, og de af en Stats Myndigheder trufne Afgørelser skal uden Prøvelse af Realitet eller Kompetence og uden Stadfæstelse anerkendes i de andre Stater.

En saadan Ordning er mulig paa Grund af den store Beslægtethed mellem de kontraherende Staters Lovgivninger efter Gennemførelsen af de ensartede Love paa Familierettens Omraade samt paa Grund af den Tillid, som Landene kan nære til hinandens Love og Myndigheder. Med Hensyn til de nærmere formelle Betingelser for Tvangsfuldbyrdelsen og Maaden, hvorpaa denne foregaar, henvises til Bemærkningerne nedenfor til Art. 2 og 3.

II.

Ad Artikel 1.

Omraadet for Konventionen er familieretlige Underholdsbidrag af civilretlig Art. Konventionen angaar saavel Underholdsbidrag til Ægtefælle og tidligere Ægtefælle som Underholdsbidrag til Børn, være sig Ægtebørn, Stedbørn, Adoptivbørn eller Børn udenfor Ægteskab, og endelig Underholdsbidrag til Moderen til et uægte Barn; derimod falder de i Norge og Sverige kendte Bidrag, der paahviler Børn til deres Forældres Underhold, udenfor Konventionen. Under Konventionen falder ikke blot egentlige Underholdsbidrag, men ogsaa særlige Bidrag til Udgifter ved Barselfærd samt til Udgifter ved et Barns yderligere Uddannelse eller ved dets Daab, Konfirmation, Sygdom og Begravelse, jfr. Artikel 4.

Bidrag til Ægtefælle kan paalægges saavel under Ægteskabets Bestaaen som i Tiltælde af Separation eller Skilsmisse. Bidrag, som maatte blive paalagt i Henhold til dansk Ægteskabslov 1922 § 77, 3. Stykke, der handler om endeligt Paalæg af Bidrag ved Øvrighedsresolution, efter at der er rejst Sag om Separation, Skilsmisse eller Ægteskabs Omstødelse, omfattes ligeledes af Konventionen.

Udenfor Konventionen falder derimod saadanne periodiske Ydelser, som ved Ægteskabs Omstødelse, Skilsmisse eller Separation maatte tillægges en Ægtefælle i Erstatning eller som Vederlag for Afstaaelse af Bodel (Gifteeje), jfr. dansk Ægteskabslov 1922 §§ 47 og 67.

Undertiden kan det være vanskeligt at skelne saadanne Ydelser fra egentlige Underholdsbidrag, da de kan være fastsatte under eet med disse eller som en periodisk Ydelse; men Vanskelighederne, som kan opstaa deraf, er dog næppe store. Det maa paahvile Myndighederne i den Stat, fra hvilken Begæring om Inddrivelse udgaar, at paase, at der ikke fremsættes Begæring om Inddrivelse af saadanne Ydelser.

Skulde et Underholdsbidrag være fastsat til et Beløb at betale een Gang for alle, kan Fuldbyardelse kræves paa samme Maade som for et periodisk Underholdsbidrag.

Underholdsbidrag til Ægtebørn kan i Tilfælde af Separation eller Skilsmisse paalægges den ene af Forældrene efter Reglerne i Lov Nr. 276 af 30. Juni 1922 om Ægteskabs Indgaaelse og Opløsning §§ 70 og 71, jfr. § 73, og medens Ægteskabet bestaar, i Henhold til Reglerne i Lov Nr. 56 af 18. Marts 1925 §§ 5 og 6, jfr. § 8. Er Børnene fjernede fra Forældrene af Vægeraadet, paalægger dette i Henhold til § 102 i Lov Nr. 237 af 12. Juni 1922 om Vægeraadsforsorg m. m. Forældrene at betale Bidrag. Falder Børnene Fattigvæsenet til Byrde, er Forældrene i Henhold til Fattiglovens § 34 pligtige at erstatte Fattigvæsenet dets Udgifter.

Da der i dansk Ret i visse Tilfælde kan paahvile Ægtefæller Bidragspligt overfor deres Stedbørn, selv om Ægteskabet med Barnets Fader eller Moder igen er ophørt, kan der ogsaa blive Spørgsmaal om Inddrivelse af saadanne Bidrag.

Adoptivbørn er med Hensyn til Underholdsretten stillede som ægte Børn.

Konventionen vil dog sikkert faa sin største Betydning med Hensyn til Underholdsbidrag, som paalægges en Mand til hans uægte Børn eller disses Moder.

Alle de nævnte Bidrag kan, forsaavidt de er civilretlige og personlige samt direkte rettede mod den bidragspligtige, inddrives efter Konventionen. Er det det offentlige, f. Eks. Fattigvæsenet eller Vægeraadsinstitutionen, som gør et Krav gældende, falder Tilfældet ikke ind under Konventionen, medmindre det offentlige optræder paa den bidragsberettigedes Vegne og gør dennes Krav gældende, saasom naar det offentlige indkræver Bidrag for et uægte Barns Moder efter en forskudsvis Udbetaling af Underholdsbidraget. Kravet maa ogsaa rettes direkte mod den forpligtede; paalægges der saaledes Dødsboet efter Faderen til et uægte Barn at svare Bidrag, er det ikke et Konventionstilfælde, hvorimod Bidrag, som er fastsatte i Faderens levende Live og paaløbne før hans Død, kan forlanges inddrevet. De særlige Udgifter ved en Kvindes Barselfærd eller ved et Barns Konfirmation, videre Uddannelse, Sygdom og Begravelse

omfattes formentlig af Ordene i Artikel 1, men de er dog særlig nævnt i Artikel 4 for at fjerne enhver Tvivl.

Den Afgørelse om Underholdsbidrag, som kan danne Grundlaget for en Begæring om Fuldbyrkelse i en anden af de kontraherende Stater, kan være en Dom, en administrativ Beslutning eller en skriftlig Vedtagelse mellem de interesserede Parter. Enhver saadan Afgørelse skal kunne fuldbyrdes i enhver af de kontraherende Stater, saafremt den kan fuldbyrdes i den Stat, hvor den er truffet.

Er Afgørelsen om Underholdsbidrag truffet ved Dom, kræves tillige, at Dommen er retskraftig. Herved forstaas i denne Konvention, at Dommen ikke er paaanket og ikke uden særlig Tilladelse kan gøres til Genstand for Anke.

I Finland og Sverige vil der som Grundlag for saavel Bidragspligten som Bidragets Størrelse foreligge en Domsafgørelse. I Danmark, Island og Norge kan Bidragspligten være fastslaaet dels ved Dom, dels ved administrativ Afgørelse. Dom vil hyppig foreligge ved Separation og Skilsmisse og ogsaa ofte med Hensyn til Bidrag til uægte Børn. Derimod vil Bidragets Størrelse kun ganske undtagelsesvis være fastsat ved Dommen. Er der ikke i Dommen foretaget en Fastsættelse af Bidragets Størrelse, sker den ved de administrative Myndigheder.

Efter norsk Ret paahviler det enhver i Norge bosat Moder til et Barn udenfor Ægteskab allerede før Fødslen at oplyse, hvem der er eller kan være Fader til Barnet. Paa Grundlag af en saadan Oplysning udfærdiger Fylkesmanden et Forelæg, hvorved det tilkendegives den udlagte Mand, at han, saafremt han ikke inden en vis Frist fralægger sig Moderens Sigtelse ved Sagsanlæg, vil have at svare det i Forelægget fastsatte Underholdsbidrag til Barnet enten som underholdspligtig eller som Barnets Fader. Undlader han da at anlægge Sag, er Forelægget dermed eksigibelt Grundlag for Underholdskravet.

Da det er Fylkesmanden paa Barne-
moderens Opholdssted, der skal drage Om-
sorg for Udfærdigelsen af Forelægget, vil efter

gældende norsk Ret en udenfor Norge bosat Kvinde, der vil kræve Underholdsbidrag hos en i Norge bosat Fader, i mange Tilfælde være retsløs; hun kan nemlig ikke faa Sagen rejst i Norge, fordi hun ikke bor dèr, og hun kan heller ikke faa den rejst paa sin Bopæl i Danmark eller Sverige, fordi disse Lande som Regel kræver Sagen rejst paa Faderens Bopæl; ej heller i Island, hvor Sagen skal anlægges ved Faderens Værneting eller hans sidste Værneting eller, hvis han er død, hvor hans Bo behandles. For at afbøde denne Mangel har man fra norsk Side erklæret sig villig til at søge de norske Regler ændret saaledes, at der altid bliver en Mulighed for i saadanne Tilfælde at bringe Sagen frem i Norge. Det maa i Forhold til Norge være en Forudsætning for Danmarks Tiltræden af Konventionen, at en saadan Ændring gennemføres. Herom vil der eventuelt, hvis en saadan Lovændring ikke er gennemført før nærværende Konventions Undertegnelse, være at gøre Tilføjelse i Slutprotokollen.

Den Afgørelse, der skal danne Grundlaget for Fuldbyrddelse, kan endelig være en Overenskomst mellem Parterne. En saadan Overenskomst kan i Finland kun indgaas med Hensyn til Bidrag til uægte Barn, men ikke til dettes Moder. For at en saadan Overenskomst i Danmark skal kunne danne Grundlag for en Tvangsfuldbyrddelse, maa den være indgaaet for eller stadfæstet af Overøvrigheden. I Norge maa den udlagte Fader i Bidragsfogdens Nærværelse skriftlig erkende at være Fader og love at betale det af Fylkesmanden godkendte Bidrag til Moderen og Barnet. I Finland maa Overenskomsten stadfæstes af Formyndernævnet for at være gyldig og for at kunne fuldbyrdes. I Sverige derimod kræves der ingen Stadfæstelse af Overenskomsten, som kun skal foreligge skriftlig oprettet for to Vidner. Paa dette Punkt betyder det foreliggende Konventionsudkast i Forholdet mellem Danmark og Sverige en Udvidelse af Reglerne i Mellemrigsloven af 1861.

Den ubetingede Adgang til at kræve Fuldbyrddelse i en anden af de kontraherende

Stater er dog begrænset, saafremt Bidrag til et udenfor Ægteskab født Barn eller dettes Moder er fastsat ved Dom eller i Norge ved Forelæg. Er saadant Bidrag paalagt en Person, som hverken ved Statsborgerret eller ved Bopæl er knyttet til det Land, hvor Bestemmelsen om Bidragspligt er truffet, skal Fuldbyrkelse udenfor dette Land ikke kunne kræves, medmindre han har givet Møde under Sagen, eller Stævningen (i Norge: Forelægget eller Stævningen) i behørig Tid er kommet til hans Kundskab under hans Ophold i det Land, hvor Dommen er afsagt eller Forelægget udfærdiget.

Det kræves ikke, at Stævningen skal være forkyndt for den paagældende personlig, men det er tilstrækkeligt, at den f. Eks. er forkyndt for hans Husbond, som derefter har givet ham Meddelelse om Stævningen.

Bestemmelsen tilsigter særlig at beskytte Personer, som maatte blive udlagt som Barnefædre, mod Virkningerne af en offentlig Indstævning og mod et norsk Forelæg, som ikke er forkyndt for den paagældende paa den ovenanførte Maade. En saadan offentlig Indstævning er f. Eks. hjemlet i Lov Nr. 130 af 27. Maj 1908 § 15, jfr. Lov Nr. 113 af 29. April 1913 § 6, hvorefter det til offentlig Indstævning efter dansk Ret er nok, at den paagældende tidligere har haft Værneting i Danmark. En saadan dansk Dom kan ikke efter Udkastet begæres umiddelbart fuldbyrdet i de andre Stater, medmindre den domfældte, da Sagen anlagdes, jfr. Retsplejelovens § 279, var dansk Statsborger eller bosat i Danmark, eller han er mødt under Sagen eller han, medens han opholdt sig her i Landet, har erholdt Kundskab om, at han var indstævnet.

For at den paagældende skal kunne anses for at have mødt under Sagen, kræves personligt Møde eller Møde ved en af ham selv antagen Rettergangsfuldmægtig. Konstateringen af, om den domfældte har givet Møde under Sagen paa den anførte Maade eller af, at han i behørig Tid har faaet Kundskab om Stævningen eller Forelægget, medens han opholdt sig i Landet, maa

foretages af den Myndighed, som fremsætter Begæring om Inddrivelse af Underholdsbidrag i en anden Stat.

I de Tilfælde, hvor Overøvrighedsresolution udfærdiges uden forudgaaende Dom, gælder Forbeholdet ikke, da den paa-gældende i saa Fald har erkendt sin Pligt til at betale Bidrag. Ikke heller er der Brug for det udenfor Tilfælde af Bidrag til uægte Børn eller deres Mødre, idet Stævningen og Værnetingsreglerne i alle andre Tilfælde yder tilstrækkelig Betryggelse.

Det vilde kunne tænkes, at en bidrags-søgende, efter først at have faaet sit Krav afvist i en af Staterne, kunde finde Lejlighed til at fremføre det paany i en af de andre med et heldigere Resultat. I saa Fald skal den saaledes erhvervede Afgørelse efter Udkastet ikke kunne kræves fuldbyrdet i det Land, hvor Kravet en Gang er blevet afvist. Hvis han ønsker Fuldbyr-delse i dette Land, maa han under Iagttagelse af de der gældende Regler søge den tidligere Afgørelse ændret i højere Instans eller begære Sagen genoptaget. Sagsøgeren skal ikke ved at gaa til Myndighederne i en af de andre Stater kunne i den Stat, hvor hans Krav allerede er blevet afvist, opnaa det Resultat, som denne Stats Myndighed ikke har villet indrømme ham.

Af større praktisk Betydning er de Tilfælde, hvor det en Gang fastsatte Bidrag i Tidens Løb viser sig enten for højt eller for lavt. I saadanne Tilfælde er der i de nordiske Lande forskellige Regler om Adgang til at faa Bidraget ændret, nedsat, helt ophævet eller forhøjet, og dette afgøres i hver Stat for sig efter dens egen Lovgivning, selvom Fastsættelse oprindelig har fundet Sted i en af de andre Stater, jfr. herved Artikel 8 i det samtidig udarbejdede Udkast til Konvention angaaende Ægteskab, Adoption og Værgemaal. Dette Spørgsmaal ligger udenfor Omraadet for nærværende Konvention, der kun handler om Fuldbyrdselsen af de andre Landes Afgørelser. Her bliver der alene at tage Stilling til, hvorvidt den ændrede Afgørelse bør kunne kræves fuldbyrdet i en af de andre Stater. Der kan

være god Grund til, at Bidraget sættes højere i det ene Land end i det andet, f. Eks. paa Grund af Forskel i Pengenes Købeevne, men man har ment at maatte indskrænke Adgangen til Eksekution saaledes, at Fuldbyrdselsen ikke kan kræves i Strid med Dom og Beslutning, som i den Stat, hvor Fuldbyrdselsen søges, har fastsat Bidraget til et lavere Beløb eller afgjort, at Underholdspligt ikke foreligger. Denne Bestemmelse udelukker dog ikke, at en mellem Parterne i Modstrid med Dommen eller Beslutningen truffen Aftale om Betaling af Underholdsbidrag kan fremkomme og danne Grundlag for Eksekution.

I de andre Stater vil baade den oprindelige og den senere Afgørelse kunne kræves fuldbyrdet, medmindre Bidraget i den Stat, hvor Fuldbyrdselsen kræves, er sat til et mindre Beløb.

Det kunde tænkes, at Sag samtidig blev rejst i to forskellige Lande, f. Eks. af Moderen i Danmark og af Faderen som Protest mod et Forelæg i Norge, men da det første Initiativ dog altid maa blive den bidragsberettigedes, er dette Tilfælde lidet praktisk. Man har ikke fundet det nødvendigt at give særlige Regler for dette Tilfælde.

Ad Artikel 2.

Fremgangsmaaden ved Fuldbyrdselsen er i Modsætning til Ordningen efter Mellemrigsloven, hvor det er den private selv, som møder med Eksekutionsgrundlaget og drager Omsorg for Eksekutionens Fremme, den, at den, som ønsker en Bidragsbeslutning fuldbyrdet i en af de andre Stater, henvender sig med Begæring herom til vedkommende Myndighed i det Land, i hvilket Bidragsbeslutningen er udfærdiget. I Danmark vil dette være Justitsministeriet eller efter Ministeriets nærmere Bestemmelse Amtmanden eller Overpræsidenten i København. Denne Myndighed maa forsynes med alle Oplysninger, som kan have Betydning for Sagen, og det bliver da Myndighedens Sag at undersøge, om samtlige de i Konventionen fastsatte Betingelser for Tvangsfuldbyrdselse

i de andre Stater foreligger. Er dette Tilfældet, oversendes Begæringen til vedkommende Myndighed i den anden Stat med Attest om, at Dommen, Beslutningen eller Vedtagelsen opfylder Betingelserne for, at Fuldbyrkelse kan ske.

Naar Myndighederne i den anden Stat modtager en saadan Begæring, skal de ikke og maa ikke foretage nogen Undersøgelse af, om Betingelserne for Fuldbyrkelse i Afsenderlandet foreligger, idet Ansaret for, at Beslutningen kan fuldbyrdes, paahviler Myndighederne i det Land, hvorfra Begæringen kommer. Der bliver saaledes ikke Tale om nogen Art af Efterprøvelse eller Meddelelse af Exequatur, ingen Undersøgelse af, om Værnetingsregler eller materielle Regler er overholdt. Herom henholder man sig ganske til den afsendende Myndigheds Bevidnelse af, at det foreliggende Dokument kan danne Grundlag for en Fuldbyrkelse. Derimod maa der kunne fremsættes Indsigelse mod Fuldbyrnelsen, forsaavidt Bidraget i Eksekutionslandet er fastsat til lavere Beløb end det, som nu ønskes ind-drevet, eller det er afgjort, at Bidragspligt ikke foreligger, jfr. Art. 1, 2. Stk., idet Afsendelseslandets Attest ikke kan indeholde noget Bevis for, at en saadan Indsigelse ikke er til Stede. Endvidere maa Indsigelser om, at Beløbet ikke skyldes, f. Eks. fordi det er betalt eller eftergivet, eller fordi den bidragsberettigede er død, kunne gøres gældende.

Den modtagende Stat kan saaledes ikke nægte Fuldbyrnelsen, selv om den maatte skønne, at Ydelsen i Virkeligheden ikke er et Underholdsbidrag, men et Erstatningsbeløb.

Nogen Oversættelse af Beslutningen behøves normalt ikke, da de tre skandinaviske Sprog forudsættes at forstaas overalt. Kun hvis Beslutningen foreligger paa Finsk, er det nødvendigt at kræve Oversættelse til et hvilket som helst af de tre andre Sprog. I Reglen vil det naturligvis blive Svensk.

De mere detaljerede ekspeditionsmaessige Bestemmelser, som maatte vise sig paa-krævede, f. Eks. om Leveattest, har man

ikke fundet det hensigtsmæssigt at optage i Konventionen, da disse Forhold naturligst ordnes ved Forhandling mellem de paa-gældende Regeringsmyndigheder.

Ad Artikel 3.

Selve Fuldbyrdsen foregaar efter Reglerne i den Stat, hvor den skal finde Sted, ganske som om det drejede sig om et indenlandsk Eksekutionsgrundlag, og der vil saaledes ikke her i Landet kunne ske Fuldbyrdselse for Bidrag efter Udløbet af den Frist af 1 Aar fra Forfaldsdagen, som efter dansk Ret er foreskrevet for Fuldbyrdselse af Bidrag. De Midler, der kan anvendes, beror udelukkende paa Eksekutionslandets Lovgivning, uafhængig af, om de paagældende Midler kunde anvendes i det Land, hvor Beslutningen er fattet. I Danmark vil Retsmidlerne saaledes være Udpantning, Indeholdelse i Løn og eventuelt Afsoning. Der kan ogsaa blive Spørgsmaal om Anmeldelse i Døds- eller Konkursboer; i Dødsboer dog kun for Bidrag, som er paaløbet forinden Dødsfaldet. Derimod kan naturligvis ingen Udbetaling af det offentlige finde Sted efter Reglerne i Lov Nr. 130 af 27. Maj 1908 og i Lov Nr. 131 af s. D.; saadan Udbetaling er ikke noget Inddrivelsesmiddel, men en Understøttelse, som ydes trængende bidragsberettigede Statsborgere eller andre, som er særlig knyttede til Landet, og den ligger derfor udenfor Konventionens Omraade. De særlige Retsmidler, som have overfor Personer, der vil forlade Landet, se Lov Nr. 130 af 27. Maj 1908 §§ 17 og 18 samt Lov Nr. 131 af s. D. §§ 11 og 12, falder ligeledes udenfor Konventionen.

Med Hensyn til de private skriftlige Vedtagelser mellem Parterne, som efter svensk Ret kan danne Grundlag for Inddrivelse af Underholdsbidrag, kan det dog, forsaavidt Vedtagelsen ikke er godkendt af Domstol eller administrativ Myndighed, bestemmes, at Fuldbyrdselse kun kan iværksættes gennem Indeholdelse i Løn, eller hvad der i saa Henseende sidestilles hermed. Bestemmelse om saadan Indskrænkning af Inddrivelsesmidler tages af Regeringen i

Eksekutionslandet. Da saadanne private Vedtagelser ikke efter dansk Ret kan danne Grundlag for Inddrivelse af Underholdsbidrag, synes der ikke at være Grund til her i Landet at tillægge dem alle Inddrivelsesmidler, men formentlig kun Udpantning og Indeholdelse i Løn.

Fuldbyrdelsen skal i Almindelighed foregaa uden Udgift for den bidragsberettigede, idet eventuelle Gebyrer, f. Eks. Gebyrer til Stævningsmænd, bør søges dækkede hos den bidragspligtige og kun bæres her i Landet af Statskassen, forsaavidt de viser sig uerholdelige. Med Hensyn til faste Ejendomme og dermed ligestillede Rettigheder, saasom i Sverige Vandfaldsrettigheder, lader denne Ordning sig imidlertid ikke gennemføre paa Grund af de store Omkostninger, som er forbundet med Tvangsfuldbyrdelse i fast Ejendom, og der gøres derfor en Undtagelse fra Hovedreglen for disse dog næppe praktiske Tilfælde saaledes, at den bidragsberettigede maa udrede Omkostningerne ved eventuel Tvangsfuldbyrdelse i fast Ejendom, forsaavidt de ikke kan faas dækkede hos den bidragspligtige; forinden der skrives til Tvangsfuldbyrdelse i saadan Ejendom, maa der stilles Sikkerhed for Omkostningerne af den bidragsberettigede.

Udgifterne vil for Danmarks Vedkommende blive ganske ubetydelige.

Naar Fuldbyrdelsen har fundet Sted, tilbagesendes Dokumenterne tilligemed de inddrevne Bidrag til den Myndighed, der har oversendt Begæringen. Man har fundet dette rigtigst fremfor at lade Beløbet direkte oversende til den private begærende, da det, særlig i Finland, hyppigt forekommer, at denne ikke har selvstændig Ret til at inkasere Pengene. Myndigheden i Hjemlandet kan da ordne Udbetalingen i Overensstemmelse med den der gældende Lovgivning. Denne Tilbagesendelse maa den begærende Myndighed dog kunne give Afkald paa, saaledes at Udbetalingen af Bidraget finder Sted direkte til den berettigede.

Artikel 5.

Sagsomkostninger, der er paalagt den bidragspligtige i Anledning af Bidragsfastsættelsen, kan faas inddrevne enten sammen med Bidraget eller for sig selv. Ønskes de inddrevet sammen med Bidraget, bør det særlig bemærkes ved Fremsendelsen af Fuldbyrdelesbegæringen.

Som ovenfor Side 93 anført omfatter nærværende Konvention de samme Underholdsbidragsbeslutninger som den dansk-svenske Konvention af 25. April 1861, men gaar som sammesteds anført videre. Ogsaa paa andre Punkter er der Forskelligheder mellem de to Konventioner. Alimentationskonventionen indeholder saaledes Regler om Betydningen af en Ændring af Bidraget og af en Afgørelse, som fritager for Bidrag, til hvilke Spørgsmaal Konventionen af 1861 ikke tager Stilling, og den nye Konvention bestemmer i Modsætning til den gamle, at Fuldbyrdelsen skal ske uden Omkostninger for den bidragsberettigede. Endvidere er der ogsaa Forskel paa Fuldbyrdelesmaaden, i hvilken Henseende Konventionen af 1861 kun hjemler Udlæg, medens den nye Konvention ogsaa giver Adgang til Indførsel i Løn m. m., ligesom Reglerne om Fremgangsmaaden ved Fremsættelse af Begæring om Fuldbyrkelse afviger fra hinanden i de to Konventioner. Ved at bibeholde begge Konventioner i deres fulde Omfang vilde man have Adgang til at vælge imellem to fra hinanden ret afvigende Komplexer af Retsregler, men derved skabes der en ikke ringe Usikkerhed for Retsanvendelsen, og for at undgaa dette er det nødvendigt at ophæve Konventionen af 1861, forsaavidt angaar de af den nye Konvention omfattede Sager.

Udkast til Lov

angaaende

Inddrivelse af Underholdsbidrag, fastsatte i Danmark, Finland, Norge eller Sverige.

§ 1.

Regeringen bemyndiges til ved kgl. Anordning at sætte i Kraft Bestemmelserne i den under 19.. indgaaede Konvention mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige angaaende Inddrivelse af Underholdsbidrag og fastsætte de nærmere Regler, som de i Konventionen indeholdte Bestemmelser maatte nødvendiggøre.

§ 2.

Fra det Tidspunkt, da den i § 1 omhandlede Konvention træder i Kraft, ophæves Lov af 19. Februar 1861 om Fuldbyrkelse af Domme og Kendelser, afsagte af svenske Retter, m. m., forsaavidt angaar de af Konventionen omfattede Forhold.

Bemærkninger til Lovudkastet.

Ved Lov af 19. Februar 1861 er der aabnet Adgang til her i Landet umiddelbart at erholde Fuldbyrkelse af svenske Domme og Kendelser, der bestemmer andet end Straf, og ved en mellem Danmark og Sverige den 25. April 1861 indgaaet Konvention, som dannede Forudsætningen for den ovennævnte Lovs Ikrafttræden, er det derhos bestemt, at der efter den beretigedes Begæring i Sverige kan ske Eksekution paa Grundlag af 1) dansk Dom eller Kendelse, der angaar andet end Straf, 2) Forlig, afsluttet for en Forligskommission

eller Domstol i Danmark, samt 3) Overøvrighedsresolution angaaende Underholdsbidrag til forladte, fraseparerede og fraskilte Hustruer og til ægte og uægte Børn, jfr. Kundgørelse af 13. Juni 1861.

Denne dansk-svenske Ordning har i den forløbne Aarrække, i hvilken den har været gældende, vist sig meget praktisk, ikke mindst med Hensyn til Inddrivelse af Underholdsbidrag.

Savnet af en tilsvarende Ordning mellem alle de nordiske Stater indbyrdes er imidlertid med Hensyn til de nævnte Bi-

drag efterhaanden blevet stort, og der blev derfor indledet Forhandlinger mellem delegerede fra de nordiske Stater for at søge gennemført en Ordning til Lettelse af Inddrivelse af Underholdsbidrag. Efter at der af danske, finske, norske og svenske delegerede er udarbejdet et Udkast til en Konvention angaaende Inddrivelse af Underholdsbidrag fastsatte i Danmark, Finland, Norge og Sverige, er der mellem de nævnte Stater under 19.. indgaaet en Konvention, som er ligelydende med Udkastet. Konventionen efterligner den dansk-svenske Ordning af 1861, men gaar videre end denne, idet den navnlig ogsaa omfatter de i Sverige afsluttede rent private skriftlige Forlig om Underholdsbidrag og tillige hjemler andre Tvangsmidler end Udlæg i Gods, saaledes Indeholdelse i den bidragspligtiges Løn og Afsoning.

Ved Retsplejelovens § 479 er der aabnet Adgang til paa Betingelse af Gensidighed

i Henhold til Traktat ved Anordning at tillægge Domme og Kendelser, afsagte af udenlandske Retter og Myndigheder, samt udenlandske offentlige Forlig, {forsaa vidt de bestemmer andet end Straf, Eksekutionskraft her i Riget, naar de er forsynede med de udenlandske Myndigheders Bevidnelse om at være udfærdigede i den Form, som fordres til Eksekution, samt om at have den Egenskab at give Adgang til Eksekution efter vedkommende udenlandske Lovgivning.

Da den ovennævnte Konvention gaar videre, end Retsplejelovens § 479 hjemler, bl. a. ved som omtalt at tillægge de i Sverige afsluttede rent private skriftlige Forlig Eksekutionskraft her i Riget og ved at give Adgang til Indeholdelse i Løn og Afsoning, er det nødvendigt at skabe den fornødne Lovhjemmel til, at de i Konventionen opstillede Regler kan gennemføres, og dette er Formaålet med foranstaaende Lovudkast.

Anordning angaaende Inddrivelse af Underholdsbidrag, fastsatte i Danmark, Finland, Norge eller Sverige.

I Henhold til den ved Lov Nr. . . af 19.. angaaende Inddrivelse af Underholdsbidrag, fastsatte i Danmark, Finland, Norge eller Sverige, givne Bemyndigelse fastsættes herved følgende:

§ 1.

Begæringer fra offentlige Myndigheder i Finland, Norge eller Sverige om Fuldbyrkelse af retskraftig Dom, administrativ Beslutning eller skriftlig Vedtagelse, hvorefter det paahviler en Person at udrede Underholdsbidrag til Ægtefælle, tidligere Ægtefælle, Ægtebarn, Stedbarn, Adoptivbarn, Barn udenfor Ægteskab eller et saadant Barns Moder, bliver at efterkomme her i Landet, naar de er ledsaget af Bevidnelse fra vedkommende finske, norske eller svenske Myndighed om, at Dommen, Beslutningen eller Vedtagelsen opfylder de Betingelser, som er fastsat i Artikel 1 i den under 19.. indgaaede Konvention mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige angaaende Inddrivelse af Underholdsbidrag, jfr. Bekendtgørelse Nr. . . af 19...

Fuldbyrkelse kan dog ikke kræves i Strid med dansk Dom eller Beslutning, som har fastsat Bidraget til et lavere Beløb eller afgjort, at Underholdspligt ikke foreligger.

§ 2.

Bemyndiget til at fremsende de i § 1 nævnte Begæringer og afgive den der omhandlede Bevidnelse er:

- 1) i Finland Udenrigsministeriet,
- 2) i Norge vedkommende Departement,
- 3) i Sverige Udenrigsministeriets Retsafdeling eller en Lensstyrelse.

Skriftstykker, som er affattet paa Finsk, skal være ledsaget af bekræftet Oversættelse i fornøden Udstrækning til et af de andre Sprog.

Begæringer om Fuldbyrkelse tilstilles Justitsministeriet eller efter dettes Bestemmelse vedkommende Overøvrighed.

§ 3.

Fuldbyrnelsen iværksættes efter her gældende Lov; forsaavidt angaar skriftlige Vedtagelser, som ikke er godkendt af Domstol eller administrativ Myndighed, kan den dog kun ske ved Indeholdelse i Løn, eller hvad der i saa Henseende sidestilles hermed.

Fuldbyrnelsen foregaar uden Udgift for den bidragsberettigede, medmindre den iværksættes efter Reglerne om Tvangsfuldbyrkelse i fast Ejendom.

§ 4.

Bestemmelserne om Underholdsbidrag omfatter ogsaa Bidrag til Udgifter ved Barselfærd samt til Udgifter ved et Barns yderligere Uddannelse eller ved dets Daab, Konfirmation, Sygdom og Begravelse.

§ 5.

Erstatning for Sagsomkostninger, som er paalagt den bidragspligtige i Anledning af Afgørelsen om Bidragspligt, kan inddrives efter Reglerne i denne Anordning.

§ 6.

Begæring om Fuldbyrkelse i Finland, Norge eller Sverige af en her i Landet erhvervet Dom eller administrativ Beslutning eller af Overøvrigheden stadfæstet skriftlig Vedtagelse angaaende de i § 1, jfr. §§ 4 og 5, nævnte Krav indgives til Justitsministeriet eller efter dettes Bestemmelse til vedkommende Overøvrighed, som undersøger, om Dommen, Beslutningen eller Vedtagelsen opfylder de Betingelser, der er fastsat i Artikel 1 i den fornævnte Konvention, og i bekræftende Fald med Bevidnelse herom oversender Bidragsdokumentet til de i § 2 nævnte Myndigheder.

Det bliver herved at paase:

- 1) at der foreligger behørigt Fuldbyrdelesgrundlag efter dansk Ret,
- 2) at Fuldbyrkelse ikke kan kræves i Strid med Dom eller Beslutning, som i den Stat, hvor Fuldbyrkelse søges, har fastsat Bidraget til et lavere Beløb eller afgjort, at Underholdspligt ikke foreligger,
- 3) at Fuldbyrkelse ikke kan kræves, naar Underholdspligten overfor et Barn udenfor Ægteskab eller overfor et saadant Barns Moder er fastsat ved Dom her i Riget, saafremt den bidragspligtige ikke havde Statsborgerret eller Bopæl her, medmindre han har givet Møde under Sagen, eller Stævningen i behørig Tid er kommet til hans Kundskab, medens han opholdt sig her i Riget,
- 4) at behørig Leveattest foreligger for den Person, til hvis Underhold Bidraget skal ydes.

§ 7.

Denne Anordning træder i Kraft den 1. 19...

Efter dette Tidspunkt kan Fuldbyrkelse i Danmark og Sverige af de i denne Anordning omhandlede Bidragsbestemmelser alene finde Sted efter Reglerne i denne Anordning og ikke i Henhold til Lov af 19. Februar 1861 om Fuldbyrkelse af Domme og Kendelser, afsagte af svenske Retter, m. m.